ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1
ΕΞΑΣΕΛΙΔΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ. ΕΤΟΣ Ε'. ΑΡ. 1439

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΣΤΕΦ. Ι. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου 53 Τηλ. 3-01 καὶ 21. Ἐν Πειραιεῖ: Ἐφημ. «Σφαῖρα» τηλ. 86. Ἐν Θεσ)νίκῃ: ὁδ. Πλάτωνος (διαστ. Ἐγνατίας). Ἐν Πάτραις: Κορίνθου 98α τηλ. 1-98. Τυπογραφεῖα: Στοὰ Πεσμαζόγλου
ΤΗΛΕΓΡ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΠΡΩΙΑΝ"

Η ΠΡΩΪΑ

ΤΕΤΑΡΤΗ
18
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1929
Ἀνατ. ἡλ. 7 ὥ. 38 λ. Δύσις ἡλ. 5 ὥ. 5 λ.
ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΣ

Ο ΚΑΙΡΟΣ
Θερμ. μεγ. 18.5, ἐλαχ. 7.6. Μέση ὑγρασία ὀλίγη. Ἄνεμοι: ἀσθενεῖς. Θάλασσα: νότιον Αἰγαῖον, Ἰόνιον, Κρητικὸν ἕως τεταραγμένη.
ΒΑΡΟΜΕΤΡΟΝ. 766.8

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ο κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΕΙΠΕΝ ΟΤΙ ΕΙΝΕ Ο ΑΙΤΙΟΣ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΙΧΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΘΕΛΕΙ, ΠΡΙΝ ΚΛΕΙΣΗ ΤΟΥΣ ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ ΤΟΥ, ΝΑ ΙΔΗ ΤΟ ΧΑΣΜΑ ΓΕΦΥΡΟΥΜΕΝΟΝ

Η ΠΡΟΚΛΗΘΕΙΣΑ ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ

ΤΙ ΕΙΠΕ ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ, ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΙ ΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑΙ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΡΧΗΓΩΝ

Ἡ μεγάλη πολιτικὴ συζήτησις ἥτις διεξήχθη χθὲς εἰς τὴν Βουλήν, καὶ τῆς ὁποίας ἐκτενῆ πρακτικὰ δημοσιεύομεν κατωτέρω, ὑπῆρξεν ἐνδιαφέρουσα καὶ δι' ἄλλους λόγους, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ κ. **Βενιζέλος**, καίτοι ἐμμένων εἰς τὰς γνωστὰς ἀντιλήψεις διὰ τὰ πρωτοστατήσαντα κατὰ τὸ παρελθὸν πρόσωπα, δὲν ἠδυνήθη, εἰς μίαν ἔκρηξιν εἰλικρινείας, ν' ἀποφύγῃ τὴν ὁμολογίαν ὅτι αὐτὸς ὑπῆρξεν ἡ κυρία ἀφορμὴ τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ, ὅτι αἰσθάνεται τύψεις συνειδήσεως ὡς κατεργασθεὶς τὸν διχασμὸν τοῦτον καὶ ὅτι δὲν θ' ἀναπαύσῃ τὴν συνείδησίν του ἐάν, πρὶν ἢ τερματισθῇ ὁ πολιτικὸς ἢ ὁ φυσικὸς βίος του, δὲν κατορθώσῃ νὰ γεφυρώσῃ τὸ ὑφιστάμενον χάσμα!

Δὲν θέλομεν ν' ἀμφισβητήσωμεν βέβαια ὅτι τοιαύτη εἶναι ἡ ἐνδόμυχος ἐπιθυμία τοῦ κ. **Βενιζέλου**. **Ἀλλὰ** δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν **Φιλελευθέρων** προῆλθε κατὰ τὸ διαρρεῦσαν εἰκοσάμηνον εἰς πολιτικὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἦσαν προωρισμέναι νὰ γεφυρώσουν—ἀντιθέτως ἦσαν προωρισμέναι νὰ εὐρύνουν τὸ χάσμα. **Ἢ** χρειάζεται μήπως ν' ἀναφέρωμεν τὴν ἀνάκλησιν τοῦ κ. **Ὀθωναίου** εἰς τὴν ἐνέργειαν, τὴν σκέψιν περὶ ἐκλογῆς τοῦ κ. **Πλαστήρα** ὡς ἀριστίνδην γερουσιαστοῦ, τὴν θορυβώδη ὑπουργοποίησιν τοῦ κ. **Γονατᾶ**, τὴν χθεσινὴν ἀκόμη ὑπόδειξιν ὡς γερουσιαστοῦ ἑνὸς τῶν ὑπουργῶν τοῦ αἱματηροῦ **1922**; **Πῶς** συμβιβάζεται ἡ ἐπιθυμία τῆς διαλλαγῆς καὶ τῆς συμφιλιώσεως, ἡ ἐπιθυμία τῆς γεφυρώσεως τοῦ χάσματος μὲ τὰς πράξεις ταύτας; **Καὶ** πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξηγηθοῦν ἄλλως αὐταὶ ἢ ὡς ὑπαγορεύσεις μιᾶς ἀνωμάλου ἰδιοσυγκρασίας; **Καὶ** πῶς ἀκόμη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συμβάλλουσα εἰς μίαν σοβαρὰν προαγωγὴν τῆς καταστάσεως ἡ ἰδέα τοῦ δημοψηφίσματος, ἥτις θὰ ἀνασυγκροτήσῃ τὰς δύο παρατάξεις καὶ θὰ διαιρέσῃ καὶ πάλιν τοὺς Ἕλληνας,—ὑποχρεωμένους νὰ ἐνθυμηθοῦν τὸ παρελθόν,—εἰς νικητὰς καὶ ἡττημένους;

Παρὰ πάντα ταῦτα, δηλοῦμεν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὁμολογίας τοῦ κ. **Βενιζέλου**, ὅτι εἴμεθα πρόθυμοι νὰ τὸν βοηθήσωμεν εἰς πᾶσαν αὐτοῦ προσπάθειαν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν ἐνδοελληνικὴν διαλλαγὴν καὶ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ψυχικῆς εἰρήνης τῶν κατοίκων τοῦ τόπου τούτου. **Ταυτοχρόνως** ὅμως καὶ νὰ τονίσωμεν ὅτι ἡ πρόκλησις συζητήσεως ὡς ἡ χθεσινή,—συζητήσεως ἡ ὁποία ἀποσπᾷ τὸν λαὸν ἀπὸ τὰς ἰδιωτικὰς ἀσχολίας του καὶ τὸν παραδίδει εἰς παρελθοντολογίαν καὶ ἄγονον πολιτικολογίαν—, δὲν ἦτο προϊὸν εὐτυχοῦς ἐμπνεύσεως. **Ἡ** μνησίκακος ἐξ ἄλλου ἐπίθεσίς του κατὰ τοῦ **Βασιλέως Κωνσταντίνου** ἀποδεικνύει ὅτι ὁ κ. **Βενιζέλος** δὲν γνωρίζει νὰ εἶναι ἱπποτικὸς πρὸς τοὺς ἀντιπάλους του, οὐδὲ ὅταν οὗτοι δὲν καταριθμοῦνται μεταξὺ τῶν ζώντων.

Ἡ χθεσινὴ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μία ἀπὸ τὰς ἐξαιρετικὰς συνεδριάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ κοινοβουλίου κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, πραγματικῶς δὲ ἱστορική. Ἡ συζήτησις κατ' αὐτὴν διεξήχθη ἔντονος, μετέσχον δὲ ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων, μάλιστα οἱ κ. κ. Βενιζέλος καὶ Τσαλδάρης ἠγόρευσαν τετράκις, ὁ δὲ κ. Γ. Καφαντάρης δίς. Ἀρχὴ ἐγένετο διὰ τῶν δηλώσεων τοῦ κ. Βενιζέλου, μὲ τὰς ὁποίας ὁ κ. πρωθυπουργὸς παρουσίασε, τρόπον τινά, τὴν ἄρτι ὁρκισθεῖσαν κυβέρνησιν. Εἰς τὰς δηλώσεις αὐτὰς ἔγινε λόγος καὶ διὰ τὴν πρότασίν του πρὸς τὸ Λαϊκὸν κόμμα περὶ διενεργείας δημοψηφίσματος ἐπὶ τοῦ πολιτειακοῦ, ἡ δὲ συζήτησις ἐπ' αὐτῆς ἐπεξετάθη καὶ εἰς ἱστορικὰ γεγονότα σχέσιν ἔχοντα μὲ τὴν σύγκρουσιν τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τοῦ κ. Βενιζέλου, καθὼς καὶ τὴν πολιτείαν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου. Τὴν συζήτησιν παρηκολούθησε μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ καὶ πολὺς κόσμος, κατακλύσας τὰ θεωρεῖα αὐτῆς.

Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ἡ συνεδρίασις ἤρχισε τὴν 4 καὶ 30' μ.μ. μετὰ ἀνάπτυξιν δὲ ἀναφορῶν, διαρκέσασαν ἐπὶ μίαν ὥραν, ἀνῆλθεν εἰς τὸ βῆμα ὁ κ. Ἐλ. Βενιζέλος, πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὅστις εἶπε τὰ ἑξῆς:

Κύριοι Βουλευταί,

Ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία ἔχει τὴν τιμὴν νὰ παρουσιασθῇ σήμερον ἐνώπιον ὑμῶν διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν ψῆφον σας, δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ σᾶς ἀναπτύξῃ πολιτικὸν πρόγραμμα. Εἶνε ἡ ἰδία Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἐσχηματίσθη ἀπὸ 17 μηνῶν καὶ ἐπομένως δὲν ἔχει παρὰ νὰ κάμῃ τὴν δήλωσιν ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ συνεχίζουσα τὸ πρόγραμμά της τὸ ὁποῖον πρὸ 16 μηνῶν ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ διὰ τῶν ἐκλογῶν τῆς 19 Αὐγούστου. Ἔχω μόνον νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις διὰ μέτρα τινὰ τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε χθὲς νὰ λάβῃ ἐν σχέσει πρὸς τὴν βιομηχανίαν, ἡ ὁποία εὑρίσκεται ὑπὸ περιστάσεις δυσκόλους. Συνεστήθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὸν τελευταῖον καιρὸν νὰ ἐλαττώσῃ τὴν φορολογίαν ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν, νὰ καταργήσῃ δὲ καὶ τὸν φόρον ἐπὶ τῶν δανείων τῶν ὁμολογιακῶν, τὰ ὁποῖα δίδονται ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας. Τῆς ἰδέας αὐτῆς εἰσηγηταὶ ὑπῆρξαν οἱ διοικοῦντες τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐδήλωσα ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶνε διατεθειμένη νὰ ἐξετάσῃ εὐμενῶς καὶ τὸ αἴτημα τοῦτο, δηλαδὴ νὰ ἀνοίξῃ ἕνα μικρὸν ἀκόμη ῥῆγμα εἰς τὰς προσόδους τοῦ προϋπολογισμοῦ—ὄχι εὐτυχῶς εἰς τὸ ἐξαγόμενον τοῦ προϋπολογισμοῦ — ἀλλὰ ὑπὸ ἕνα ὅρον, ὅτι δὲν θὰ εἶνε αὐτὸ τὸ μόνον μέτρον τὸ ὁποῖον θὰ λάβουν διὰ τὴν βιομηχανίαν. Διότι τοὺς εἶπον ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν διάθεσιν νὰ δείξῃ περισσότερον ἐμπράκτως τὸ ἐνδιαφέρον της διὰ τὴν βιομηχανίαν — ἂν καὶ ὅλα αὐτὰ εἶνε μία ἀνακούφισις — ὁπωσδήποτε ὅμως δὲν εἶνε τὸ μέτρον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ μπορέσῃ ἡ βιομηχανία νὰ περάσῃ τὰς δυσκόλους στιγμὰς εἰς τὰς ὁποίας περιέρχεται καὶ νὰ προχωρήσῃ μὲ βῆμα σταθερὸν πρὸς τὴν πρόοδον. Ἐζήτησα λοιπὸν νὰ ἀναλάβῃ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἡ ὁποία ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος της εἶνε πειὸ ἐνδεδειγμένη γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ καὶ ἀπὸ τὴν Τράπεζα τὴν Ἐκδοτικὴ ἀκόμη νὰ ἀναλάβῃ ὅπως, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ἄλλων Τραπεζῶν τῶν ὠργανωμένων καὶ στηριζομένων καὶ εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ὠθήσῃ τὰς βιομηχανίας εἰς καλυτέραν ὀργάνωσιν. Ἔχει δὲ τὰ μέσα ἡ Τράπεζα ἡ Ἐθνικὴ μετὰ τῶν ἄλλων Τραπεζῶν τῶν ἐμπορικῶν νὰ βοηθήσῃ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον. Διότι τοὺς εἶπον: Κύριοι, σεῖς διαθέτετε τὴν πίστιν τὴν βιομηχανικὴν καὶ δύνασθε νὰ ἐξαρτήσετε τὴν παροχὴν τῆς πίστεως αὐτῆς ἀπὸ τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τὰς ὑποδείξεις τὰς ὁποίας θὰ τοὺς κάμετε, διὰ νὰ μπορέσουν πραγματικῶς αἱ βιομηχανίαι νὰ περάσουν τὴν παιδικὴν ἡλικίαν καὶ νὰ ἀνδρωθοῦν καὶ νὰ μπορέσουν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν ξένων βιομηχανιῶν.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ κ. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΥ

Χθὲς τὸ πρωῒ εἶχα συνάντησιν πάλιν μὲ τὸν διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ τὸν ὑποδιοικητὴν τῆς Ἐκδοτικῆς καὶ ἀνέλαβεν ὁ κ. Δροσόπουλος νὰ μᾶς ἀπευθύνῃ ἐπιστολὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅσων ἀντηλλάξαμεν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης ἀνέλαβον ἐγὼ νὰ εἰσηγηθῶ χθὲς εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὴν φορολογικὴν ἀνακούφισιν ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ὁ κ. Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης γράφει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«...Πλὴν τούτου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, συνεχίζουσα τὴν πολιτικὴν τῆς ἐξυπηρετήσεως γενικωτέρου συμφέροντος, ἔθηκεν ὡς πρόγραμμα τὴν ἐκ τοῦ σύνεγγυς παρακολούθησιν τῶν ἀνωνύμων ἐν γένει ἑταιρειῶν, τραπεζιτικῶν, βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως κατὰ τὴν κρίσιμον ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων καμπὴν ταύτην τοῦ οἰκονομικοῦ βίου, ἐφαρμοσθῶσιν ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα διὰ τὴν σταθερὰν ἐπιστημονικὴν καὶ ἐπὶ ὑγιῶν βάσεων διοίκησιν τῶν ἑταιρειῶν τούτων. Ἐν τῷ προγράμματι τούτῳ περιλαμβάνεται καὶ ἡ προσπάθεια συγχωνεύσεως τῶν ἀσθενῶν καὶ ὁμοειδῶν ὀργανισμῶν, πρὸς ἀποφυγὴν ἀδικαιολογήτου συναγωνισμοῦ καὶ πρὸς περιορισμὸν τῶν γενικῶν ἐξόδων. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο κ. Πρόεδρε, ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος θὰ προσπαθήσῃ νὰ φέρῃ εἰς πέρας μὲ ὅλας της τὰς δυνάμεις. Οὐδόλως δὲ ἀμφιβάλλομεν ὅτι καὶ τὰ λοιπὰ ἰσχυρὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα τῆς χώρας θὰ ἑνώσωσι μεθ' ἡμῶν τὰς προσπαθείας των διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Νομίζομεν ὅμως κ. Πρόεδρε ἀπαραίτητον ὅπως καὶ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους παρασχεθῶσιν ἐπικουρίαι τινὲς διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν τῶν ὁποίων ἡ χρησιμότης διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν κοινωνικῶν συμφερόντων παρ' οὐδενὸς ἀμφισβητεῖται, αἱ ὁποῖαι ὅμως διέρχονται ἄκρως δυσχερῆ περίοδον. Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα νομίζομεν ὅτι ἐπιβάλλεται ταχύτατα νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις ὑμῶν εἶνε πρῶτον ἐλάττωσις τοῦ ἐπὶ τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν φόρου ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν κατὰ ποσοστὸν ὅσον τὸ δυνατὸν μεῖζον. Δεύτερον κατάργησις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν κινητῶν ἀξιῶν, ὄχι μόνον διὰ τὰ ὑπὸ τῶν βιομηχανικῶν ἑταιρειῶν συνομολογούμενα ὁμολογιακὰ δάνεια, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν ἐκδιδόμενα τοιαῦτα. Τὸ δεύτερον τοῦτο μέτρον θὰ συντελέσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν εὐκολωτέραν καὶ ὑπὸ καλοὺς ὅρους συνομολόγησιν τῶν δανείων διὰ τὰς ἑταιρείας καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν τοιούτων ὁμολογιῶν ἔν τε τῷ ἐξωτερικῷ καὶ τῷ ἐσωτερικῷ μεταξὺ τῆς πελατείας τῶν Τραπεζῶν καὶ ἐπομένως προμήθειαν νέου κεφαλαίου διατεθησομένου πάλιν εἰς τὴν βιομηχανίαν».

ΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τῶν συννενοήσεων τούτων ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κατ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀνέλαβε νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φόρου τὸν ὁποῖον πληρώνουν ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν αἱ ἀνώνυμοι ἑταιρεῖαι κατὰ 20 ο)ο δηλ. περιωρίσαμεν αὐτὸν εἰς 20 ο)ο ἀντὶ τῶν 25 ἢ 26 ο)ο ποὺ πληρώνουν σήμερον, 2) ὄχι τὴν κατάργησιν ἐντελῶς τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν κινητῶν ἀξιῶν διὰ τὰ χρησιμοποιούμενα δάνεια, ἀλλ' ἀπεφασίσαμεν νὰ κατέλθῃ ὁ φόρος οὗτος εἰς 5 ο)ο. Ἕνα 5 ο)ο ἐπὶ τοῦ τόκου εἰς τὸν ὁποῖον συνομολογοῦνται τὰ περισσότερα δάνεια τὰ ὁποῖα δίδει ἡ Ἑλλενὶκ Κορπορασιὸν εἰς 9 ο)ο καὶ εἶνε λιγώτερο ἀπὸ τὸ μισό. Λοιπὸν ἐνομίσαμεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὴν πλήρη κατάργησιν τοῦ φόρου ὥστε νὰ ἐξομοιωθοῦν τὰ δάνεια αὐτὰ πρὸς τὰ δάνεια τοῦ Κράτους, διότι πρέπει νὰ μείνῃ αὐτὸ ὡς ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῶν κυβερνητικῶν δανείων. Ἡ βιομηχανία μας πρέπει νὰ ἀναγνωρίζωμεν ὅλοι ὅτι προσέφερεν εἰς τὴν χώραν μεγάλας ὑπηρεσίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίως ἔτη, ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς. Ἡ ἀνάπτυξις τὴν ὁποίαν ἔλαβε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ βιομηχανία δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἀπασχολεῖ πολὺν κόσμον ἐργατῶν καὶ προσφέρει μεγάλην πράγματι βοήθειαν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τοῦ προσφυγικοῦ. Κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν τῶν βιομηχανιῶν κεφάλαια πολλὰ ἀκινητοποιήθησαν εἰς ἐγκαταστάσεις πρὸ πάντων. Ἐπομένως ἔμειναν ἄνευ ἐπαρκοῦς κεφαλαίου αἱ βιομηχανικαὶ αὐταὶ ἑταιρεῖαι καὶ ἐπῆγαν ὕστερα εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ νὰ δανεισθοῦν. Τὸ χρῆμα εἶνε ἀκριβὸν καὶ ἐπομένως ἐδανείσθησαν ἀκριβά. Πολλαὶ ἐπλήρωσαν ἐπὶ ἔτη 12, 13 καὶ 14 ο)ο. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους δὲν ἠμποροῦν νὰ σταθοῦν αἱ βιομηχανίαι. Βεβαίως ἐλπίζομεν ὅτι μὲ τὴν περαιτέρω οἰκονομικὴν ἐξυγίανσιν θὰ μπορέσουν αἱ βιομηχανίαι μας νὰ εὕρουν καὶ εὐθηνότερα κεφάλαια καὶ ἰδίως θὰ διευκολυνθῇ ἡ ἐλάττωσις εἰς 5 ο)ο τοῦ φόρου τοῦ τοκοσήμου, ὁ ὁποῖος εἶνε σήμερον 20 ο)ο. Μὲ αὐτὰ τὰ μέτρα καὶ μὲ τὴν προθυμίαν τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν καλυτέραν ὀργάνωσιν τῆς βιομηχανίας πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ μπορέσωμεν νὰ ἐνισχύσωμεν τὸν μεγάλον κλάδον τῆς παραγωγῆς μας. Θὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν ἐνισχύσωμεν καὶ διὰ γενικωτέρους λόγους τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, θὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν ἐνισχύσωμεν καὶ διὰ τὸ ζήτημα τὸ κοινωνικόν, ἂς εἴπωμεν, τὸ ζήτημα τὸ ἐργατικόν. Σήμερον ὁ βιομηχανικὸς πληθυσμός μας εἶνε ἀρκετὰ σημαντικός, ὥστε δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἀδιαφορήσωμεν πρὸ τοῦ κινδύνου νὰ πέσουν μία μετὰ τὴν ἄλλην μεγάλαι βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν ἀνεργίαν μέγας ἀριθμὸς ἐργατῶν. Νομίζω λοιπὸν ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ εὑρεθῇ σύμφωνος ὅπως ψηφίσῃ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ εἰσηγηθῇ ἡ Κυβέρνησις.

Η ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

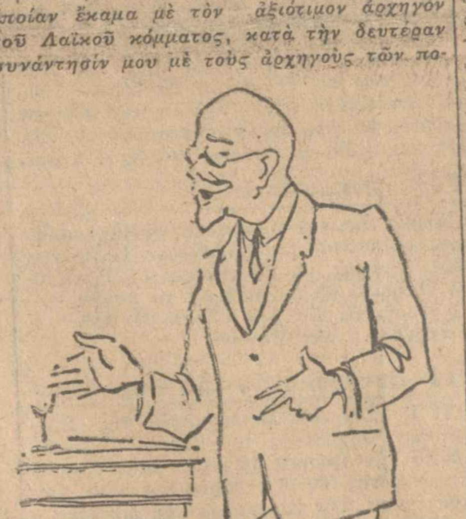

Τώρα θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε, ἀφοῦ εὑρίσκομαι εἰς τὸ βῆμα, νὰ κάμω λόγον περὶ μιᾶς συνδιαλέξεως τὴν ὁποίαν ἔκαμα μὲ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, κατὰ τὴν δευτέραν συνάντησίν μου μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν πολιτικῶν κομμάτων, ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ δημοψηφίσματος, διότι δυστυχῶς ἦλθεν εἰς τὴν δημοσιότητα. Εἶνε πράγματι δύσκολον εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ μείνῃ κάτι τι μυστικόν. Ἀπὸ ποῦ βγῆκε δὲν ξεύρω. Κάποιος θὰ τὸ εἶπεν εἰς τοὺς στενώτερα συνδεδεμένους πρὸς αὐτὸν καὶ τὸ ἐδημοσίευσαν αἱ ἐφημερίδες. Φυσικὰ λυποῦμαι, διότι ὁπωσδήποτε ἐγράφη. Ἀλλὰ ἀνεκοινώθη δημοσίᾳ ἕνα ζήτημα ἐπὶ τοῦ ὁποίου νομίζω ὅτι πρέπει νὰ δώσω ἐξηγήσεις τινὰς πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν. Ὅταν κατὰ τὴν δευτέραν φορὰν συνηντήθημεν μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν πολιτικῶν κομμάτων διὰ νὰ φθάσωμεν ἀπὸ κοινοῦ εἰς μίαν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἐκλεκτέου προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ ἀπεχώρησαν οἱ ἄλλοι ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, παρεκάλεσα τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος νὰ μείνῃ διὰ νὰ συνεχίσωμεν κατ' ἰδίαν τὴν συνδιάλεξίν μας. Ὁ σκοπός μου ἦτο νὰ μπορέσω, ἐὰν ἦτο δυνατόν, νὰ τοῦ βγάλω τὸ μυστικὸν του, ποῖον θὰ προτιμοῦσε ὑποψήφιον, διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ προέδρου καὶ δεύτερον νὰ ὁμιλήσωμεν ἐπὶ κάποιας προσυννενοήσεως ἡ ὁποία εἶχε γίνει ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς ἐπανόδου τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν Βουλήν. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μοῦ εἶπε: «Δὲν εἶμαι ἑτοιμασμένος, θὰ τὸ σκεφθῶ». Ἐσκέφθη, ἀλλὰ πάλιν μοῦ ἔγραψεν ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ δὲν εἶχεν ἐπέλθει οὐδεμία συνεννόησις. Κατὰ τὴν συζήτησιν λοιπὸν αὐτὴν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μοῦ εἶπεν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐπάνοδον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν Βουλήν: «Κύριε πρόεδρε, προσέξατε μὴν ἐνθαρρύνετε τάσεις αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν δυσχερείας εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ τόπου, ἴσως-ἴσως καὶ εἰς τὴν διαδοχὴν τῆς κυβερνήσεως». Ἐὰν ἐνθυμοῦμαι καλῶς τοῦ εἶπον ὅτι εἶμαι σύμφωνος ἐντελῶς, ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι αἱ δυσχέρειαι δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου στάσιν, ἐγὼ νομίζω ὅτι αἱ δυσχέρειαι δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν στάσιν τῶν ἄλλων ἐκ τῆς ὁποίας ἀφίνεται νὰ δικαιολογῆται ὅτι ἡ ἐνδεχομένη ἄνοδος τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν ἐξουσίαν ἠμπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἀποστριβὰς ἢ ἀντιθέσεις εἰς ὡρισμένα ἄτομα ὁπωσδήποτε.

Τότε μοῦ εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, δὲν γνωρίζω πῶς, ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα εὑρίσκετο εἰς τὸ περιθώριον τῆς πολιτικῆς ζωῆς, καὶ ἐννοεῖται ὅτι ἐγὼ ἅρπαξα τὴν φράσιν αὐτὴν καὶ εἶπα: «Δὲν εἶνε σωστὸ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα», πρέπει ἀκριβῶς νὰ κατορθώσωμεν ὅπως τὸ Λαϊκὸν κόμμα εὑρίσκεται ἐντὸς τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας καὶ νὰ ἠμπορῇ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν, χωρὶς κανεὶς νὰ ταράσσεται καὶ νὰ ἀνησυχῇ. Καὶ τότε εἶπα εἰς τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι εἶναι λυπηρὸν ποὺ δὲν ἐδέχθητε τὸ δημοψήφισμα τὸ ὁποῖον σᾶς ἐπροτάθη ἄλλοτε καὶ τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε λύσει αὐτὸ τὸ ζήτημα, διότι ἂν εἶχε γίνει ἕνα τέτοιο δημοψήφισμα, δὲν θὰ ὑπῆρχε καμμία ἀνησυχία διὰ τὴν ἐνδεχομένην ἄνοδον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν ἀρχήν. Ὁ κ. Τσαλδάρης μοῦ ἀπήντησεν ὅτι αὐτὸ προεβλήθη εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, ὁπότε εὑρισκόμεθα εἰς δυσκολίαν νὰ δημοσιεύσωμεν ἀκόμη καὶ τὸ Διάταγμα τῆς ἐπανόδου τῶν ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν, διότι ἐφοβούμεθα ἐπιδράσεις ἐξωκοινοβουλευτικάς. Λοιπὸν τότε ὑπὸ τοιούτους ὅρους δὲν ἦτο βέβαια ἡ περίστασις κατάλληλος διὰ νὰ δημιουργηθῇ ἕνα τέτοιο δημοψήφισμα. Ἅρπαξα αὐτὴν τὴν φράσιν καὶ τοῦ λέγω. «Ἀπὸ τότε ἕως τώρα ἐπῆλθε ῥιζικὴ μεταβολή, δὲν μπορεῖτε τώρα νὰ φέρετε ἀντιρρήσεις. Τοῦ προσέθεσα: Ἔρχεσθε σεῖς κύριε Τσαλδάρη νὰ γίνεται ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, νὰ διεξαγάγητε σεῖς τὸ δημοψήφισμα καὶ ἐγὼ νὰ ἀναλάβω νὰ σᾶς ὑποστηρίξω, ὡς Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως φυσικά, καταστέλλων πᾶσαν ἀντίδρασιν τὴν ὁποίαν θὰ συναντούσατε ; Τὸ δημοψήφισμα, τοῦ προσέθεσα, —νὰ ἐξηγούμεθα—τὸ δημοψήφισμα θὰ τὸ κάμω ὄχι διὰ νὰ ἐξακριβώσω τὴν λαϊκὴν θέλησιν, διότι εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ δημοψήφισμα τὸ προτείνω διὰ νὰ θέσωμεν ἕνα τέρμα τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι τέλος πάντων ἀξιοπρεπές, δι' ὅλα τὰ ἐνδιαφερόμενα κόμματα, ἕνα τέρμα ὁριστικὸν εἰς αὐτὴν τὴν ἀνωμαλίαν ἡ ὁποία δημιουργεῖται. Ὁ κ. Τσαλδάρης μοῦ εἶπε: «Θὰ τὸ ἐξετάσω καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσω ἐν καιρῷ». Αὐτὴ ἦτον ἡ συζήτησις ἡ ὁποία ἔγινε τότε. Ὁ κ. Τσαλδάρης δὲν τὸ ἐξήτασε καὶ δὲν μοῦ ἔδωκεν ἀπάντησιν.

ΘΕΩΡΕΙ ΑΚΙΝΔΥΝΟΝ ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Ἦλθεν ἡ συζήτησις εἰς τὴν δημοσιότητα καὶ εἶχον καθῆκον νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις, διότι μοῦ παρετηρήθη πολὺ ὀρθῶς: Κύριε Βενιζέλε, ποῦ πᾷς; Θὰ κάμῃς δημοψήφισμα δι' αὐτὸ τὸ ζήτημα, ἀλλὰ δὲν κυττάζεις τὸ Σύνταγμα ποὺ τὸ ἀπαγορεύει; Δὲν ἔκαμα ἐγὼ τὸ Σύνταγμα καὶ οὔτε εἶνε ἐντελῶς τέτοιο, ὅπως θὰ τὸ ἤθελα ἐγώ. Τὸ ἠξεύρω τὸ Σύνταγμα καὶ τὸ σέβομαι, ἀλλ' εἶχον τὴν ἐλπίδα καὶ ἐξακολουθῶ νὰ ἐλπίζω ὅτι ἂν μίαν ἡμέραν ἔλθῃ ὁ κ. Τσαλδάρης καὶ μοῦ εἴπῃ ὅτι τὸ ἐσκέφθημεν καὶ εὑρίσκομεν ὅτι σωστὴ εἶνε αὐτὴ ἡ δουλειά, ἐλπίζω ὅτι, ὅταν καθήσωμε πέριξ μιᾶς τραπέζης νὰ ἐξετάσωμε τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατά, διότι ὑπάρχουν δύο ἀπόψεις, θὰ εὕρωμεν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων, ὅτι συμφέρον τοῦ τόπου εἶνε νὰ κάμωμε αὐτὸ τὸ δημοψήφισμα καὶ νὰ τελειώσωμε μιὰ καὶ καλὴ αὐτὸ τὸ ζήτημα. Λοιπὸν ἐπαναλαμβάνω ὅτι δὲν ἠγνόησα τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' εἶχον τὴν πεποίθησιν, ὅτι αὐτὸ εἶνε τὸ συμφέρον τῆς χώρας. Τώρα θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ὁμιλήσω μὲ πολλὴν ἀφέλειαν καὶ μὲ ἀπόλυτον εἰλικρίνειαν, ὅπως εἶπεν ὁ Κλεμανσὼ διὰ τὸν Οὐίλσωνα. Δὲν ἠμποροῦσα νὰ ἀδιαφορήσω ὅταν ἕνα μεγάλο πολιτικὸ κόμμα τοῦ τόπου εὑρίσκετο εἰς μίαν πολιτικὴν θέσιν λίαν ἀνώμαλον. Δὲν θεωροῦμεν ἡμεῖς ἀνώμαλον τὴν θέσιν του, πρωτίστως ἐκεῖνο θεωρεῖ αὐτὴν ἀνώμαλον διότι αἰσθάνεται ὅτι μία κυβερνητικὴ μεταβολὴ μπορεῖ νὰ συνοδεύεται μὲ μίαν ἀνωμαλίαν, τὴν ὁποίαν ὅλοι θέλομεν νὰ ἀποφύγωμεν. Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν νομίζω ὅτι ἔχομεν κάθε συμφέρον νὰ θέσωμεν ἕνα τέρμα. Τί ἔχει νὰ χάσῃ ἡ δημοκρατικὴ παράταξις δεχομένη τὴν διεξαγωγὴν ἑνὸς δημοψηφίσματος, τὸ ὁποῖον ὑφ' ἃς περιστάσεις θὰ διενεργηθῇ θὰ εἶνε ἀπολύτως εἰλικρινές; Καὶ λέγω τοῦτο διότι θὰ συμπράξουν δύο παρατάξεις, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρξῃ εἰς οὐδένα καλῆς πίστεως ἄνθρωπον οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία περὶ τῆς εἰλικρινείας τοῦ δημοψηφίσματος αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ δύναται οὐδεὶς νὰ εἴπῃ «Ξέρουμε πῶς γίνονται τὰ δημοψηφίσματα». Καὶ ἀληθῶς κάθε δημοψήφισμα τὸ ὁποῖον διεξάγεται μονομερῶς ἀπὸ μίαν παράταξιν ἐν ἀπουσίᾳ τῆς ἄλλης, ἠμπορεῖ νὰ εἶνε τιμητικόν, ἀλλὰ πάντως εἶνε ὕποπτον. Τί ἔχει νὰ χάσῃ ἐπαναλαμβάνω ἡ δημοκρατικὴ παράταξις;

ΦΟΒΕΙΤΑΙ ΕΠΑΝΙΔΡΥΣΙΝ ΤΗΣ ΜΟΝΑΡΧΙΑΣ

Τώρα θὰ μοῦ πῆτε: Διατί ἀνησυχεῖς, ὅτι μένει τὸ ζήτημα ἔν τινι ἐκκρεμότητι; Δὲν ἔχεις ὑπ' ὄψει σου ὅτι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι βλέπουν πρὸς τὸ παρελθὸν δὲν ἠμποροῦν παρὰ νὰ χάνουν ἔδαφος καὶ ἡμεῖς ποὺ βλέπομεν πρὸς τὸ μέλλον θὰ κερδίζωμεν κάθε μέρα ἔδαφος;

Παρακαλῶ νὰ μὴ θιχθῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν εἰλικρίνειάν μου, διότι βλέπετε ὅτι ὁμιλῶ σὰν νὰ ὡμιλοῦσα μὲ τοὺς δημοκρατικοὺς ἀρχηγοὺς ἐν ἀπουσίᾳ ὑμῶν. Ἐγὼ κύριοι τὸ πιστεύω αὐτό. Πιστεύω ὅτι ἂν δὲν ῥυθμίσωμεν τὴν πολιτικὴν κατάστασιν καὶ ἂν τὸ λαϊκὸν κόμμα ἐμμείνῃ εἰς τὴν ἰδικήν του πολιτικὴν μὲ τὴν ἀντίληψιν τοῦ λαοῦ ὅτι ὁ ἀπώτερος σκοπός του εἶνε ἐνδεχομένως ἡ ἐπανίδρυσις τῆς μοναρχίας, πιστεύω, λέγω, ὅτι αἱ ἀλληλοδιάδοχοι ἐκλογαὶ θὰ φέρουν κάθε φορὰν ἐνίσχυσιν τῆς δημοκρατικῆς παρατάξεως καὶ ἐξασθένησιν τῆς μοναρχικῆς. Περὶ αὐτοῦ δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν.

Ἀλλὰ κύριοι, ὁ τερματισμὸς αὐτῆς τῆς διαδικασίας θὰ ἀπαιτήσῃ πολὺν χρόνον. Τίνα λοιπὸν λόγον ἔχομεν κατὰ τὰ πολλὰ αὐτὰ χρόνια νὰ ἔχωμεν ἕνα μεγάλο πολιτικὸν κόμμα ἔξω περίπου τοῦ περιθωρίου τῆς πολιτικῆς ζωῆς, ἔχον τὴν συναίσθησιν ὅτι δύσκολα δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀρχήν;

Θὰ προσθέσω καὶ ἕνα ἄλλο πρᾶγμα: Εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ πᾶμε πάλιν εἰς τὴν ἀναλογικὴν ἡ ὁποία θὰ διευκολύνῃ τὴν ἄνοδον τοῦ κόμματος τοῦ Λαϊκοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ συνδυασμοῦ πρὸς ἄλλα κόμματα, ἀλλὰ αὐτό, κύριοι, θὰ εἶνε μία κατάστασις ὄχι πολὺ ὁμαλή. Ἐκεῖνο ἀπὸ τὰ δημοκρατικὰ κόμματα τὸ ὁποῖον θὰ συντρέξῃ μετὰ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος διὰ νὰ κάμῃ πελιοψηφίαν θὰ διεβάλλετο ἢ θὰ ἐγίνετο ὕποπτον ἀπὸ τὰ ἄλλα, ὅτι αὐτὸ δὲν εἶνε καὶ τόσον καθαρὰ δημοκρατικόν. Ἠμποροῦν νὰ ποῦν μερικοί: Δὲν τοὺς βλέπετε ποὺ ἐργάζονται μὲ τοὺς βασιλικούς; Τ. συμφέρον λοιπὸν ἔχομεν νὰ μᾶς ἀπασχολοῦν αὐτὰ τὰ ζητήματα; Δὲν βλέπω ὅτι ἔχομεν κανὲν συμφέρον. Εἶπον, κύριοι, ὅτι πιστεύω ὅτι ἂν δὲν ἄρωμεν ἀπὸ τὴν μέσην αὐτὴν τὴν διαφορὰν καὶ ἂν δὲν ῥίψωμεν καὶ εἰς τὰς κυβερνητικὰς τάξεις ὄχι βέβαια τὰς ἰδικάς μας, ἂν δὲν φέρωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν γρήγορα καὶ τὸν πολιτικὸν κόσμον ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸ Λαϊκὸν κόμμα, ἂν δὲν ἐπιτύχωμεν αὐτό, νομίζω ὅτι ὀλιγώτερον ἐξυπηρετοῦμεν τὸν τόπον, παρὰ ἂν τὰ ἐπιτύχωμεν καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα. Ὁπωσδήποτε, παρακαλῶ νὰ πιστεύσητε ὅλοι ὅτι τὴν συνδιάλεξιν καὶ τὴν γνώμην τοῦ δημοψηφίσματος δὲν τὴν ἔκαμα διὰ νὰ ἐπιβουλευθῶ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Εἶμαι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν ἤθελα τὴν εἰσαγωγήν του ὅταν τὸ εἰσήγαγεν ὁ ἀγαπητὸς ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἀλλὰ ξεύρετε πόσον πιστὸς εἶμαι εἰς τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα καὶ εἰς τὰς δημοκρατικάς μου ἰδέας. Δὲν τὸ ζητῶ τὸ δημοψήφισμα διότι τυχὸν ἔχω ἀνησυχίας εἰς τὴν συνείδησίν μου μήπως ὁ λαὸς δὲν θέλῃ τὴν Δημοκρατίαν. Γνωρίζω πῶς ὁ λαὸς τὴν θέλει τὴν Δημοκρατίαν. Νομίζω ὅτι καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος—δὲν μοῦ τὸ εἶπε βέβαια—ἀλλ' ἂν καὶ μοῦ ἔκρυψε τὰ μυστικὰ τῆς ψυχῆς του καὶ αὐτὸ τὸ καταλαμβάνει ὅτι δὲν εἶνε καὶ αὐτὸς ἀντίθετος τῆς ἰδέας ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς κατὰ μεγάλην πλειονοψηφίαν εἶνε σήμερον ὑπὲρ τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ συνέχισις τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τοῦ ἐπιτρέπει νὰ ζήσῃ ἐν ἡσυχίᾳ, ἐνῷ ἡ ἐπαναφορὰ τοῦ μοναρχικοῦ πολιτεύματος ἤθελεν ἐξαπολύσει ὅλους τοὺς ἀσκοὺς τοῦ Αἰόλου ἐπὶ τὴν πολιτικὴν ζωὴν τῆς χώρας.

ΣΕΒΕΤΑΙ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΑ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΓΕΩΡΓΙΟΝ

Θὰ προσθέσω ὅτι τὴν λύσιν αὐτὴν ἐπιβάλλει καὶ ἓν ἄλλο γεγονός. Ἂν ἔζουσεν ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτο δύσκολον νὰ κανονισθῇ, διότι ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἦτο μία προσωπικότης, ὁ ὁποῖος δι' ἕνα ἢ δι' ἄλλον λόγον εἶχε ἕνα κόσμον ὁλόκληρον ὁ ὁποῖος φανατικῶς ἐπίστευεν εἰς αὐτὸν καὶ ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλὰ ὅτι κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐσωτερικῆς κρίσεως ἤρχοντο οἱ καλύτεροι φίλοι καὶ μοῦ ἔλεγον: Ἡμεῖς θέλομεν νὰ σᾶς βάλωμεν νὰ συνεργασθῆτε. Ἔφυγεν αὐτὴ ἡ προσωπικότης. Ὁ τελευταῖος βασιλεὺς πρέπει νὰ εἴπω ὅτι εἶνε σώφρων ἄνθρωπος καὶ ἐγὼ τὸν σέβομαι, ξέρω μόνον, δυστυχῶς, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἰδέας περὶ τῆς ἐλέῳ Θεοῦ βασιλείας ἐμπνέεται ἀπὸ τὰς ἰδέας τοῦ πατρός του. Εἶνε ὅμως σώφρων ἄνθρωπος καὶ ἄξιος πάσης τιμῆς, τόσῳ μᾶλλον, καθόσον γνωρίζω ἐκ καλῆς πηγῆς ὅτι εἰς τοὺς φίλους του οἱ ὁποῖοι τοῦ ὁμιλοῦν ἢ τοῦ ὡμιλοῦσαν περὶ ἐπανιδρύσεως τοῦ θρόνου εἰς τὴν Ἑλλάδα, τοὺς λέγει: «Ἀκοῦτε, ἐδῶ καὶ νὰ μὲ καλέσῃ τὸ ἕνα κόμμα δὲν θὰ ἔλθω, διότι δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ μπλεχθῶ εἰς τοιαύτας περιπετείας».

Α. ΝΑΚΟΣ. Αὐτὰ τὰ λέγει ὅσο νὰ τὸν καλέσουν.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Νομίζω ἀληθινὰ ὅτι αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἐπιβάλλει εἰς ὅλους μας νὰ προσπαθήσωμεν νὰ τερματίσωμεν αὐτὸ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ὅσον καὶ ἂν θέλωμεν νὰ λέγωμεν ὅτι δὲν ὑφίσταται, διότι ἐκάναμε τὸ Σύνταγμα, κατ' οὐσίαν ὑφίσταται. Καὶ ἓν τοιοῦτον ζήτημα ἔχομεν κάθε συμφέρον, κατ' ἐμέ, νὰ τερματίσωμεν. Ὁπωσδήποτε δὲν πρόκειται νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ τὸ ζήτημα αὐτό. Ἂν ποτέ του ἀπαντήσῃ ὁ κ. Τσαλδάρης, —βεβαίως θὰ μοῦ δώσῃ μίαν ἀπάντησιν,— τότε θὰ σᾶς καλέσω διὰ νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ καὶ εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ σᾶς πείσω ἢ καὶ νὰ μὲ πείσετε. Ὁπωσδήποτε ἂν δὲν πεισθῶμεν καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ δὲν θὰ μπορῇ νὰ γίνῃ τίποτε διότι ὑπάρχει τὸ κώλυμα ἐκ τοῦ Συντάγματος. Ἐὰν ὅμως συμφωνήσωμεν, δι' ἐμέ, πιστεύοντα ὅτι τὰ κράτη δὲν ἐδημιουργήθησαν διὰ νὰ πνίγωνται εἰς τὰ χαρτιὰ τῶν πολιτευμάτων, δι' ἐμέ, λέγω, ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ παρακάμψωμεν τὸ κώλυμα ἐφ' ὅσον ὅλα τὰ κόμματα μείνωσι σύμφωνα, ὅπως ἔγινε καὶ τὸ 1910 ὅταν ἐκάναμεν τὴν ἀναθεωρητικὴν Βουλὴν καὶ ἐξήλθομεν ἀπὸ τὴν δυσχέρειαν ἐκείνην.

Μὲ κατηγόρησαν πολλοὶ ὅτι ὑπεσχέθην εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὑπερβολικὰ πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν θὰ μπορέσω νὰ τοῦ δώσω. Ξέρετε ἐν τούτοις ὅτι ἐκεῖνα ποὺ ὑπεσχέθην διετυπώθησαν εἰς ἓν πρόγραμμα λεπτομερέστατον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ λαὸς εἰς κάθε στιγμὴν νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ ἴδῃ ἂν ἐξετέλεσα τὰ ὑποσχεθέντα. Ἐγὼ δὲ νὰ τοῦ ἀποδείξω ὅτι τὰ ἐξετέλεσα.

Βεβαίως ἐξένισε τὸ τέλος τοῦ λόγου μου τότε, ὅταν εἶπον πρὸ 19 ἐτῶν, ὅταν ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος μὲ ἐκάλεσε καὶ μοῦ ἐζήτησε τὴν γνώμην μου πρὶν μοῦ ἀναθέσῃ τὴν ἐξουσίαν τοῦ εἶπον: «Ἀκοῦτε Μεγαλειότατε, ἀκολουθῆστε τὸν δρόμον αὐτὸν καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι εἰς 2 χρόνια ἡ Ἑλλὰς θὰ εἶνε ἀγνώριστος. Τότε εἶπα αὐτά. Τώρα δὲν ἠμποροῦσα βεβαίως νὰ εἰπῶ ὅτι ἀρκοῦν δύο χρόνια. Ἀλλὰ χρειάζονται 4 διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματός μου, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματός μου θὰ συντελεσθῇ ἐντὸς τῶν 4 ἐτῶν εἶμαι κύριοι ἀπολύτως πεπεισμένος. Δὲν θέλω βέβαια νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἂν εἶχον τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν καὶ ἂν ἤμην πολιτικός, ὅπως ὁ κόσμος συνήθως θεωρεῖ τοὺς πολιτικούς, μοῦ ἐδώσατε μίαν χρυσῆν γέφυραν νὰ περάσω καὶ νὰ καθίσω εἰς ἕνα ἀναπαυτικὸν θῶκον καὶ νὰ λέγω ὅτι αὐτοὶ ποὺ μοῦ ἐδώσατε δὲν τὰ κατάφεραν καλά. Ἀλλ' ἐγὼ ἔμεινα εἰς τὴν θέσιν μου διότι εἶχα καθῆκον νὰ μείνω καὶ διότι πιστεύω ἀπολύτως ὅτι βαίνομεν εἰς μίαν ἀνόρθωσιν καὶ εἰς μίαν πρόοδον διότι αὐτὸ μᾶς δίδει νὰ τὸ πιστεύσωμεν ἡ ζωτικότης ἡ καταπληκτικὴ τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ὅλοι, καὶ οἱ ἀπαισιοδοξότεροι, ὅταν ἀρχίζαμεν τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας εἰς τὸ 1912 δὲν ἐφανταζόμεθα ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἠμποροῦσε νὰ δώσῃ τέτοιαν ἀπόδοσιν. Τὴν ἔδωσεν ὅμως κατὰ τοὺς πολέμους. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό. Ὅταν δὲν συνετρίβη μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφήν, ὅταν ἦλθε τὸ κῦμα τὸ προσφυγικὸν τοῦ 1 1)2 ἑκατομμυρίου ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τὸ κῦμα αὐτὸ δὲν ἐξηφανίσθη ἡ Ἑλλάς, δὲν ἐβυθίσθη ἡ Ἑλλὰς ἀλλ' ἀντέσχε καὶ καθημερινῶς ἡ κατάστασις συμπληροῦται καὶ καθημερινῶς ἡ Ἑλλὰς ἡ ὁποία ἐπιστεύετο ὑπό τινων μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν ὅτι εἶνε ζήτημα ἂν θὰ μπορέσῃ νὰ ζήσῃ ὡς ἀνεξάρτητον κράτος, ὅταν ὅλα ταῦτα ἔχομεν δεδομένα οὐδεὶς θὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι δικαιολογεῖται ἀπολύτως ἡ ἀσάλευτος αἰσιοδοξία μου.

Ἀλλὰ βεβαίως δι' οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ πιστεύῃ ἡ παροῦσα γενεά. Ἡ Ἑλλάς, ἐπαναλαμβάνω, εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν ἀποκαθίσταται οἰκονομικῶς, θὰ νικήσῃ ὅλας τὰς δυσχερείας αἱ ὁποῖαι τῆς παρουσιάζονται καὶ θὰ ἴδῃ ταχέως καλυτέρας ἡμέρας.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΤΣΑΛΔΑΡΗ

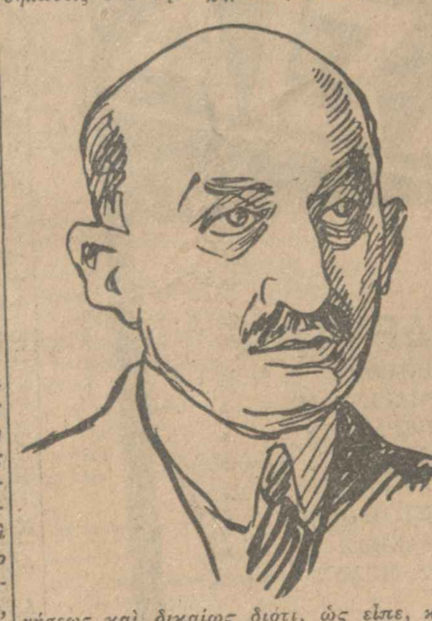

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν ἐπανέλαβε νέας δηλώσεις ἐπὶ τῷ σχηματισμῷ τῆς Κυβερνήσεως καὶ δικαίως διότι, ὡς εἶπε, κατὰ τύπον ἁπλῶς ἐμφανίζεται νέα Κυβέρνησις, ἐνῷ πράγματι εἶνε ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη ἡ ὁποία ἀπὸ 17μήνου περίπου διακυβερνᾷ τὴν χώραν, ἀναφερομένη εἰς πρόγραμμα τὸ ὁποῖον ἐπηγγέλθη πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ἀνέφερε μόνον ὡρισμένα τινὰ μέτρα περὶ τῶν ὁποίων πρόκειται οἱ ἁρμόδιοι ὑπουργοὶ νὰ εἰσηγηθῶσι προσεχῶς εἰς τὰ δύο νομοθετικὰ Σώματα. Ὅταν θὰ ἔλθουν τὰ μέτρα ἐκεῖνα βεβαίως καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ, θὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην της. Ὀφείλω ὅμως ἀπὸ τοῦδε νὰ δηλώσω ὅτι ἦτο καιρὸς καὶ πλέον ἡ καιρὸς νὰ ληφθῶσι καὶ μέτρα ἀφορῶντα τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰς ἀνωνύμους Ἑταιρείας.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὴν 5ην σελίδα)

Εἰς Τὸ Περιθώριον Τῶν Γεγονότων

Ἡ περὶ δημοψηφίσματος πρότασις τοῦ κ. Βενιζέλου ἐτάφη χθὲς ὁριστικῶς εἰς τὴν Βουλήν, ἀφοῦ πρὸ τοῦ ἐνταφιασμοῦ της διεπομπεύθη κατὰ τὸν χειρότερον δυνατὸν τρόπον. Ἀντισυνταγματικὴν τὴν ὠνόμασεν ἕνας ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν. Παράδοξον ἄλλος. Ἀστεῖαν ὁ τρίτος. Ὁ δὲ μετριοπαθέστερος ὅλων τὴν ὠνόμασεν ἀτυχῆ. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ κ. Βενιζέλος δὲν εὗρεν εὐγλωττίαν ἀρκετὴν ὅπως τῆς ἐκφωνήσῃ εὐπρόσωπον ἐπικήδειον.

Παρ' ὅλα ταῦτα ὁ κ. πρωθυπουργὸς δὲν εἶνε μετανοημένος διὰ τὴν τρικυμίαν ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος τὴν ὁποίαν προεκάλεσε, καὶ ἡ ὁποία ἀπέδειξεν ὅτι διὰ νὰ ἡσυχάσωμεν πρέπει ὁ κ. Βενιζέλος νὰ διαβάσῃ μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ... νεαρὸν σύνταγμα...

ΖΗΤΗΜΑ ΕΥΠΡΕΠΕΙΑΣ

Ἀπὸ τὴν χθεσινὴν συζήτησιν ἐν τῇ Βουλῇ δὲν ἔλειψαν καὶ αἱ ἀσχημίαι. Ἐκτὸς τοῦ ἄλλοτε βασιλικοῦ ἐπιτρόπου τοῦ στρατοδικείου τῆς τριετίας 1917—1920 καὶ ἀργότερον στυλοβάτου τῆς δικτατορίας, κρίναντος καὶ χθὲς ὅτι ὑπῆρχεν εὐκαιρία νὰ ὑβρίσῃ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα, ἂν μή τι ἄλλο, τοὐλάχιστον ὁ θάνατος ἔδει νὰ ἔχῃ καταστήσει τοῖς πᾶσι σεβαστά, ἐκτός, λέγομεν, τούτου, ἐνεφανίσθη καὶ ὁ κ. ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς ὑφυπουργὸς ἀποπειρώμενος νὰ διακόψῃ τὸν κ. Τσαλδάρην διὰ νὰ ἔλθῃ συνεπίκουρος τοῦ κ. Κουνδούρου εἰς ὅσα ὁ τελευταῖος οὗτος ἠπείλει νὰ ἐκστομίσῃ κατὰ τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Κωνσταντίνου. Ἀλλ' ὅταν κάθεται κανεὶς εἰς τοὺς ὑπουργικοὺς θώκους ἔχει καὶ μερικὰς ὑποχρεώσεις εὐπρεπείας, τῶν ὁποίων ἡ παράβασις παρ' οὐδενὸς συγχωρεῖται.

ΕΝ ΜΟΝΟΝ

Μετὰ τὸ ἀνακοινωθὲν τῆς Πρυτανείας, τὰ νέα αἰτήματα, τὰ διατυπωθέντα κατὰ τὴν χθεσινὴν τῶν φοιτητῶν συγκέντρωσιν, πρέπει ν' ἀπορριφθοῦν βεβαίως ἀσυζητητί. Ἐν τούτοις, διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ οὐδεμία ἀμφιβολία εἰς τοὺς κύκλους τῶν ἐχεφρονούντων περὶ τῆς ἀπολύτου καλῆς πίστεως τόσον τῆς Κυβερνήσεως, ὅσον καὶ τῆς Πρυτανείας, ἀνάγκη νὰ τροποποιηθῇ κατά τι ἡ δευτέρα ἄποψις ἡ ἀναφερομένη εἰς τὰ βιβλία τῶν καθηγητῶν. Οἱ φοιτηταὶ θέλουν νὰ μὴ ζητοῦνται ἐκ μέρους τῶν Καθηγητῶν, παρὰ τῶν προσερχομένων εἰς ἐξετάσεις ἀποδείξεις ἀγορᾶς τῶν βιβλίων των. Καὶ φροντίζει μὲν ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Πρυτανεία περὶ τοῦ ζητήματος τῶν βιβλίων, ἀλλ' ἡ σχετικὴ ἀπόφασίς των δὲν εἶναι ἀπολύτως σαφής. Τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λυθῇ χωρὶς γενναίαν χειρονομίαν τῆς Κυβερνήσεως. Διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ νόμος ὑποχρεώνει τοὺς καθηγητὰς νὰ γράφουν βιβλία ὑποβαλλόμενοι εἰς ὑπερόγκους δαπάνας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπάρχουν πολλοὶ πτωχοὶ φοιτηταὶ μὴ δυνάμενοι νὰ διαθέσουν τὸ πρὸς ἀγορὰν τῶν βιβλίων ἀπαιτούμενον ποσόν. Τί νὰ τὰ κάμῃ τὰ ἀντίτυπα τοῦ ἐκδιδομένου βιβλίου του ἕνας καθηγητής, ἀφοῦ τὰ πλεῖστα τῶν τοιούτων βιβλίων, ὡς εἰδικά, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ πωληθοῦν εἰς τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον; Καὶ τέλος πάντων ἀπὸ ποῦ θὰ διαβάσουν τὴν ἐπιστήμην των οἱ φοιτηταὶ παρ' ἀπὸ τὰ βιβλία αὐτά; Λύσις τοῦ ἀπὸ ἐτῶν ἐπιμάχου τούτου ζητήματος δὲν χωρεῖ ἄλλη ἀπὸ τὸ ν' ἀναλαμβάνῃ τὸ Πανεπιστήμιον ἢ τὸ Κράτος τὰ ἔξοδα ἐκδόσεως τῶν βιβλίων τῶν καθηγητῶν, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ πωλοῦνται ταῦτα εἰς τιμὴν προσιτὴν εἰς τοὺς ἀπορωτέρους φοιτητάς, οἱ ὁποῖοι δικαίως, ἀπὸ τῆς ἀπόψεώς των, διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγορᾶς τῶν βιβλίων.

Η ΑΣΥΔΟΣΙΑ ΤΗΣ

Δὲν ἀρκεῖ, ὅτι δὲν ὑπάρχει συνεχὲς ρεῦμα καὶ ἀεριόφως. Δὲν ὑπάρχει οὔτε συνεχὲς... τριφασικόν. Ἡ Πάουερ, παρέχουσα οἰκτρὸν συνεχὲς ρεῦμα ἐξαναγκάζει ἑκόντας ἄκοντας τοὺς Ἀθηναίους νὰ δεχθοῦν τὸ τριφασικόν, διὰ νὰ μὴ τυφλωθοῦν. Ἀλλὰ τὸ τριφασικὸν διακόπτεται ἀνὰ πᾶσαν ὥραν καὶ στιγμήν. Συνεχῶς βλάβαι ἐπὶ βλαβῶν. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ὅτι οὔτε συνεχὲς ὑπάρχει, οὔτε ἐναλλασσόμενον. Ἡ τραγικὴ αὐτὴ κωμῳδία, ἡ παιζομένη εἰς βάρος τοῦ ἀκριβοπληρώνοντος κοινοῦ πρέπει νὰ παύσῃ. Ὁσονδήποτε δεσμευτικὴ καὶ ἂν εἶνε ἡ οἰκτρὰ σύμβασις, ἐπιβάλλει ὅμως πάντως εἰς τὴν Ἑταιρείαν νὰ διανέμῃ «φῶς». Καὶ φῶς δὲν διανέμεται. Οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ δικαιολογῆται συνεχῶς ἡ Ἑταιρεία, ἐπιρρίπτουσα τὰς εὐθύνας της εἰς τὸν... Ὕψιστον. Ἡ ἀσυδοσία αὐτὴ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ διαρκέσῃ ἐπ' ἄπειρον.

ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΕΩΣ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἰδιαιτέρως ἡ ἁρμοδία διεύθυνσις τῶν φυλακῶν θὰ ἔπρεπε νὰ προσέξουν τὰς διαφόρους ἀστόχους ἐνεργείας ποὺ γίνονται κάποτε πλησίον τῶν σωφρονιστικῶν ἱδρυμάτων. Περιῆλθεν εἰς γνῶσιν μας περιστατικὸν ποὺ ἐμπνέει σκέψεις ἐκτάκτως μελαγχολικὰς εἰς ὅσους μὲ ἀπεριόριστον ἐλπίδα καὶ ἐμπιστοσύνην περιβάλλουν ἱδρύματα ὅπως τὸ Ἐμπειρίκειον Ἄσυλον. Ὅταν ὅμως ποικίλαι ἔξωθεν ἐπεμβάσεις καταστρέφουν τὸ ἔργον ποὺ τόσον ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου ὅσον καὶ ἡ διοίκησις τοῦ Ἀσύλου μὲ τόσον κόπον ἔχουν ὁδηγήσει εἰς ἕνα καλὸν δρόμον, διερωτᾶται κανεὶς τί χρειάζονται ὅλα αὐτὰ καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνονται. Διότι ἀφοῦ μὲ μίαν ἁπλῆν ἐνέργειαν καὶ χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Ἀρχιρραβίνου καὶ μερικῶν κυριῶν, καὶ παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῆς διευθύνσεως τοῦ ἱδρύματος, δύο Ἰσραηλίτιδες ποὺ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Ἐμπειρίκειον Ἄσυλον διὰ λόγους εὐνοήτους πρὶν ἀκόμη συνηθίσουν τὴν νέαν ἀτμόσφαιραν, ἀφέθησαν ἐλεύθεραι διὰ νὰ γίνῃ εὐθὺς ἀμέσως ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἡρωῒς φονικοῦ δράματος ἐν Θεσσαλονίκῃ, δὲν χρειάζεται πολλὴ σκέψις διὰ νὰ καταδικάσῃ κανεὶς τὰς ἐνεργείας αὐτὰς καὶ νὰ τὰς θεωρήσῃ ἐχθρικὰς πρὸς κάθε προσπάθειαν διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς κοινωνίας. Ἀλλ' ἂν ὑπάρχουν ἄν-

Η ΠΡΩΪΑ
ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Μόνον αἱ ἔντυποι ἀποδείξεις πληρωμῆς αἱ φέρουσαι τὰς ὑπογραφὰς τῶν κ. κ. Δημ. Χαλικιᾶ ἢ Ἐμμ. Περπινιᾶ καὶ τὴν σφραγίδα τῆς ἐφημερίδος, εἶναι ἔγκυροι. Οἱαδήποτε ἄλλη ἀπόδειξις, ὡς καὶ ἔντυποι τοιαῦται ἄνευ τῆς ὑπογραφῆς τῶν ἀνωτέρω δὲν ἀναγνωρίζονται.

θρωποι μὴ ὑπολογίζοντες τοὺς κινδύνους μιᾶς τοιαύτης ἐνεργείας ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου πῶς καὶ διατὶ ἐγκρίνει ἀφοῦ εἶχεν εἰς χεῖράς της τελείως ἀντίθετον γνωμάτευσιν τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἀσύλου;

ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΦΙΛΟΤΙΜΟΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΝ Κατόπιν τῶν ὅσων ἡ «Πρωΐα» ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἔγραφεν ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπιδιωκομένην εὐγενῆ ἀλλὰ καὶ φιλότιμον προσπάθειαν ἥτις καταβάλλεται παρὰ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀνασυσταθέντος παλαιμάχου «Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου Ἀδριανουπόλεως», ὅστις ἔχει μίαν ὄντως ἐθνικὴν καὶ κοινωφελῆ δρᾶσιν 58 ὅλων ἐτῶν, αἰσθάνεται ἅπαξ ἔτι ὑποχρέωσιν νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως αὐτὴ ἔλθῃ συνεπίκουρος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ κτιρίου τῆς Βιβλιοθήκης αὐτοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ, προωρισμένης νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν Μακεδονικὴν πρωτεύουσαν. Ἡ δημοσία ἀντίληψις ἐν προκειμένῳ δέον νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον τοῦ Ἱδρύματος τούτου καὶ τῆς κοινωφελοῦς δράσεώς του. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι συντόμως θὰ παρασχεθῇ ἡ οἰκονομικὴ ἀρωγὴ τοῦ Κράτους.

ΑΚΑΤΑΝΟΗΤΟΣ ΤΑΚΤΙΚΗ *Εἶνε ἀξία ὅλως ἰδιαιτέρας μελέτης ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν ὡρισμέναι κρατικαὶ ὑπηρεσίαι ἔναντι ζητημάτων ὄχι πλέον περιωρισμένου ἐνδιαφέροντος ἀλλ' ἔναντι ζητημάτων τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀπασχολήσει καὶ ἔχουν συγκινήσει τὴν κοινὴν γνώμην. Παραπονούμεθα διὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους καταστροφὰς τῶν δασῶν, θρηνοῦμεν διὰ τὴν πενιχρὰν φυτείαν, διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ πρασίνου, ὀργανοῦμεν σταυροφορίας καὶ ὅμως τὸ Κράτος ἐμφανίζεται παραδόξως ἀδιάφορον ὅταν πρόκειται νὰ πράξῃ κάτι ἀληθῶς θετικὸν διὰ τὸ ζήτημα. Τὸ Κράτος ἱδρύει δασοκομικὰς σχολάς, προσλαμβάνει μαθητάς, κατά τινα τρόπον ποὺ συμβάλλεται μετ' αὐτῶν καὶ μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν των ἀντὶ νὰ τοὺς διορίσῃ, ἀντὶ νὰ τοὺς χρησιμοποιήσῃ τοὺς ἀφίνει ἄνευ θέσεως νὰ πένωνται ἀφοῦ δὲν ἔχουν καμμίαν ἄλλη εἰδικότητα πλὴν τῆς δασοκομικῆς. Οἱ δασοκόμοι οὗτοι, ἑβδομήκοντα πέντε τὸν ἀριθμόν, παραμένουν ἄνευ διορισμοῦ ἐπὶ δύο ὁλόκληρα ἔτη, Κύριος δὲ οἶδε πότε τὸ Κράτος θὰ παύσῃ νὰ κάμνῃ φιλολογίαν τοῦ πρασίνου καὶ θὰ χωρήσῃ πρὸς ἐνεργείας θετικὰς καὶ φρονίμους αἱ ὁποῖαι μόναι θὰ βελτιώσουν τὴν δασικὴν κατάστασιν αὐτοῦ τοῦ τόπου.*

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΙ Αἱ ἀπογευματιναὶ συνάδελφοι ἀνήγγειλαν ὅτι τὸ ἀτμόπλοιον «Ἐλευθέριος Βενιζέλος» ἐξώκειλεν, ἐρρυμουλκήθη δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ ἀτμοπλοίου «Μπενίτο Μουσσολίνι». Δὲν γνωρίζομεν ποῖον βαθύτερον συμβολισμὸν ὑποκρύπτει τὸ θαλάσσιον αὐτὸ περιστατικόν, κακεντρεχεῖς ὅμως γλῶσσαι, κυκλοφοροῦσαι εἰς τοὺς διαδρόμους τοῦ Βουλευτηρίου καὶ σχολιάζουσαι τὸ γεγονός, ἀπεφαίνοντο ὅτι ὁ κλεινὸς πηδαλιοῦχος δὲν εἶνε γιὰ τὶς μεγάλες φουρτοῦνες.

ΤΑ ΚΑΡΟΤΣΑΚΙΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ Ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ πρόκειται κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς νὰ χορηγήσῃ ἀδείας εἰς μικροπωλητάς, διὰ νὰ ἐγκαταστήσουν οὗτοι εἰς τὴν ὁδὸν Αἰόλου διάφορα καρροτσάκια — πρατήρια πρόχειρα παιγνιδίων καὶ ἄλλων εἰδῶν. Θὰ ἀποκτήσῃ συνεπῶς ὁ κεντρικώτατος καὶ πολυσύχναστος αὐτὸς δρόμος τὴν ὄψιν ἐμποροπανηγύρεως θορυβώδους καὶ ἀπελπιστικῆς διὰ τοὺς καταστηματάρχας τῆς ὁδοῦ καὶ τοὺς κατοικοῦντας εἰς αὐτήν. Ἐκεῖνο, συνεπῶς, τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε κανεὶς νὰ συστήσῃ εἰς τὸν κ. Ἀστυνομικὸν Διευθυντὴν εἶνε νὰ περιορίσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀδειῶν, τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ χορηγήσῃ.

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΠΑΘΕΙΣ

Τὸ Τραπεζοκτηματικὸν γραφεῖον τοῦ κ. ΙΩΑΝΝΟΥ Α. ΦΑΡΑΚΟΥ, Δραγατσανίου 6 β ἐν Ἀθήναις, ἀναλαμβάνει καὶ πάλιν, κατόπιν τῆς ψηφίσεως τοῦ νέου νόμου 4278, τὴν ἐκδίκασιν ἀπαιτήσεων πολεμοπαθῶν μὲ ἀμοιβὴν λίαν συγκαταβατικήν. ΠΑΡΑΚΑΛΕΙ δὲ τοὺς ΠΟΛΥΠΛΗΘΕΙΣ παλαιοὺς πελάτας του, ὅπως πρὸ πάσης ἀναθέσεως ἐντολῆς διὰ τὰς ὑποθέσεις των, ἀπευθύνωνται πρὸς αὐτὸν ἢ τοὺς κατὰ τοὺς τόπους ἀντιπροσώπους του πρὸς συνεννόησιν, βέβαιοι ὄντες ὅτι θέλει τοὺς ἐξυπηρετήσει ὡς καὶ πρότερον.

ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΝ
ἡ ἑβδομαδιαία πολιτικὴ καὶ φιλολογικὴ ἐπιθεώρησις
ΕΡΓΑΣΙΑ
ΙΔΡΥΤΑΙ:
ΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
Α. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
[illegible]
Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
[illegible]
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΔΟΚΙΜΑΣΑΤΕ ΤΟΝ ΚΑΦΕ HAG
Εἶναι γνήσιος Καφὲς Μόκκας καὶ Σάντος ἐκ τοῦ ὁποίου ἔχει ἀφαιρεθῇ ἡ ΚΑΦΕΪΝΗ [illegible] Πωλεῖται [illegible] Γενικοὶ Ἀντιπρόσωποι Στοὰ Πεσμαζόγλου.

Ἀπὸ Πρωΐας εἰς Πρωΐαν

Ἡ χθεσινὴ ἑορτὴ τῶν Γιουγκοσλαύων

Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Γιουγκοσλαυΐας κ. Βούτσκοβιτς μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Γιουγκοσλαυϊκῆς πρεσβείας ἐξερχόμενοι τοῦ Ρωσσικοῦ ναοῦ.

Χθὲς τὴν πρωΐαν ἐτελέσθη εἰς τὴν Ρωσσικὴν Ἐκκλησίαν δοξολογία ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γεννεθλίων τοῦ Βασιλέως Ἀλεξάνδρου τῆς Γιουγκοσλαυΐας. Παρέστησαν ὁ Γιουγκοσλαῦος πρεσβευτής, ὁ κ. Μιχαλακόπουλος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Κατόπιν ὁ κ. Μιχαλακόπουλος μεταβὰς εἰς τὴν πρεσβείαν συνεχάρη τὸν κ. πρεσβευτήν.

Τὸ ἀπόγευμα ἔγινε δεξίωσις εἰς τὴν Γιουγκοσλαυϊκὴν πρεσβείαν εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν ἡ κ. Ἐλ. Βενιζέλου, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μιχαλακοπούλου, ἡ κ. Μαρῆ, ἡ κ. Βουρλούμη, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἡ κ. Σκίννερ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ρουμανίας καὶ ἡ κ. Ρασκάνο, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Πολωνίας καὶ ἡ κ. Γιούργκεβιτς, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ναυτικοῦ ἐπιτελείου καὶ ἡ κ. Πανᾶ, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀγγλικῆς ναυτικῆς ἀποστολῆς καὶ ἡ κ. Λάϊον καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Τὰ σπιτάκια

Τὰ παιδιὰ παίζουν στὸ πλατὺ χωράφι, ποῦ πλαισιώνουν ἀραιὰ-ἀραιὰ τὰ μικρούλικα σπίτια, καὶ γεμίζει τὸ γρασίδι κι' ἡ παχειὲς μολόχες, φυσικὸν ἀντίδοτον τῆς τσουκνίδας, ποῦ παίρνει κι' αὐτὴ τὴν κατοχή της στὸ πλατὺ χωράφι.

Τὰ παιδιὰ χτίζουν σπίτια. Τὰ χτίζουν κατὰ τὸν γνωστὸ παιδιάτικο τρόπο, χαράζοντας τὸ σχέδιό τους μὲ λιθάρια ἀπάνω στὸ χορτάρι καὶ στολίζοντάς τα μὲ κομμάτια γυαλιά, ποῦ λαμποκοποῦν στὸν λαμπρὸ φθινοπωρινὸν ἥλιο.

Εἶνε κορίτσια κι' ἀγόρια μαζί, τῆς ἡλικίας ποῦ δὲν ξεχωρίζει ἀκόμη τὸ φῦλον, κι' ὅλα μαζὶ στὴν παρόρμησι κάποιου ἐνστίκτου ἰδιοκτησίας, κτίζουν σπίτια, κοινά, ἐκτεταμένα, μὲ δωμάτια μεγαλύτερα τῶν συγχρόνων σπιτιῶν, διότι σ' αὐτὰ χωροῦν ὅλα τὰ παιδιὰ ὅταν τελειώσουν, καὶ παίζουν τὶς κουμπάρες.

Τὰ τραταμέντα εἶνε τοῦφες χορταριοῦ, μέσα σὲ κομμάτια σπασμένων πιάτων, ποῦ προσφέρει ἡ οἰκοδέσποινα, ἕνα τόσο δὰ πραγματάκι μὲ κόκκινη ποδίτσα καὶ—ὤ, ἀναχρονισμός!—μὲ ἕνα γλίσχρον κοτσιδάκι ριγμένο στὶς πλάτες. Οἱ ἐπισκέπται εἶνε τρεῖς πιτσιρίκοι μὲ σκοῦρες ποδιὲς καὶ φαγωμένες μύτες τῶν παπουτσιῶν καὶ μία ἄλλη μικρούλα κουρεμένη ξανθὴ καὶ κουτσοδόντα, ἡ μαμά.

— Τὰ παιδιά μου εἶνε πολὺ ἄτακτα! λέγει μὲ σοβαρότητα μαμᾶς, ἐνῷ οἱ τρεῖς πιτσιρίκοι χοροπηδοῦν μέσα στὴν ὑποθετικὴ σάλλα.

Ἀλλὰ τὰ παιδιὰ δὲν εἶνε μόνον ἄτακτα, καὶ δὲν εἶνε ἐντελῶς παιδιά. Ἀρχίζουν νὰ νοιώθουν ὑποσυνείδητα τὴν ἀνάγκην νὰ βασανίσουν τὰ θήλεα, τὰ μικρὰ ἐκεῖνα θήλεα ποῦ ἔχουν πρόχειρα. Μὲ μιὰ κοινὴ ἄφωνη συνεννόησι χαλοῦν ἔξαφνα τὸ σπίτι, κλωτσῶντας μὲ μιᾶς τὰ λιθάρια, ποῦ μὲ τόσο κόπο εἶχαν ἀραδιάσει, πετοῦν μακρυὰ τὰ ἔπιπλα τῆς σάλλας, τὰ πολύχρωμα γυαλάκια καὶ ὕστερα ἀρχίζουν στὸ ξύλο τὰ δύο ταλαίπωρα θήλεα, τὴν «σεμνὴν» κοτσιδοφόρον κόρην τοῦ παλαιοῦ καιροῦ καὶ τὴν κουτσοδόνταν «γκαρσόν».

Τὰ κορίτσια θυμώνουν, ἀνθίστανται, ἀνταποδίδουν τὰ κτυπήματα καὶ ἔξαφνα ἀρχίζουν τὰ κλάματα, καθισμένα στὸ χορτάρι, ἀπάνω στὰ χαλάσματα τοῦ «σπιτιοῦ». Τὰ ἀγόρια, ποῦ ἀνταπέδιδαν τὰ κτυπήματα, μένουν ἔξαφνα ἔκπληκτα. Κυττοῦν τὸ ἕνα τὸ ἄλλο, τὰ κορίτσια ποῦ κλαῖνε, τὰ χαλάσματα τοῦ σπιτιοῦ, καὶ μὲ μιᾶς, χωρὶς καμμιὰ συνεννόησι, ἀπὸ μιὰν ἄλλη ὑποσυνείδητη παρόρμησι, ἀρχίζουν νὰ ξανακτίζουν τὸ χαλασμένο σπίτι!

Γ. ΑΝΝΙΝΟΣ

Ὁ ἔρανος διὰ τὸ μνημεῖον τοῦ Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου.

Ἐκ προηγουμένων εἰσφορῶν	Δρχ.	336.475.85
Πρόεδροι Κοινότητος:		
Κονίστρας ἐξ ἐράνου	Δρχ.	127.—
Ταξιαρχῶν Εὐβοίας	»	152.80
Πλάτσης	»	107.80
Νομιστῆς Πελάτσης	»	40.80
Κάτω Συν. Τρικκάλων Κορινθίας	»	200.—
Ἁγίου Νικολάου Βοιῶν	»	620.—
Ἀντίσκαρι Μοιρῶν	»	310.—
Μεγ. Χωρίου Εὐρυτανίας	»	256.—
Μονοπολάτου	»	270.—
Κράσι Πεδιάδος Κρήτης	»	99.50
Μολάων	»	266.—
Ἔξω Κοπωνίων Κρήτης	»	97.60
Ἀμυρῶς Βιάνων	»	65.50
Κεφαλοβρυσίου	»	30.—
Καρδαμάτων Ἀργοστολίου	»	442.—
Κλήματον Σκοπέλου	»	221.—
Ἁγίου Λουκᾶ Ἀλιβερίου	»	80.—
Σκούρτους Ἀστακοῦ	»	100.—
Θέρμαι Ἀρεουπόλεως	»	60.—
Μεγαλᾶς Ἀστακοῦ	»	203.—
Στάθου Βάλτου	»	129.75
Σαπαίνης Ἀγρινίου	»	426.40
Κασινὲ Χανδρᾶ	»	125.—
Κάτω Φορνᾶ Κρήτης	»	180.—
Ἐν ὅλῳ	Δρχ.	341.193.—

Τὸ Πανελλήνιον Ἡρῷον

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Ἑκατονταετηρίδος, ἐπιφυλαττομένη νὰ προκηρύξῃ ἅμα τῇ λήξει τοῦ διαγωνισμοῦ τοῦ σχεδίου τοῦ Ἡρῴου, τὸν ὑπὲρ τούτου Πανελλήνιον ἀτομικὸν ἔρανον, ἤρξατο ἤδη δεχομένη αὐθορμήτους δηλώσεις εἰσφορῶν, Δήμων, Κοινοτήτων καὶ Παροικιῶν. Αἱ μέχρι σήμερον εἰσπράξεις ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Δελτίον Α΄. Κοινότητες: Λευκάδος δραχ. 1000, Πάργας 300, Τσουκαλάδων 200, Δρυοφύτου 200, Θεσπρωτικοῦ 500, Ἐγκλουβῆς 500, Πέρδικας 500, Νικολῆς 75, Καμαρίνης 200, Ἁγίου Πέτρου 300, Ἀμμαδιᾶς 75, Ἀπολπαίνης 110, Εὐγήρου 200, Βαθέος 300, Μαραντοχωρίου 75, Μαζαρακιᾶς 500, Ἀσπροπύργου 5000, Κερτερίου 150, Βουβοποτάμου 100, Ἄνω Ἐξανθείας 300, Δαφνωτῆς 200, Ἀνθούσης 200, Βασιλικῆς 200, Ἀλεξάνδρου 200, Καρυᾶς 500, Φιλιππιάδος 340.10, Βαλανιδορράχου 250, Δρύσκου 200, Κορωπίου 2.000, Μαρκοπούλου 2000, Πλατάνου 290, Φρατσίων 500, Ν. Πετριτσίου 500, Μελίτης 500, Λόφων 200, Ἀχλάδας 500, Σκοποῦ 500, Σιταριᾶς 500, Φλαμπούρου 100, Λαιμοῦ 200, Κολχικῆς 150, Ἁγίου Βαρθολομαίου 300, Δαυλείας 500, Ἀγιωᾶς 500, Μοσχάτου 1500, Θίσβης 1000, Μαυρονερίου 1000, Αὐλῶνος 200, Σωληναρίου 500, Δρίτσης 500, Πλατανούσης 75, Πλατυστόμου 300, Κουβαρᾶ 486.80, Δραγάνου 200, Σπαρτοχωρίου 100, Πόρου 2000, Πυργίου 500. Δῆμος Λαυρεωτικῆς 1000, Ἑλληνικὴ παροικία Νεαπόλεως 4240, Ἑλληνικὴ παροικία Βενετίας 4620.10. Σύνολον πρώτου δελτίου δρ. 40.137.

Ὁ αὐριανὸς χορὸς

Αὔριον βράδυ εἰς τὸ «Ντελίς» δίδει τὸν γ΄ ἐτήσιον χορόν της ἡ Ἑλληνικὴ Λέσχη περιηγήσεων καὶ αὐτοκινήτου. Ὅπως κάθε χρόνο ἔτσι καὶ ἐφέτος ὁ χορὸς τῆς «ΕΛΠΑ» θὰ συγκεντρώσῃ τὸν ἐκλεκτότερον κόσμον τῆς πρωτευούσης. Ἡ διοργανωτικὴ ἐπιτροπὴ ἔχει ἐξασφαλίσει τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ χοροῦ.

Ἐκδόσεις

Ἐξεδόθη καὶ πωλεῖται παρὰ τῷ ταξινόμῳ τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας ἐν τῷ ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα Ἐλευθερουδάκη, Δεπάστα, Βασιλείου καὶ Κολλάρου τὸ «Μηνιαῖον Στατιστικὸν Δελτίον» τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου. Περιέχει ὅλας τὰς προσφατωτέρας στατιστικὰς πληροφορίας ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ, τῆς γεωργίας τῆς βιομηχανίας, τοῦ ἐμπορίου, τῆς συγκοινωνίας, τῶν Τραπεζῶν, τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν, τῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐργασίας καὶ κοινωνικῆς προνοίας ὡς καὶ διεθνεῖς συγκρίσεις.

Θέατρα

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ. (Ριτσιάρδη). «Γδύσου».
ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ. «Ἱερὴ Φλόγα». Πρώτη.
ΜΟΝΤΙΑΛ. «Στὸ Ζέππελιν» ἐπιθεώρησις.
ΟΛΥΜΠΙΑ. Ἀργεῖ.
ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ «Λοβιτοῦρα» β΄ σειρά.
ΤΡΙΑΝΟΝ. «Χαλιμᾶ».

Κινηματογράφοι

ΑΠΟΛΛΩΝ. «S. O. S.» Τὸ τραγικὸν σῆμα μὲ τὴν Μανέζ.
ΑΤΤΙΚΟΝ. (Ὁμιλῶν). «Ἡ γῆ τῆς ἡδονῆς», μὲ τὴν Γκρέτα Κάρμπο.
ΙΝΤΕΑΛ (Ὁμιλῶν). «Ἐσκότωσα γιὰ τὴν τιμή μου».
ΟΥΦΑ. «Πριγκήπισσα τοῦ Ἱπποδρομίου».
ΠΑΝΘΕΟΝ. «Γλεντοῦν οἱ παντρεμμένοι;»
ΣΠΛΕΝΤΙΤ. «Ἡ Γῆ τοῦ Ζολᾶ».

Συνοικιακὰ

ΑΘΗΝΑ-Ι-ΚΟΝ. «Ὁ Ρακοσυλλέκτης».
ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ. «Ἄγγελος τοῦ δρόμου».
Α.Ο.Δ.Ο. «Ἀρχόντισσα τοῦ κόσμου».
ΑΡΗΣ. «Πέτσινη Μάσκα».
ΕΤΟΥΑΛ. «Βαλέντσια» τῆς Οὔφα.
ΗΛΥΣΙΑ. «Γολγοθᾶς μιᾶς γυναίκας».
ΚΟΣΜΟΣ. «Γολγοθᾶς μιᾶς γυναίκας».
ΛΟΥΞ (Ποδονίφτη). «Μπὲν Χοὺρ» β΄.
ΠΑΝΟΡΑΜΑ. «Μαλωνέσκου».
ΡΟΖΙΚΛΑΙΡ. «Οἱ ἄνδρες ἀγαποῦν».

Πειραιῶς

ΟΛΥΜΠΙΑ. «Καλύβη Μπάρμπα Τόμ».
ΣΠΛΕΝΤΙΤ. «Εὐνοούμενος τῆς Τσαρίνας».

Διὰ τοὺς γραμματοσημοσυλλέκτας

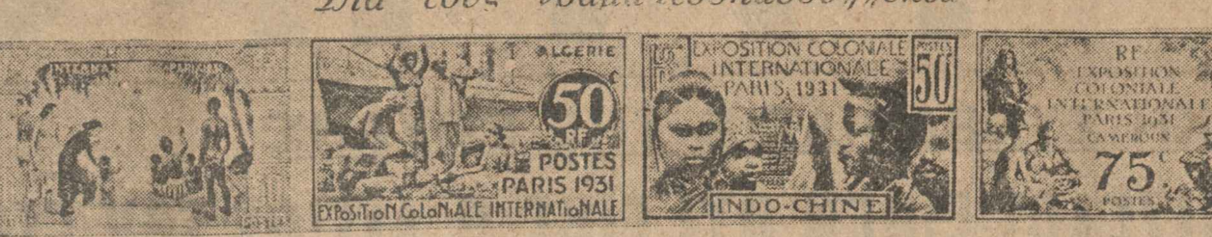

Τὰ τέσσαρα σχέδια γραμματοσήμων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐκδόσῃ ἡ Γαλλία ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἀποικιακῆς ἐκθέσεως τοῦ 1931.

ALGERIE
50
POSTES PARIS 1931
EXPOSITION COLONIALE INTERNATIONALE
EXPOSITION COLONIALE INTERNATIONALE PARIS 1931
50
INDO-CHINE
RF EXPOSITION COLONIALE INTERNATIONALE PARIS 1931 CAMEROUN
75c

Διαλέξεις

Εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ «Λεοντείου Λυκείου» ἐγένετο προχθὲς τὸ ἑσπέρας ἡ διάλεξις τοῦ κ. Πολυκανδριώτου, ἐπιθεωρητοῦ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, «περὶ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῶν ἱστορικῶν ἀφορμῶν τῆς ἐπικρατήσεώς του». Ἡ διάλεξις ἀπετέλει τὴν πρώτην ὁμιλίαν τῆς σειρᾶς τὴν ὁποίαν ὀργανώνει ἡ Ἑλληνικὴ Καθολικὴ Νεολαία καὶ ὑπῆρξεν ἐκτάκτως ἐνδιαφέρουσα. Ὁ ὁμιλητὴς γνώστης βαθὺς τῆς ἱστορίας τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων, ἀνέπτυξεν ἐνώπιον τοῦ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου μεταξὺ τοῦ ὁποίου συγκατελέγοντο ἀμφότεροι οἱ καθολικοὶ ἐπίσκοποι κ.κ. Φιλιππούσης καὶ Χαλαβαζῆς, τὰ πολιτικά, κοινωνικὰ καὶ οἰκονομικὰ ἐλατήρια ποῦ συνέτειναν εἰς τὴν κατάρρευσιν τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ ἐξῆρε τὸ βαθὺ κοινωνικὸν περιεχόμενον ποῦ ἔκλεινε τὸ κήρυγμα τοῦ Ναζωραίου. Ἰδίως ἀνέλυσε τὴν σημασίαν τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος εἰς ὅ,τι ἀφεώρα τὴν δουλείαν καὶ ἐτόνισεν ὅτι ἡ κατάργησίς της ὁσονδήποτε καὶ ἂν ἐπετεύχθη πολὺ βραδύτερον ὀφείλεται εἰς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν ποῦ δὲν δέχεται οὐδεμιᾶς φύσεως δουλείαν, ἀλλ' ἀναγνωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερον καὶ ὑπεύθυνον τῶν πράξεών του.

* * *

Σήμερον ὥραν 7ην μ.μ. θὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν «Παρνασσὸν» ὁ κ. Ἱπποκράτης Καραβίας. Θέμα: Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν Σκανδιναυΐαν. Κοπεγχάγη, Στοκχόλμη, Ὄσλο, μετὰ κινηματογραφικῆς ταινίας καὶ προβολῶν φωτεινῶν εἰκόνων.

—Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τοῦ νεοσυσταθέντος «Τμήματος Τουριστικῶν Μελετῶν καὶ Σχέσεων» παρὰ τῇ Πανεπιστημιακῇ Λέσχῃ, ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς διοικούσης ἐπιτροπῆς τοῦ τμήματος κ. Ν. Αἰγινήτης θέλει ὁμιλήσει περὶ Τουριστικῆς Ἐπιστήμης τὴν 20ὴν τρέχοντος ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 7 μ. μ. ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Πανεπιστημιακῆς Λέσχης (Πειραιῶς 29).

—Αὔριον καὶ ὥραν 7 1)2 μ. μ. γενήσεται ἡ τρίτη διάλεξις τῆς «Πανελληνίου Ἐπιστημονικῆς Λογιστικῆς Ἑταιρείας» εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν (Ἀμερικῆς 8). Ὁμιλητὴς ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἑταιρίας κ. Ν. Φραγκουδάκης μὲ θέμα: «Ἱστορία τῆς ἱδρύσεως τῶν Ἐνεχυροδανειστηρίων καὶ ἡ εὐεργετικὴ δρᾶσις αὐτῶν μέχρι σήμερον». Εἴσοδος ἐλευθέρα.

—Ὁ κ. Π. Παπαδόπουλος, τέως Γ. Πρόξενος θὰ ὁμιλήσῃ σήμερον ὥραν 6 μ.μ. εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων Ἀμαλίας καὶ Περιάνδρου 1. Θέμα: Τὸ πρόβλημα τῆς Βαλκανικῆς εἰρήνης. Μετὰ τὴν διάλεξιν θὰ ἐπακολουθήσῃ συζήτησις. (Εἴσοδος ἐλευθέρα).

Ἡ καλλιτεχνικὴ ἑορτὴ Ἀλέκου Γονίδη

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν θεατρικῶν συγγραφέων κ.κ. Μιλτ. Λιδωρίκη, Ν. Λάσκαρη, Τίμου Μωραϊτίνη, Γεωργίου Βλάχου, τῆς κ. Μαρίκας Κοτοπούλη, τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Σωματείου Ἠθοποιῶν καὶ τοῦ χρηματιστοῦ κ. Λαζάρου Κριεζῆ θὰ ἑορτασθῇ ἡ Εἰκοσιπενταετηρὶς τοῦ γνωστοῦ καλλιτέχνου κ. Ἀλέκου Γονίδη. Τὸ πρόγραμμα τῆς ἑορτῆς πρωτοφανές, περιλαμβάνει τὰς μεγαλυτέρας ἐπιτυχίας τῶν τελευταίων ἐτῶν, ὀπερέττας καὶ ἐπιθεωρήσεις μὲ ἐμφάνισιν τῶν ἀλησμονήτων τύπων τῆς Μαντίνας καὶ τοῦ Τζανέτου. Θὰ παιχθῇ μία Πανεπιθεώρησις εἰς δύο πράξεις μὲ συμμετοχὴν ὅλων τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ μουσικοῦ καὶ δραματικοῦ θεάτρου.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΚΗΝΗ
ΣΗΜΕΡΟΝ 10 Μ. Μ.
ΠΡΩΤΗ
ΙΕΡΗ ΦΛΟΓΑ
ΜΕ ΤΗΝ Καν
ΜΑΡΙΚΑΝ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ
ΑΥΡΙΟΝ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ

ΣΗΜΕΡΟΝ
Η ΧΟΡΩΔΙΑ
ΣΚΑΛΑΣ
ΜΙΛΑΝΟΥ
ΣΤΟ
ΣΑΛΟΝ ΙΝΤΕΑΛ
Μὴ ἀναβάλλετε

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΩΔΕΙΟΝ
ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
20 Δεκεμβρίου 6 1)2 μ. μ.
ΤΡΙΤΗ
24 Δεκεμβρίου 6 1)2 μ.μ.
ΔΥΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ
ὑπὸ τοῦ περιφήμου
VICENTE ESCUDERO
καὶ τῶν 7 συνεργατῶν του χορευτῶν, τραγουδιστῶν, κιθαριστῶν κλπ.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:
Albeniz, M. de Falla, Expert, Granados, Populaires κλπ.
«ΗΧΩ»

Νέοι ποιηταὶ

Τὸ πέρασμα τοῦ ἔρωτα

Πέρασε μὲ τὸ βράδυ ἀπαλοφτέρουγος,
μιὰν εὐωδιὰ σκορπίζοντας ἀπὸ ἄνθη
κι' ἄχ, ἡ καρδιὰ ποὺ σένοιωθε λαχτάρησε
καὶ τὴν παληὰν ἀγάπη πάλι αἰστάνθη.

Μὲς τὸ σπιτάκι τὸ μικρὸ ποὺ ζήσαμε
ξανάστησε γιὰ λίγο τὴ φωληά του
κι' ἀκούστηκε σιγὰ σιγά, γλυκύτατα,
νὰ λέῃ γιὰ τὴν παληὰ Ζωὴ ἡ λαλιά του.

Καὶ μέσα στὴν ψυχὴ τὴν κατασκότεινη
ποὺ κοίτουνταν τὰ ὄνειρα κομμάτια
ἦρθε ἕνα φῶς καὶ σκόρπισε τὴν Ἄνοιξη:
—τὸ φῶς ἀπ' τ' ἀλησμόνητά σου μάτια...

ΣΠΥΡΟΣ ΜΟΤΣΕΝΙΓΟΣ
«Ἁπλᾶ Λόγια»

Ἐκθέσεις

Ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς θὰ ἐκτεθοῦν εἰς τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων ὑπερπεντήκοντα πίνακες, τοὺς ὁποίους ὁ φιλοτεχνήσας αὐτοὺς κ. Ν. Καλογερόπουλος ἐδώρησεν εἰς τὸν Μικρασιατικὸν Σύλλογον «Ἀνατολή». Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Καλογεροπούλου θὰ γίνουν τὴν Κυριακὴν 10 π. μ.

—Αἱ ἐκθέσεις τοῦ κ. Γρίβα εἰς τὸν «Παρνασσόν», τοῦ κ. Βίνκο φὸν Πέσκε εἰς τὴν «Φιλαδέλφεια» συγκεντρώνουν καθημερινῶς ὅλους τοὺς φιλοτέχνους.

Ψυχικαὶ ἔρευναι

Ἐξεδόθη τὸ τεῦχος τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου τῶν «Ψυχικῶν Ἐρευνῶν», μὲ τὰ ἑξῆς περιεχόμενα: 1) Αἱ ἀρνήσεις ὑπάρξεως Θεοῦ. Τὸ δόγμα περὶ Κολάσεως καὶ Παραδείσου. Ἡ Βραχμανικὴ Κόλασις. 2) Τὰ καταπληκτικὰ ψυχομετρικὰ πειράματα τῆς κ. Πλάατ. Τὸ μόνον πειραματικὸν ἴχνος κάποιας ἀθανασίας. 3) Αἱ ἀφέλειαι τῶν πνευματιστῶν. Αἱ δεκατρεῖς ἀποδείξεις του. 4) Ἐκτόπλασμα ἀσκητοῦ. Ἐκ τοῦ «Λειμωναρίου» τοῦ Μόσχου 400 μ.Χ. 5) Ψυχικὰ φαινόμενα ἐκ τῶν ἀρχείων: τοῦ ἀντιπλοιάρχου Δ. Μπεράτη, τοῦ Κ. Σιφναίου, διευθυντοῦ τῶν τυπογραφείων τῆς «Ἑστίας», τοῦ ἐν Ν. Ἀφρικῇ ὁμογενοῦς κ. Πλ. Τουλιάτου.

Πανεπιστημιακὴ Λέσχη

Τὸ καλλιτεχνικὸν τμῆμα τῆς Λέσχης ἀναγγέλλει τὴν 4ην αὐτοῦ συναυλίαν διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν 23ην Δεκεμβρίου 6 1)2 μ.μ. εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν, μὲ πρόγραμμα ἐντελῶς ἐξαιρετικόν. Συμπράττουν εὐγενῶς ἡ ἐκλεκτὴ καλλιτέχνις καὶ καθηγήτρια τοῦ Ἐθνικοῦ Ὠδείου δὶς Σ. Γενάδη, ἡ ὁποία θὰ τραγουδήσῃ ἔργα Σοῦμπερτ καὶ Σπάθη καὶ ἡ κ. Μ. Λάζου, ἡ ὁποία θὰ παίξῃ τὴν Οὐγγρικὴν Φαντασίαν τοῦ Λὶστ μὲ συνοδείαν δευτέρου πιάνου. Θὰ συνοδεύσῃ εὐγενῶς προσφερθεὶς ὁ γνωστὸς συνεργάτης κ. Θ. Σπάθης. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐπίσης ἔργα μουσικῆς δωματίου Μόζαρτ, Γκρὺκ κλπ.

Δένδρον Χριστουγέννων

Ἡ ἐτησία ἑορτὴ τοῦ Δένδρου τῶν Χριστουγέννων τοῦ Πειραϊκοῦ Συνδέσμου ὑπὲρ τῶν νυκτερινῶν αὐτοῦ Σχολῶν τῶν ἀπόρων παίδων, θὰ γίνῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτοῦ τὴν Πέμπτην 26ην Δεκεμβρίου καὶ ὥραν 3 μ.μ.

Ψυχαγωγικαὶ ὁμιλίαι

Αὔριον ὥραν 4 μ.μ. ψυχαγωγικὴ ὁμιλία πρὸς τὰ παιδιὰ εἰς τὸ Λύκειον Ἑλληνίδων ὁδὸς Ἀμαλίας καὶ Περιάνδρου 1. Ἡ κ. Νίκη Πέρδικα θὰ διηγηθῇ εἰς τὰ παιδιὰ «Τὰ Χριστούγεννα τῶν δύο μικρῶν ἀδελφῶν καὶ ἡ παράδοσις τῶν Μάγων».

Ἡ Γ΄ Συνδρομητῶν τῆς Ὀρχήστρας

Ἡ Γ΄ Συναυλία Συνδρομητῶν τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν δίδεται τὴν προσεχῆ Δευτέραν 23ην τρέχοντος ἀντὶ τῆς Τρίτης, παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων. Τὴν Ὀρχήστραν θὰ διευθύνῃ ὁ κ. Μητρόπουλος, ὡς σολίστ δὲ μετέχει ἡ διάσημος καλλιτέχνις κυρία Μαρία Γκέρχαρτ μὲ πρόγραμμα ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον. Ἡ Γενικὴ Δοκιμὴ θὰ δοθῇ τὴν Κυριακὴν 22 τρέχ. ὥραν 11 π.μ.

Ρεσιτὰλ Γκέρχαρτ

Εἰς τὸ αὐριανόν της ρεσιτὰλ εἰς τὰ «Ὀλύμπια» ἡ διάσημος ὑψίφωνος τῆς Ὄπερας τῆς Βιέννης κυρία Μαρία Γκέρχαρτ θὰ ἐκτελέσῃ πρόγραμμα ἀπὸ τὰ ὡραιότερα καὶ ἐκλεκτότερα. Ἤτοι Μόζαρτ: τὴν Ἄριαν τῆς Σουσάνας ἀπὸ τοὺς Γάμους τοῦ Φιγκαρῶ καὶ μιαν ἄριαν ἀπὸ τὸν Μαγευμένον Αὐλόν, ἐπίσης Ρ. Στράους: τὴν Ἄριαν τῆς Τζερμπινέττας ἀπὸ τὴν Ἀριάδνην εἰς Νάξον καὶ τέσσαρα ἄλλα τραγούδια, τοῦ Βέρδι: τὴν Ἄριαν τῆς Τζίλδας ἀπὸ τὸν Ριγολέττον, τὸ Μπολερὸ ἀπὸ τοὺς Σικελικοὺς Ἑσπερινοὺς καὶ τοῦ Ἀρδίτι: τὸ χαριτωμένο Πάρλα-Βάλς. Ἡ Συναυλία αὐτὴ θὰ εἶνε ἀσφαλῶς μία ἀπὸ τὰς ὡραιοτέρας καλλιτεχνικὰς ἀπολαύσεις τοῦ φιλομούσου κοινοῦ μας.

Ἄφιξις στόλου

Τὴν 11ην Ἰανουαρίου θὰ καταπλεύσῃ εἰς τὰ Φαληρικὰ ὕδατα μοῖρα τοῦ Ἀγγλικοῦ Στόλου.

Θεατρικὰ

Ἀπόψε πρεμιέρα εἰς τὸ θέατρον Κοτοπούλη μὲ τὸ ἀγγλικὸν ἔργον τοῦ Σόμερσετ Μώγκαμ «Ἱερὴ Φλόγα». Πρωταγωνιστεῖ ἡ κ. Μαρίκα Κοτοπούλη.

— Τὸ Σάββατον βράδυ εἰς τὰ «Ὀλύμπια» δευτέρα ἐμφάνισις τῆς διασήμου λυρικῆς ὑψιφώνου κ. Λυδίας Λιπόκφσκα εἰς τὸν «Ριγολέττο». Τὴν Κυριακὴν τὸ ἀπόγευμα ἡ διαπρεπὴς καλλιτέχνις θὰ δώσῃ τὴν τελευταίαν της παράστασιν μὲ τὸν «Κουρέα τῆς Σεβίλλης».

— Τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν ὁ θίασος τοῦ κ. Στυλιανοπούλου ἀναβιβάζει τὴν νέαν ἐπιθεώρησιν «Καμπάνα». Ὁ θίασος συνεπληρώθη μὲ πρώτης τάξεως ἠθοποιούς, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶνε ὁ κ. Κυριακός, ἐπιστρέψας τελευταίως ἀπὸ τὴν Ἀμερικήν. Τὰ ὡραιότερα νούμερα τῆς «Καμπάνας» εἶνε τὸ Τυπογραφεῖον, ἡ Πυθία, τὸ Ταξεῖδι στὴ Σελήνη καὶ οἱ Μηχανικοὶ Ἄνθρωποι.

— Μεθαύριον ἐπιστρέφουν ἐξ Αἰγύπτου ἡ κ. Ἀλίκη Θεοδωρίδου καὶ ὁ κ. Κ. Μουσούρης. Τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ δραματικοῦ θιάσου ὑπὸ τὸν κ. Βεάκην θὰ συνεχίσουν τὴν περιοδείαν των εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Αἰγύπτου.

ΚΡΕΜΑ ΠΡΟΣΩΠΟΥ Elida

Μοτοσυκλιστικοὶ ἀγῶνες ταχύτητος

Ὁ Ἀθηναϊκὸς Μοτοσικλιστικὸς Ὅμιλος ἐν συνεχείᾳ μὲ τὴν ἀπὸ διμήνου σχετικὴν προκήρυξίν του, ὀργάνωσε τὸν ἀγῶνα 500 μέτρων μετὰ φορᾶς διὰ τὴν 12 Ἰανουαρίου 1930, ἐκδόσας καὶ τοὺς σχετικοὺς κανονισμούς.

Ὁ ἀγὼν προμηνύεται ἐκτάκτου ἐνδιαφέροντος, λόγῳ τῆς εὐρείας συμμετοχῆς ὅλων τῶν μοτοσυκλετιστῶν μας, ἀναμένεται δὲ ὅπως καὶ διάφοροι ξένοι οἶκοι μοσυκλεττῶν συμμετάσχωσι δι' ἀντιπροσώπων των.

Ἡ διαδρομὴ τοῦ ἀγῶνος θὰ εἶναι 500 μέτρων μετὰ φορᾶς θέλει δὲ καλυφθῇ δίς.

Τὰ ἀποτελέσματα θὰ κριθῶσι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου ὅρου χρονομετρήσεως ἀμφοτέρων τῶν διαδρομῶν.

Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον δύνανται νὰ λάβωσι μέρος μοτοσυκλέτται πάσης κατηγορίας μετὰ καὶ ἄνευ κανίστρου.

Ἡ βράβευσις θὰ θέλει γίνῃ ἰδιαιτέρως διὰ τοὺς ἐπαγγελματίας καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τοὺς ἐρασιτέχνας.

Ὁ Ἱσπανικὸς θίασος

Τὴν Παρασκευὴν τὸ πρωῒ φθάνουν καὶ μέλη τῆς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὠδείου μετακληθείσης ἱσπανικῆς καλλιτεχνικῆς ὁμάδος τοῦ περιφήμου Ἱσπανοῦ Βιτσέντε Ἐσκουντέρο. Ἡ ὁμὰς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐννέα πρόσωπα, χορευτάς, χορεύτριας, κιθαριστὰς καὶ πιανιστρίας, θὰ ἐκτελέσουν δέ, διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰς Ἀθήνας, τοὺς καλουμένους «Ρυθμοὺς» ἤτοι ἱσπανικοὺς χοροὺς τῆς Ἀνδαλουσίας, Βαλέντσιας, Γρενάδας, Σεβίλλης κλπ. μὲ μουσικὴν καὶ τραγοῦδι ἐπὶ συνθέσεων Ἀλμπενίτζ, Ντὲ Φάλλα, Γρανάδος, Ἐσπὲρτ κλπ. Οἱ Ἱσπανοὶ καλλιτέχναι θὰ δώσουν τρεῖς μόνον παραστάσεις εἰς τὸ «Κεντρικόν», ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη δίδεται τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν εἰς τὰς 6 1)2 μ.μ.

ΕΙΔΙΚΑ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΑ

Ὁ κ. Ἰωσ. Σφακιανάκις, διδάκτωρ τῆς Ἰατρ. τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου, ἐπὶ 15 ἔτη ἐν Γερμανίᾳ ἐκπαιδευθείς: Θεραπεύει ἅπαντα τὰ Γυναικολογικά, Μαιευτικά, Χειρουργικὰ καὶ Οὐρολογικὰ νοσήματα, πολυουρίαν κ. λ. Ἀκτινοθεραπεία, Ραδιοθεραπεία. Ἐγχειρήσεις ἐπιτυχέσταται.
Ἁγίου Κωνσταντίνου 28
9—12 π. μ. 4—7 μ. μ.
Κλινικὴ Ἰδιαιτέρως

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ἀρραβῶνες

Ἡ δὶς Μαρία Ν. Μαρκέα καὶ ὁ κ. Βασίλειος Γάτος, ἐμνηστεύθησαν.

Γάμοι

Προχθὲς Κυριακὴν ἐτελέσθησαν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Σωτῆρος οἱ γάμοι τοῦ κ. Φωκίωνος Ρὼκ μετὰ τῆς δίδος Νίνας Δ. Παπαζαφειροπούλου.

Παράνυμφοι ἦσαν ἐκ μέρους τῆς ὑψηλῆς θείας τῆς νύμφης Πριγκηπίσσης Μαρίας ὁ Ναύαρχος κ. Περικλῆς Ἰωαννίδης, ἡ Καλλιόπη? Ἑλένη Α. Ζούζουλα, καὶ ἐκ μέρους τοῦ «Atelier» ὁ κ. Μαλακάσης.

Εἰς τοὺς νεονύμφους εὐχόμεθα πᾶσαν εὐτυχίαν.

Νέοι ἐπιστήμονες

Δοὺς τὰς νενομισμένας ἐνώπιον τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἐξετάσεις ἀνηγορεύθη Διδάκτωρ Νομικῆς ὁ κ. Ξενοφῶν Ἰωάννου Χατζησαράντος, ἀποσπάσας τὰ συγχαρητήρια τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ.

Διὰ τοὺς φιλανθεῖς

—Ὁ Φλεριανὸς μὲ τὰς νέας ἐγκαταστάσεις εἰς τὰ Ἀνθοκήπιά του θὰ παρουσιάσῃ ἐκπλήξεις εἰς Ἄνθη καὶ Φυτὰ ἀνθισμένα διὰ τοὺς προσεχεῖς γάμους καὶ ἑορτάς.

Μία ἐπίσκεψις εἰς τὰ θερμοκήπιά του ἀξίζει τὸν κόπον διὰ τοὺς ἀγαπῶντας τὰ λουλούδια.

Καταστήματα

—Στὸν Κλουβάτον βρίσκετε πάντοτε τὰ καλύτερα καὶ φθηνότερα λουλούδια. Δένδρα ἐσπεριδοειδῆ καὶ ἄλλων ποικιλιῶν στὰς καλυτέρας ποιότητας καὶ τιμάς. Ἐδουάρδου Λῶ 15.

— Ἔπιπλα Συρίας καὶ Δαμασκοῦ, πρωτοφανῆ διὰ τὰς Ἀθήνας, Σαλονάκια Τούρκικα, παρέλαβε τὸ Ἰαπωνικὸ Κατάστημα Τσολακοπούλου, Σταδίου 9, καθὼς καὶ συλλογὴν δίσκων, βάζων καὶ διαφόρων Ἰαπωνικῶν κομψοτεχνημάτων.

Ἰατροὶ

—Γ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ, συφιλιδολόγος-δερματολόγος, Κεφαλληνίας - Τεγέας 1, 8—11 καὶ 4—7, τηλέφ. 7-62.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

Αὔριον Πέμπτην 19 τρέχοντος καὶ ὥραν 9 καὶ 1)2 πρωϊνὴν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Μεταμορφώσεως Σωτῆρος (Πλάκας) τελοῦμεν τεσσαρακονθήμερον ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ προσφιλοῦς μας συζύγου, πατρός, ἀδελφοῦ καὶ θείου

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Ὅθεν παρακαλοῦμεν τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους ὅπως εὐαρεστούμενοι προσέλθωσι ἵνα ἑνώσωσι μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεις των.

Ἀθῆναι τῇ 18 Δεκεμβρίου 1929

Ἡ σύζυγος: Μαρίκα Χ. Παπαδημητρίου. Τὰ τέκνα: Δημήτριος, Πέτρος, Ζίνα. Οἱ ἀδελφοί: Γεώργιος Μπούτρος, Δημήτριος Μπούτρος, Κλεοπάτρα Α. Βαρκούτα, Δημήτριος Βαρκούτας, Σοφία Α. Μπούτρου. Οἱ ἀνεψιοί. Αἱ ἀνεψιαί. (Ἰδιαίτεραι προσκλήσεις δὲν θὰ σταλοῦν).

Τὸ Ὀδὸλ ὄχι μόνον καθαρίζει τὰ δόντια σας, ἀλλὰ καὶ τὰ διατηρεῖ ἐπίσης. Τοῦτο εἶναι πολὺ σπουδαῖον.

Τὸ Ὀδὸλ ὅπερ εἶναι λίαν συμπεπυκνωμένον πωλεῖται εἰς σταγονομετρικὰ φιαλίδια εἰς ὅλα τὰ Φαρμακεῖα, Μυροπωλεῖα καὶ Κομμωτήρια.

ΜΕΓΑΛΑΙ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ
ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ
ΣΤΟΥ ΣΑΡΑΛΛΗ ΚΑΙ
ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΥ
37 ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 37

Η ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΑΘΗΝΩΝ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ
[illegible]
ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ
Εἴσοδος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀμερικῆς

ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ
ASTORIA
GRAND LUXE
Γενικὴ Ἀντιπροσωπεία: Πραξιτέλους 8

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ		ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	
ΕΤΗΣΙΑ	ΔΡ. 380	ΕΤΗΣΙΑ ΛΙΡ ΑΓΓΛ.	2
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	» 200	ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΔΟΛΛ.	15
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	» 100	ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	Μ. 50
		ΕΛΒΕΤΙΑΣ	F. S. 60

Η ΠΡΩΪΑ

ΤΙΜΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ

ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ Ο ΣΤΙΧΟΣ ΔΡ.	5.30
ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ » » »	6—15
ΘΕΑΤΡΩΝ, ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΩΝ	6.—
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	100-200

Ἡ ἱστορικὴ συνάντησις

Ὁ Πάπας Πῖος ΙΑ΄ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Θρόνου ἐν τῷ Βατικανῷ ἔχων ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν τοὺς ἐπισκεφθέντας αὐτὸν Βασιλέα καὶ Βασίλισσαν τῆς Ἰταλίας.

Τὸ Λονδῖνον μεταβληθὲν εἰς Βενετίαν

Λόγῳ τῶν βροχῶν μερικοὶ δρόμοι τοῦ Λονδίνου ἐπλημμύρησαν τελευταίως, μεταβληθέντες εἰς διώρυγας, ἡ διὰ τῶν ὁποίων διάβασις γίνεται μὲ γόνδολας.

Εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν

Ἡ σορὸς τοῦ Κλεμανσὼ μεταφέρεται ὑπὸ τῶν οἰκείων του ἵνα ταφῇ εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ὁρισθέντα τάφον ἐν Κολομπιέ. Ἡ δημοσιευομένη εἰκὼν ἐσχεδιάσθη ὑπὸ παραστάντος κατὰ τὴν ταφὴν Γάλλου καλλιτέχνου.

Ἀπ' τὸ Θεσσαλικὸ κάμπο

Προβλέπεται χρονιὰ πλουσιωτάτης ἀποδόσεως

Σιτοπαραγωγὴ-κτηνοτροφία

Ὁ καταπράσινος κάμπος τῆς Θεσσαλίας μὲ τὴν πλουσιωτάτη του βλάστησι δίνει ἐφέτος τὴν ὑπόσχεσι εὐφόρου χρονιᾶς. Βροχὲς στὸν κατάλληλο καιρό, καλωσύνη ἔπειτα, συνεχιζομένη ἀκόμα, ἐπέτρεψαν στὸ Θεσσαλὸ γεωργὸ νὰ ὀργώσῃ τὴ γῆ μὲ ἄνεσι καὶ νὰ σπείρῃ κανονικά. Τὸ κακὸ τοῦ περασμένου φθινοπώρου—βροχὲς ἀτέλειωτες καὶ πλημμύρες καταστρεπτικὲς—δὲν ἐπανελήφθη εὐτυχῶς ἐφέτος. Καὶ ἔτσι, ἂν ἡ ὀργὴ δὲν ἔρθῃ μαζεμένη, κι' ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ ἡ ἐλπίδα θ' ἀρχίζῃ νὰ γίνεται πραγματικότης, δὲν πλημμυρίσῃ ὁ Πηνειός, δὲν πιάσουν παγωνιὲς καὶ δὲν πέσῃ ἀκρίδα, ἡ ἐσοδεία τοῦ χρόνου αὐτοῦ θὰ εἶνε ἀπ' τὶς καλύτερες. Εἶνε τολμηρὴ βέβαια ἡ πρόβλεψις, γιατὶ εἶνε πολὺ ἐνωρὶς ἀκόμα, μὰ ἡ ἐλπίδα χαμογελᾷ ἀπὸ τώρα. Γιὰ τὸν κάμπο τῆς Θεσσαλίας γλυκοχαράζει μιὰ ἀπ' τὶς χρονιὲς μὲ τὶς παχειὲς ἀγελάδες τοῦ Φαραώ. Ἂν πραγματοποιηθῇ αὐτὴ ἡ ἐλπίδα, οἱ χωριάτες θ' ἀποζημιωθοῦν γιὰ τὴν περυσινὴ χρονιά, γιατὶ εἶνε ἡ ἀλήθεια, ὅτι ὁ κάμπος τῆς Λαρίσης δὲν ἔδωσε πέρυσι ὅσο οἱ ἄλλες περιφέρειες. Πιθανὸν σὲ μερικὰ μέρη, καὶ τῆς Θεσσαλίας ἀκόμα, νὰ πῆγαν καλά, στὴ Λάρισα ὅμως ἦταν πενιχρὴ ἡ σιτοπαραγωγή. Γι' αὐτό, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἡ σπορὰ ἔγινε μὲ σπόρο ποὺ ἔδωκε ἡ Κυβέρνησις καὶ δάνεια ποὺ ἔδωκε ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος γιὰ κρατικὴ ἐνίσχυσι καὶ γιὰ δάνεια τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, θὰ ἄξιζε νὰ εἰπωθοῦν μερικὰ πράγματα. Τὸ Κράτος ἀναγνωρίσαν τὴ δύσκολη θέσι, στὴν ὁποία βρέθηκαν οἱ γεωργοὶ περιφερειῶν ποὺ κατεστράφησαν ἀπ' τὶς θεομηνίες, ἔδωκε στάρι νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ σπόρος. Τὸ ἴδιο ὅμως Κράτος μὲ τὸν εἰσπράκτορα, συνοδευόμενο ἀπ' τὸν χωροφύλακα, ἔτρεξε νὰ κατάσχῃ τὸν σπόρο αὐτόν, ἔναντι καθυστερουμένων φόρων! Καὶ παρετηρήθη τὸ φαινόμενον, ὅτι γεωργοὶ ἄφιναν τὸ χωράφι των ἀκαλλιέργητο ἢ τὸ καλλιεργοῦσαν πλημμελῶς καὶ τὸ ἔσπερναν πλημμελέστερα, γιατὶ δὲν ἐπήγαιναν τακτικὰ σ' αὐτό, γιὰ τὸ φόβο τοῦ εἰσπράκτορος καὶ τοῦ χωροφύλακος, ἂν καὶ σὲ ἀρκετὰ χωριὰ ὁ δημόσιος εἰσπράκτωρ ἀναγκάσθηκε νὰ φύγῃ, ἀφοῦ, παρ' ὅλη τὴν ἐνίσχυσι τῆς χωροφυλακῆς, δὲν ἔβλεπε ὅτι διατελεῖ ἐν ἀπολύτῳ ἀσφαλείᾳ, ὅταν ἔκανε ἀπόπειρα κατασχέσεως τοῦ σπόρου ἔναντι καθυστερουμένων φόρων.

Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὸ σπόρο. Παραπονοῦνται ὅμως οἱ χωρικοί, ὅτι τὰ δάνεια ποὺ τοὺς ἐδόθησαν, ἦταν ἀνεπαρκῆ καὶ δὲν τοὺς ἔφθασαν γιὰ τὰ ἔξοδα καλλιεργείας καὶ σπορᾶς. Ἔτσι κατέφυγαν πάλι στὴν ὀργιάζουσα τοκογλυφία, στὴν ὁποία θὰ πληρώσουν ἀκόμα μιὰ φορὰ φόρο ὑποτελείας.

* * *

Ἀλλὰ καὶ ἡ κτηνοτροφία, στὴ Θεσσαλία τοὐλάχιστον, ἐφέτος θὰ ἔχῃ πλούσιες ἀποδόσεις. Πέρυσι ἀπὸ τῆς παγωνιές, τῆς πλημμύρες καὶ τῆς παντοῖες θεομηνίες ποὺ ἐνέσκηψαν στὸν κάμπο, ἐπέρασε καὶ αὐτὴ τρομακτικὴ κρίσι. Λειβάδια δὲν ὑπῆρχαν καὶ τὰ δημητριακά, ποὺ γιὰ μιὰ ὡρισμένη περίοδο δίνονται γιὰ τὴ βοσκή, εἶχαν καταστραφῆ σχεδόν. Ἔτσι βοσκὴ γιὰ τὰ πρόβατα δὲν ὑπῆρχε κι' οἱ τσελιγκάδες ἀγόραζαν σὲ ὑπέρογκες τιμὲς κριθάρι γιὰ τροφή. Καὶ μαζὶ μὲ τὰ ἔξοδα αὐτὰ ἦταν καὶ οἱ ζημιὲς ἀπ' τὴν καταστροφὴ ποὺ ἔφερνε στὰ κοπάδια ἡ συνεχὴς κακοκαιρία. Ἔτσι τὸ ἀρνὶ ἐσπάνιζε πέρυσι καὶ ἡ τιμή του, ὅσον ἦταν δυνατὸν νὰ βρεθῇ στὴν ἀγορά, ἦταν ὑπέρογκη. Ἐφέτος ὅμως τὰ πράγματα ἀλλάζουν. Ὁ καιρὸς ὣς τώρα εἶνε ἐξαίρετος, οἱ βροχὲς ἦρθαν στὸν καιρό τους καὶ ἡ γῆ ἔχει πλούσια βλάστησι, τόσο, ποὺ ὁ κάμπος ὅλος νὰ εἶνε χαρὰ Θεοῦ. Ἡ χλόη στὰ λειβάδια εἶνε ὅπως σχεδὸν καμμιὰ χρονιά, κι' οἱ γεωργοί, ὅσο δὲν μποροῦσαν πέρυσι νὰ δώσουν τίποτα ἀπ' τὸ σπαρμένο χωράφι τους στοὺς τσελιγκάδες, τόσο τοὺς παρακαλοῦν τώρα νὰ βάλουν τὰ πρόβατά τους γιὰ νὰ βοσκήσουν στὸ κριθάρι ποὺ πέταξε ὣς ἐκεῖ ἀπάνω κιόλας. Δὲν εἶνε μάλιστα λίγοι ἐκεῖνοι ποὺ τὸ κόβουν, ἀφοῦ δὲν βρίσκουν τσελιγκάδες νὰ βοσκήσουν τὰ χωράφια τους ἐκεῖ.

Τὰ πρόβατα ἄρχισαν νὰ γεννοῦν ἀπὸ ἕνα μῆνα τώρα καὶ τ' ἀρνιὰ θὰ εἶνε καλοθρεμμένα καὶ πρὸ παντὸς πολλά· ἂν πάῃ δὲ ἔτσι ὁ καιρὸς καὶ στὴ Μακεδονία, ἴσως δὲν χρειασθῇ [illegible] ἀπ' τὰ γει- [illegible] να πρέπει νὰ ἔχουμε κρέας ἀρνιοῦ καὶ σὲ τιμὲς λογικές.

* * *

Τὸ Κράτος μὲ τὸν ἀπώτερο σκοπὸ τῆς ἀνακοπῆς μιᾶς ὑποτιμητικῆς προσπαθείας ποὺ ἐπεχείρησαν τὸ καλοκαῖρι οἱ ἔμποροι γιὰ τὰ σιτηρά, ἐφήρμοσε τὸ σοφὸ καὶ σωτήριο πράγματι γιὰ τὸν παραγωγὸ μέτρο τῆς ἀγορᾶς καὶ συγκεντρώσεως σὲ εἰδικὲς ἀποθῆκες τῶν δημητριακῶν. Ἡ συγκέντρωσις, καίτοι ἔγινε κάπως ἀργὰ γιὰ τὴ Θεσσαλία, ἦταν σωτήρια. Ἐδόθηκε ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ποὺ στὴν προκειμένη περίπτωσι ἦταν ὁ ἀγοραστής, καλὴ σχετικῶς τιμὴ καὶ ἔτσι δὲν ἀναγκάσθηκαν οἱ γεωργοὶ νὰ πωλήσουν ὅσο ὅσο τὴν ἐσοδεία τους, γιὰ νὰ πληρώσουν τὴ δανείστριά των Τράπεζα ἀφ' ἑνὸς καὶ τοὺς ἄλλους δανειστὰς ἢ καὶ ἁπλῶς πιστωτὰς των ἀφ' ἑτέρου. Ἡ ὑπηρεσία, ἔχουν νὰ τὸ λέγουν στὴ Λάρισα, ἐδούλεψε πολὺ εὐσυνείδητα κι' ἔτσι ἐπέτυχε ἡ συγκέντρωσις. Τί πρόκειται ὅμως νὰ γίνουν αὐτὰ τὰ στάρια; Αὐτὸ βέβαια δὲν ἐνδιαφέρει τὸ χωρικὸ ἀμέσως, ἀφοῦ ξεμπέρδεψε αὐτός, τὸν ἐνδιαφέρει ὅμως ἐμμέσως, ὄχι δὲ μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ κάθε πολίτη φορολογούμενο. Ἔχουν ἀποθηκευθῆ τὰ στάρια στὴς ἀποθῆκες ποὺ γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἔχει νοικιάσει τὸ Κράτος, καὶ ἀφίνονται ἐκεῖ τόσον καιρὸ τώρα, χωρὶς νὰ διατεθοῦν. Δὲν ἐδόθησαν ἀμέσως στὴν κατανάλωσι, δὲν ἐδόθησαν γιὰ σπόρο καὶ κρατοῦνται ἔτσι ἀκόμα. Γιατὶ τάχα; Γιὰ νὰ χαλάσουν καὶ ζημιώσῃ τὸ Δημόσιο κι' ἔτσι νὰ βρεθῇ, ὅτι δὲν συμφέρει τὴν ἑπομένη χρονιὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ πάλι τὸ σύστημα αὐτό, ποὺ φέρει ζημία; Γιατὶ θὰ χαλάσῃ ἀσφαλῶς τὸ στάρι ὅπως καὶ ὅπου εἶνε ἀποθηκευμένο. Μιᾶς ὑπόγειας ἀποθήκης μάλιστα στὴ Λάρισα ποὺ ἔτυχε νὰ ἐπισκεφθοῦμε, ἔχουν κλείσῃ μὲ τσιμέντο τὰ μικρὰ παραθυράκια, σὲ τρόπο ποὺ αὐτὴ νὰ μὴ ἀερίζεται ἀπὸ πουθενά. Αὐτὸ τὸ στάρι δὲν εἶναι φυσικὸ νὰ ψειριάσῃ; Δὲν εἶνε κρῖμα λοιπὸν καὶ τὸ στάρι νὰ πάῃ χαμένο καὶ τὸ Δημόσιο νὰ ὑποστῇ χωρὶς κανένα λόγο, μιὰ τέτοια ζημιά;

* *

Καὶ γιὰ νὰ κλείσουμε τὶς λίγες βιαστικὲς σημειώσεις μας ἀπ' τὸν Θεσσαλικὸ κάμπο, μεταφέρουμε ἐδῶ μιὰ ἐπίκλησι ποὺ κάνει ὁ ἀγρότης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ ἁρμόδιο ὑπουργεῖο τῆς Γεωργίας: Νὰ γίνῃ σοβαρὴ ἐργασία ἀπὸ τώρα γιὰ τὴ δίωξι τῆς ἀκρίδας. Ἂς μὴν ἀφήσουμε πάλι τὴν τελευταία στιγμή, τότε ποὺ τὸ κακὸ θὰ εἶναι στὴ βράσι του, ποὺ λένε, γιὰ νὰ κάνουμε σπασμωδικὲς καὶ βεβιασμένες ἐνέργειες. Ἂς ἀρχίσῃ νὰ γίνεται ἡ προκαταρκτικὴ δουλειὰ ἀπὸ τώρα καὶ μὲ μέθοδο. Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας εἶναι ὁ κ. Σπυρίδης, Θεσσαλός, ποὺ πρέπει νὰ ξέρῃ τὰ πράγματα καλά. Ἂς κάμῃ ὅ,τι πρέπει ἀπὸ τώρα, ὥστε ἂν πέσῃ πάλι ἐφέτος ἀκρίδα, ν' ἀντιμετωπίσουμε τὸ κακὸ ἀποτελεσματικὰ καὶ πρὸ παντὸς γρήγορα.

Θ. ΜΑΛΑΒΕΤΑΣ

ΜΟΛΙΣ ΕΞΕΔΟΘΗ
ΘΡΑΣΟΥ ΚΑΣΤΑΝΑΚΗ
ΣΤΟ ΧΟΡΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ Ι. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ,
50 ΣΤΑΔΙΟΥ—ΑΘΗΝΑΙ.—ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 30

Μία νέα ἀριστουργηματικὴ βιογραφία

Ἡ Ζωὴ τοῦ Λόρδου Βύρωνος

Τοῦ ἐπιφανοῦς Γάλλου συγγραφέως κ. Ἀντρὲ Μωρουὰ

58ον

ΜΙΑ ΑΓΡΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΠΑΛΗ

Τὰ αἰσθήματα τοῦ Βύρωνος ἦσαν πολὺ ἀκαθόριστα καὶ συγκεχυμένα. Σιγὰ-σιγὰ ἄφινε τὸν ἑαυτό του νὰ κυριεύεται ἀπὸ τὸ θέλγητρον τῆς παρθενικῆς αἰσθηματικότητος. Ἡ λαίδη Φράνσιζ τοῦ ἐζήτησε μιὰ μποῦκλα ἀπὸ τὰ μαλλιά του. Ὁ ποιητὴς ἔκοψε μίαν καὶ τῆς τὴν ἔδωκεν. Ἄλλοτε, προκειμένου διὰ τὴν Καρολίναν Λάμπ, ἐδίστασε πολὺ πρὸ τῆς θυσίας, ἐν τέλει δὲ ἀντὶ μιᾶς ἰδικῆς του, τῆς ἔδωσε τὴν μποῦκλα ἑνὸς ὑπηρέτου του. Αὐτὸ τὸν εἶχε διασκεδάσει ἀρκετά. Νὰ παίξῃ ὅμως τὸ ἴδιο παιγνίδι καὶ προκειμένου περὶ τῆς εὐθραύστου λαίδης Φράνσιζ, αὐτὸ τοῦ ἐφαίνετο ἀπαίσιον, τερατῶδες.

Ἐν τούτοις ἕνας Δὸν Ζουὰν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀγαπᾷ ἐπ' ἄπειρον πλατωνικῶς. Καὶ ἂν ἀκόμη ἡ ἰδιοσυγκρασία του ἠνείχετο ἕνα τέτοιο αἴσθημα, ἡ ὑπερηφάνειά του δὲν τὸ ὑπέφερε καθόλου. Ἀπὸ τὴν περιπέτειαν αὐτὴν ἔλειπεν ἡ σφραγὶς τῆς κατοχῆς. Δὲν θὰ ἔπρεπε τάχα νὰ νικήσῃ πρὸς χάριν τῆς λαίδης Μέλμπουρν; Ἀλλὰ ὁ πύργος τοῦ Ἄλστον Χὼλ ἦτον ὁ ὀλιγώτερον κατάλληλος εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἀγγλίαν διὰ νὰ γίνῃ τὸ θέατρον μιᾶς τέτοιας νίκης. Μόλις καὶ μετὰ βίας κατώρθωνεν ὁ ποιητὴς τὴν ἡμέραν νὰ συναντᾷ μόνην δι' ὀλίγα λεπτὰ τὴν λαίδην, αἱ δὲ συναντήσεις αὗται μόνον διὰ βιαστικὰ φιλιὰ ἦσαν εὐνοϊκαί. Ἀπέμενεν ἡ νύκτα. Ἀλλὰ ἡ διάθεσις τῶν χώρων δὲν ἐπέτρεπε νυκτερινὰς ἐπισκέψεις.

Ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐγίνετο λόγος νὰ μεταφερθῇ διὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ὅλη ἡ συντροφιὰ τοῦ Ἄλστον Χὼλ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Νιούστεντ. Ὁ Βύρων, ὑποστηριζόμενος ἀπὸ τὶς δύο γυναῖκες, ἐπρότεινε τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον εἶχε σχεδὸν λησμονηθῇ. Ὁ Βέμπστερ δὲν ἀντέτεινε καθόλου. Ἡ περίφημος νύμφη, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχε λησμονήσει, τὸν εἵλκυε πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα.

ΤΟ ΓΝΩΡΙΜΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Εἰς τὸ Νιούστεντ ὁ Βύρων ἦτον εἰς τὰ... λημέρια του. Τὸ θέλγητρόν του ηὔξανε μέσα στὸ θέλγητρον τοῦ κτήματός του. Ἔδειξε τὸ γοτθικό του μοναστήρι, τὴν λίμνην του, τὴν λεωφόρον τῶν Μοναχῶν, τὴν χαριτωμένη στέρνα τοῦ μοναστηριοῦ. Ἄδειαζε τὸ κρανίον γεμάτο κρασὶ ἐμπρὸς εἰς τὴν κατάπληκτον λαίδην Φράνσιζ. Ἐπῆγε μαζί της περίπατο μέσα στὸ πάρκο, ὅπου τὰ ἐλάφια καὶ τὰ ζαρκάδια τοὺς ἠκολούθησαν κάτω ἀπὸ τὶς μεγάλες δρῦς. Ὁ Βύρων ᾐσθάνθη ὅτι ἡ λαίδη ἦτον ἐκεῖ γεμάτη σεβασμὸν καὶ ὑποταγήν. Μέσα σὲ ἕνα σπίτι, ποὺ ἐγνώριζε τόσον καλά, μία νυκτερινὴ συνέντευξις ἦτον εὔκολη. Τὰ μεσάνυκτα οἱ ἀθῷοι ἐρασταὶ συνηντήθησαν μόνοι, μακρυά, πολὺ μακρυὰ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους. «Μίαν ἡμέραν, ὅπου ἐγκατελείφθημεν τελείως εἰς τοὺς ἑαυτούς μας, συνέβη κάτι τρομερόν. Ἄλλη μία τέτοια νίκη καὶ θὰ ἐχανώμεθα μαζὶ μὲ τὸν Πύρρον. Ἡ λαίδη μου εἶπε μὲ τρέμουσαν φωνήν:

»—Εἶμαι τελείως εἰς τὴν διάθεσί σας. Τὸ ὁμολογῶ. Ἐγκαταλείπω τὸν ἑαυτό μου στὰ χέρια σας. Δὲν εἶμαι καθόλου ψ υ χ ρ ά, καθὼς φαίνεται πιθανὸν εἰς τοὺς ἄλλους. Γνωρίζω ὅμως πολὺ καλὰ πῶς δὲν θὰ μπορέσω νὰ ὑποφέρω τὶς σκέψεις, ποὺ θὰ ἐπακολουθήσουν. Μὴ νομίσετε ὅτι σᾶς λέγω λόγια καὶ μόνον λόγια. Σᾶς ἐξομολογοῦμαι ὅλην τὴν ἀλήθειαν—καὶ τώρα κάμετε ὅ,τι θέλετε.»

»Μήπως εἶχα ἄδικο; Δὲν γνωρίζω.

»Μήπως εἶχα ἄδικο. Δὲν γνωρίζω. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐσεβάσθην. Ὑπῆρχε κάτι τὸ τόσο ξεχωριστὸ σὲ ὅλη της τὴν στάσι —ἕνα εἶδος ἤρεμης ἀποφάσεως. Οὔτε καμμία σκηνή, οὔτε καμμία πάλη. Ἐν τούτοις δὲν ξεύρω τί μὲ ἔπεισεν, ὅτι ὡμιλοῦσε σοβαρὰ καὶ μὲ εἰλικρίνειαν. Δὲν ἦτον ἐκεῖνο τὸ ἁπλὸ «ὄχι», ποὺ ἀκούει κανεὶς σαράντα φορὲς καὶ διαρκῶς μὲ τὸ ἴδιο ὕφος, ἀλλὰ ὁ τ ό ν ο ς, ἡ θέα... Καὶ εὐθυμοῦσα πάρα πολλά, δύο ὁλόκληρες πρωϊνὲς ὧρες, μακρυὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ἐνῷ ὁ διάβολος μοῦ ἐμουρμούριζε στὸ αὐτὶ ὅτι ὅλα ἐκεῖνα ἦσαν μία ὑποκριτικὴ ἀπεραντολογία.... Καὶ ὅμως δὲν ξεύρω κατὰ πόσον πρέπει νὰ τὴν λυποῦμαι —φαίνεται νὰ μοῦ εἶνε τόσον εὐγνώμων διὰ τὴν πραότητά μου — αὐτὸ δὲ εἶνε μία ἀπόδειξις, τοὐλάχιστον, ὅτι δὲν προσεποιεῖτο τὸν συνήθη ἐκεῖνον δισταγμόν, ποὺ εἶναι τόσον ἐρεθιστικὸς σὲ τέτοιες περιστάσεις. Μὲ ἐρωτᾶτε ἂν εἶμαι διατεθειμένος νὰ πάω ἔτσι μέχρι τέλους. Σᾶς ἀπαντῶ «ναί». Τὴν ἀγαπῶ.»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΘΙΚΗΝ ΝΙΚΗΝ

Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὸν συνετάρασσε μία ἀγρία ἐσωτερικὴ πάλη. Διότι ἐκείνη ἐγκατέλειπε διαρκῶς τὸν ἑαυτό της εἰς τὴν διάκρισίν του.

—Παρὰ νὰ σᾶς βλέπω δυσαρεστημένον, τοῦ ἔλεγε... Παρὰ νὰ σᾶς ἀφήσω ν' ἀγαπήσετε μίαν ἄλλην, θὰ προτιμήσω νὰ κάμω ὅ,τι θελήσετε.

Καὶ ἐκεῖνος ἀφωπλίζετο. Ἔβλεπεν ὅτι εἶναι τόσον εὔθραυστη, τόσον χλωμή. Ἐμάντευεν ὅτι εἶναι διαρκῶς ἕτοιμη ν' ἀναλυθῇ εἰς δάκρυα. Τί νὰ ἔκαμνε;

Τὴν ἐλυπήθη καὶ τὴν ἐσεβάσθη. «Ἐφοβεῖτο τρομερὰ τὸν διάβολον καὶ δὲν εἶμαι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ποὺ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἱκανοποιήσουν τὰ πάθη των, κάμνοντας ἕναν ἄλλον ἄνθρωπο δυστυχισμένον.» Αὐτὸ ὑπῆρξε μία πλάνη του; Ἔπεσε τάχα θῦμα τῶν καλυτέρων αἰσθημάτων, ποὺ ἔτυχε ποτὲ νὰ νοιώσῃ εἰς τὴν ζωήν του; Πολὺ πιθανὸν καὶ ἡ λαίδη Μέλμπουρν δὲν ἔσφαλλεν ἀναμφιβόλως λέγουσα ὅτι δὲν ἐγνώριζε καλὰ τὶς γυναῖκες. Ἀλλὰ τί σημαίνει αὐτό; Ἄλλωστε δὲν διετείνετο ὅτι τὶς γνωρίζει; Διὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τόσου χρόνου ἔμενεν ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Εἰς μίαν στιγμὴν ἀδυναμίας ὁ ποιητὴς ἐτόλμησε νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀρετῆς, ποὺ ἡ φροντὶς τῆς ὑστεροφημίας τὸν ὑπεχρέωνεν ἀπὸ τινος νὰ τὴν κρύπτῃ. Καὶ ἡ ἀρετὴ αὐτὴ ἦτον ἡ μόνη ἀνταμοιβή του. «Εὐτυχῶς, ἄλλωστε, διότι δὲν τοῦ ἐδόθη ἄλλη εὐκαιρία νὰ σημειώσῃ μίαν τοιαύτην νίκην.»

Ἕνα πρωῒ οἱ δύο ἐρασταὶ ἐχωρίσθησαν. Ὁ Βύρων ἦτο πολὺ συγκινημένος, ἡ δὲ λαίδη Φράνσιζ πολὺ μυστηριώδης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Τζαίημς Οὐέντεμπορν Βέμπστερ, ἐχάρισεν εἰς τὸν Βύρωνα, εἰς ἀνάμνησιν τῶν δύο ἐκείνων ἑβδομάδων μίαν ὡραίαν σιγαροθήκην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐχάραξε μίαν περιπαθῆ ἐπιγραφήν.

ANDRÉ MAUROIS

ΑΥΡΙΟΝ: Ἡ συνέχεια.

ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
"ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΓΟΡΑ"
9 ΣΤΑΔΙΟΥ 9
SAISON ΕΟΡΤΩΝ
ΜΕΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΑΥΞΗΣΙΣ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΟΣ ΕΙΔΩΝ
ΔΩΡΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ
BIBELOTS—ΑΓΑΛΜΑΤΙΑ—BOMBONNIÈRES
ΛΑΜΠΕΣ—ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ
ΠΟΡΣΕΛΑΝΕΣ—ΙΑΠΩΝΙΑΣ
COUVERTS—SERVICES
ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΑΙΓΝΙΔΙΩΝ
ΕΥΡΙΣΚΕΤΕ ΑΚΟΠΩΣ Ο,ΤΙ ΘΕΛΗΣΗΤΕ

Γαλλικὴ φιλολογία

Ποιητὴς καὶ μάγειρος

Διήγημα τοῦ Ἀλβέρτου-Ζὰν

—Καὶ γιὰ γλύκισμα; ρώτησε ὁ κ. Μπονβὶλ τὴν δεσποινίδα Μαρία τὴν ἐπιστάτρια.

—Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, ἀπήντησεν ἐκείνη, εἶνε ἡ Πεῖνα καὶ συντροφιά! Τοὺς χρειάζεται κάτι τι χορταστικό. Προτείνω λοιπὸν εἰς τὸν κύριον ἕνα γλυκὸ μὲ μῆλα.

—Κάμε τὸ γλυκὸ μὲ τὰ μῆλα, εἶπε συμφωνῶν ὁ κ. Μπονβίλ.

Ὅταν ἡ Μαρία μπῆκε στὴν κουζίνα, ὁ Μαρκελῖνος ὁ ἀρχιμάγειρος ποὺ χασμουριόνταν καὶ καθάριζε τὰ νύχια του μ' ἕνα πηρουνάκι, τὴν ρώτησε:

—Πιστεύω πῶς δὲν θάχωμε προσκαλεσμένους αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα. Ἔχω δουλειὲς ὅλα τὰ βράδυα.

—Ἄσχημη ἑβδομάδα διάλεξες. Ὁ κύριος προσκάλεσε ἀκριβῶς γιὰ αὔριο τὸ βράδυ τὸν ποιητὴ καὶ τὴ γυναῖκα του.

—Νὰ τοὺς πάρῃ ὁ διάβολος, εἶπε ὁ μάγειρος. Ἀπὸ τότε ποὺ αὐτὸ τὸ ἀντρόγυνο ἔρχεται ἐδῶ μέσα, ἡ ὑπηρεσία πιὰ κατήντησεν ἀνυπόφορη.

Ὁ εἰσοδηματίας Μπονβὶλ καὶ ὁ ποιητὴς Βερμαντουὰ συναντήθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ πρὸ πέντε μηνῶν σὲ μιὰ λουτρόπολι. Καὶ ἡ φιλία των ἐσυνεχίσθη εἰς τὸ Παρίσι ὅταν ἐτελείωσαν τὰ λουτρά.

Ὁ Ἀχιλλεὺς Βερμαντουὰ εὑρίσκετο εἰς μίαν διαρκῆ ποιητικὴν ἀνησυχίαν καὶ συνεχῶς ἐπερίμενε τὴν ἐκδήλωσιν τῆς μεγαλοφυΐας του. Ὅταν ἔμενε ἥσυχος ἀπὸ τὴν ποίησιν, ἠσχολεῖτο μὲ τὸ ἐμπόριον εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς. Καὶ ὑπέφερε πολὺ ποὺ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ ἀσχολῆται μὲ τόσον πεζὰ πράγματα. Νοσταλγοῦσε τὶς παληὲς ἐποχὲς ποὺ αἱ ἐνισχύσεις τῶν ἀρχόντων ἐπέτρεπον εἰς τοὺς ποιητὰς νὰ ἀπασχολοῦνται μὲ τὸ ποιητικὸν τῶν δαιμόνιον, χωρὶς νὰ συλλογίζωνται τὰς καθημερινὰς τῶν ἀνάγκας.

Ἡ Λιλὴ Βερμαντουά, ἡ γυναῖκα του, συμμετεῖχε στὰ ὄνειρα καὶ στὶς δυσαρέσκειες τοῦ ποιητοῦ. Ὑποχρεωμένη νὰ κόβῃ μόνη της τὰ φουστάνια της καὶ νὰ τηγανίζῃ στὴν κουζίνα της χωρὶς βούτυρο τὰ διάφορα μαγειρεύματα, ἐπερίμενε μὲ ἀγωνία νὰ ἀλλάξῃ λίγο ἡ τύχη.

Αὐτὴ εἶχε ἀντιληφθῆ πρώτη τὸν κ. Μπονβὶλ ποὺ ρουφοῦσε τὸ χλιαρὸ νερὸ στὴν πηγὴ τοῦ ὑδροθεραπευτηρίου. Καὶ ὅταν ἔμαθε, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐπιστατρίας δεσποινίδος Μαρίας, ὅτι «ὁ κ. Μπονβὶλ δὲν ἐγνώριζε καὶ ὁ ἴδιος τὸ ποσὸν τῆς περιουσίας του», κάποια κρυφὴ ἐλπίδα γεννήθηκε στὴν ἄγρυπνη καρδιά της.

Ἕνας ἡλικιωμένος κύριος εἶνε πάντα εὐαίσθητος εἰς τὸ μειδίαμα μιᾶς νεαρᾶς γυναικός. Καὶ ἡ Λιλὴ δὲν ἐδυσκολεύθηκε διόλου νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴ τοῦ γέροντος.

—Ἕνας ἄνθρωπος τόσο πλούσιος! Γιὰ λογίσου! ἐξηγοῦσε ἡ Λιλὴ στὸν κακόμοιρο σύζυγό της. Ἂν τυχὸν ἐνίσχυε ἕνα θέατρο νὰ παιχθῇ τὸ ἔργο σου!

[illegible]

μίαν μικρὰν περίληψιν τοῦ ἔργου του, τὸ ὁποῖον θὰ χειροκροτήσετε σ' ἕνα μῆνα.

Ὁ ποιητὴς τότε ὠρθώνετο καὶ ἐπεδίδετο εἰς τὸ νὰ διαταράξῃ τὴν χώνευσιν τῶν προσκεκλημένων, ἀναγγέλλων τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο τὰ κυριώτερα ἀποσπάσματα τοῦ ἔργου του.

Στὴν κουζίνα ὁ Μαρκελῖνος ὁ μάγειρος ἦταν ἀνήσυχος.

Εἴκοσι τοὐλάχιστον φορὲς θέλησε νὰ πετάξῃ τὴν ποδιά του κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀφεντικοῦ του καὶ μόνο ἡ συμπάθεια ποὺ ἔτρεφε γιὰ τὴν δεσποινίδα Μαρία τὸν ἔκαμνε νὰ ἀναβάλῃ τὴν παραίτησί του.

Ἡ ἐπιστάτρια πράγματι τοῦ εἶχεν ὑποσχεθῆ πῶς θὰ κάμουν σύντομα τοὺς γάμους των.

—Ἂν τὸ ἔργο τοῦ ποιητοῦ δὲν πιάσῃ, τ' ἀφεντικὸ θὰ διακόψῃ σιγὰ-σιγὰ τὰς σχέσεις. Ἂν ὅμως ἐπιτύχῃ, τότε θὰ ἐνοικιάσῃ θέατρο γιὰ ὅλο τὸ χρόνο.

—Στὴν περίπτωσι αὐτὴ θὰ τοῦ πετάξω τὴν ποδιά μου.

—Καὶ ἐγὼ τὴ δική μου, εἶπε ἡ Μαρία.

Τὴν παραμονὴν τῆς πρώτης παραστάσεως ἡ ἐπιστάτρια εἶπε εἰς τὸν μάγειρον:

—Φαίνεται πῶς θὰ ἐπιτύχῃ. Ὑπάρχουν ἀπὸ τώρα, λέγουν, θέσεις κρατημένες γιὰ αὔριο. Εἶνε τρομερό!

—Δὲν ξέρεις κανεὶς τί μπορεῖ νὰ γίνῃ! ἀπήντησεν ὁ Μαρκελῖνος.

Κατόπιν εἰδικῆς εὐνοίας, ἡ Μαρία ἠμπόρεσε νὰ παρευρεθῇ στὴν πρώτη παράστασι τοῦ ἀριστουργήματος.

—Λοιπόν; ρώτησε ὁ μάγειρος ἀνήσυχος.

—Ἦταν ὑπέροχο! ἀπήντησε ἡ ἐπιστάτρια. Οἱ θεαταὶ ἐσφύριζαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ ἔργου καὶ ἡ αὐλαία ἔπεσε στὴ μέση τῆς δευτέρας πράξεως.

—Ἆ! ὑπέροχος κόσμος! ἀνέκραξεν εὐχαριστημένος ὁ μάγειρος.

Καὶ ἐξήγησε στὴ Μαρία:

—Τὶς θέσεις ποὺ ἐνοικιάζονται τὶς εἶχα πάρει ὅλες ἐγώ. Καὶ χάρισα τὰ εἰσιτήρια σὲ φίλους μου καὶ ἔδωσα στὸν καθέναν μιὰ σφυρίχτρα. Ἔτσι ὁ ποιητὴς χαντακώθηκε καὶ θὰ μπορέσουμε καὶ ἡμεῖς νὰ βροῦμε τὴν ἡσυχία μας.

ΑΛΒΕΡΤΟΣ-ΖΑΝ

ΦΩΣΦΑΤΙΝΗΣ ΦΑΛΙΕΡ
[illegible]
Η ΦΩΣΦΑΤΙΝΗ ΦΑΛΙΕΡ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ [illegible]

ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΣΤΕΓΑΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

Κατ' ἀσφαλεῖς πληροφορίας διαβιβασθείσας ὑπηρεσιακῶς πρὸς τὴν Διεύθυνσιν Λαϊκῆς Κατοικίας τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας, τὸ ζήτημα τῆς στέγης ἐν Θεσσαλονίκῃ εἶνε πολύπλοκον καὶ δυσανάλογον πρὸς τὰς ἀφομοιωτικὰς ὑλικὰς δυνάμεις τῆς πόλεως. Δὲν ἀφορᾷ μόνον τοὺς συνοικισμούς, ἀλλ' ἐνδιαφέρει καὶ τμήματα ὁλόκληρα τῆς πόλεως καὶ ἀφορᾷ καὶ τὸν ἐντόπιον πληθυσμόν.

Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας, αἱ ἔχουσαι ἀνάγκην στεγάσεως οἰκογένειαι δὲν εἶνε ὡς ὑπελογίσθη ἀρχικῶς 5,000 μόνον. Εἶνε πολὺ περισσότεραι, ἴσως διπλαῖ. Εἶνε:

1ον) Οἱ ἔχοντες ἄμεσον ἀνάγκην στεγάσεως πρόσφυγες οἱ κατοικοῦντες εἰς τρώγλας καὶ θαλάμους, τενεκεδοκαλύβας ἢ καλαμοκαλύβας.

2ον) Οἱ κάτοικοι τῶν ὑπὸ κατεδάφισιν συνοικισμῶν.

3ον) Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, τὰ οἰκήματα τῶν ὁποίων εἶνε ὑπὸ κατεδάφισιν.

4ον) Οἱ κάτοικοι τῶν οἰκημάτων τῆς ἀνταλλαξίμου περιουσίας, οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀγοράσωσι τὰ οἰκήματα εἰς τὰ ὁποῖα κατοικοῦν καὶ ὑποχρεούμενοι εἰς ἔξωσιν εἰς περίπτωσιν ἐκποιήσεώς των.

Ἡ στατιστικὴ τοῦ 1927 τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ἔλεγεν τότε ὅτι αἱ ἔχουσαι ἄμεσον ἀνάγκην στεγάσεως οἰκογένειαι προσφύγων ἀνήρχοντο εἰς 5,000. Αἱ στατιστικαὶ πληροφορίαι τῆς Τεχνικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Γενικῆς Διοικήσεως μετὰ δύο ὁλόκληρα ἔτη μᾶς λέγουν ὅτι καὶ πάλιν αἱ ἔχουσαι ἄμεσον ἀνάγκην στεγάσεως οἰκογένειαι ἀνέρχονται εἰς πέντε χιλιάδας.

Εἶνε προφανὲς ὅτι ὑπάρχει μία σύγχυσις. Ἢ ἡ στατιστικὴ τοῦ 1927 εἶνε ἀνακριβὴς ἢ αἱ στατιστικαὶ πληροφορίαι τῆς τεχνικῆς ὑπηρεσίας. Ἢ ἡ πρώτη θὰ ἀπέκλεισεν ὡρισμένας κατηγορίας τὰς ὁποίας περιλαμβάνουν αἱ δεύτεραι, ἢ αἱ δεύτεραι εἶνε περισσότερον ἀκριβεῖς.

Ἡ τεχνικὴ ὑπηρεσία τῆς Γεν. Διοικήσεως διατείνεται ὅτι μετὰ τὴν ἀποτελείωσιν τῶν ὑπὸ κατασκευὴν οἰκημάτων, τὰ ὁποῖα ἔχει ἀναλάβη, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστέγων οἰκογενειῶν θὰ κατέλθῃ εἰς 4656!

Εἶνε πιθανόν. Εἶνε ὅμως πιθανώτερον ὅτι καὶ ὁ δεύτερος αὐτὸς ἀριθμὸς εἶνε κατώτερος τῆς πραγματικότητος καὶ ὅτι οἱ ἄστεγοι εἶνε πολὺ περισσότεροι εἰς ἀριθμὸν ἀπὸ τοὺς ἐπισήμως ἀναγνωριζομένους.

ΤΑ ΟΙΚΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΥ ΣΚΟΠΕΥΤΗΡΙΟΥ

ΟΙ ΑΣΤΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΓΡΟΤΑΙ

Μᾶς παρέχεται ἡ πληροφορία ὅτι εἰς τὸν Συνοικισμὸν Σκοπευτηρίου Καλλιθέας, ἕνα ἐκ τῶν παλαιοτέρων καὶ πλέον πυκνοκατοικημένων συνοικισμῶν, παραμένουν ἀπὸ πολλοῦ πλεῖσται προσφυγικαὶ οἰκογένειαι, αἱ ὁποῖαι συνωθοῦνται ἀπελπιστικῶς εἰς ἕνα χῶρον τελείως δυσανάλογον πρὸς τὸν πληθυσμόν. Λόγῳ τῆς καταστάσεως ταύτης ἀπεφασίσθη ὅπως ἀνεγερθοῦν παρὰ τὴν λεωφόρον Συγγροῦ περὶ τὰς διακοσίας κατοικίας καὶ χρησιμεύσουν διὰ τὴν ἀραίωσιν τῶν κατοίκων, ἡ δὲ σχετικὴ ἐργασία πλησιάζει νὰ τελειώσῃ. Εἰς τὰς κατοικίας αὐτὰς ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας ἀπόφασις ὅπως ἐγκατασταθοῦν ὅσοι συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ χαραχθὲν σχέδιον ῥυμοτομίας τοῦ συνοικισμοῦ. Οἱ περισσότεροι ὅμως ἐξ αὐτῶν τυγχάνουν ἀγρόται, οἱ ὁποῖοι διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον δὲν ἐγκατεστάθησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν εἰς τὴν Καλλιθέαν. Καὶ ἐνῷ αἱ νεοεγειρόμεναι κατοικίαι ἔπρεπε νὰ διατεθοῦν διὰ τὰς ἀστικὰς οἰκογενείας τὰς μὴ τυχούσας καμμίας ἄλλης κρατικῆς ἀρωγῆς μέχρι σήμερον, ὑπάρχει φόβος τὸ μεγαλύτερον μέρος των νὰ περιέλθῃ εἰς τοὺς ἀγρότας. Τὸ τοιοῦτον ὅμως πρέπει νὰ προληφθῇ μὲ κάθε τρόπον διότι εἶνε καταφανῶς ἄδικον. Διὰ τὰς ἐν λόγῳ ἀγροτικὰς οἰκογενείας τὸ κράτος ἠμπορεῖ νὰ λάβῃ ἄλλα μέτρα, τὰς νέας ὅμως κατοικίας πρέπει νὰ τὰς διαθέσῃ μόνον διὰ τοὺς ἀστοὺς καὶ μάλιστα δι' ὅσους ἤθελον ἀποδειχθῇ τοιοῦτοι, κατόπιν ἐρεύνης τοῦ τμήματος Λαϊκῆς Κατοικίας τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας.

—Λύονται τῆς ἐπιτάξεως τὰ οἰκήματα.

Κατόπιν τῆς κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος τῆς στεγάσεως τῶν προσφύγων, τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Προνοίας ἀπεφάσισε ὅπως λυθοῦν ἀμέσως τῆς ἐπιτάξεως ὅλα τὰ μεγάλα οἰκήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἔχουν ἐγκατασταθῇ πρόσφυγες καὶ τῶν ὁποίων τὸ μίσθωμα καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Διὰ μὲν τὰς ἀπόρους οἰκογενείας τῶν λυομένων τῆς ἐπιτάξεως οἰκημάτων θὰ φροντίσῃ ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία ὅπως τοὺς ἐξεύρῃ στέγην, διὰ δὲ τὰς εὐπόρους ἐκρίθη ἀρκετὸν νὰ ἀνακοινωθῇ ὅτι τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ καταβάλλεται τὸ ἐνοίκιον ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου.

ΑΝΩΝ. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ «Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ»

Πρόσκλησις Γενικῆς Συνελεύσεως

Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Καταστατικοῦ καλοῦνται οἱ κ. κ. Μέτοχοι τῆς Ἑταιρείας πρὸς συγκρότησιν τῆς ἐτησίας τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τὴν 12ην Ἰανουαρίου 1930 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 2 μ. μ. εἰς τὰ ἐν Πειραιεῖ γραφεῖα τῆς Ἑταιρείας.

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις θέλει σκεφθῇ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν ἑξῆς θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως:

1ον) Ἔγκρισις τῆς ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκλογῆς ὡς συμβούλου τοῦ κ. Κρίτωνος Δηλαβέρη.

2ον) Ὑποβολὴ εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου περὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῦ καὶ τῆς θέσεως τῶν ἑταιρικῶν πραγμάτων, ἔγκρισις τῆς διαχειρίσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ ἀπαλλαγὴ αὐτῶν πάσης εὐθύνης.

3ον) Ὑποβολὴ ἐκθέσεως τῶν ἐλεγκτῶν καὶ ἀπαλλαγὴ αὐτῶν πάσης εὐθύνης.

4ον) Ἔγκρισις τοῦ ὑποβαλλομένου ἰσολογισμοῦ ἀπὸ 1ης Αὐγούστου 1928 μέχρι 31ης Ἰουλίου 1929.

5ον) Καθορισμὸς τοῦ διανεμητέου τοῖς κ. κ. Μετόχοις μερίσματος.

6ον) Ἐκλογὴ ἐλεγκτῶν διὰ τὴν ἑπομένην ἑταιρικὴν χρῆσιν, τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν καὶ προσδιορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς των.

Πρὸς ἄσκησιν τοῦ ὡς ἄνω δικαιώματός των οἱ κ. κ. Μέτοχοι δέον νὰ καταθέσωσι τοὺς τίτλους των εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἑταιρείας, εἴτε εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, ἢ παρά τινι τῶν ἐν Ἑλλάδι, Ἀνωνύμῳ Τραπεζιτικῇ Ἑταιρείᾳ καὶ νὰ προσαγάγωσι τὰς ἀποδείξεις καταθέσεως τῶν τίτλων των ἢ καὶ τὰ πληρεξούσια αὐτῶν εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἑταιρείας πέντε τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ὁρισθείσης ὡς ἄνω διὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν.

Ἐν Πειραιεῖ, 16 Δεκεμβρίου 1929.

Ἡ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου
Ἑλένη Κωνσταντοπούλου

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Προσκαλοῦνται οἱ κ.κ. Μέτοχοι τῆς ἐνταῦθα ἑδρευούσης ἀνωνύμου ἑταιρείας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀνώνυμος Ἑταιρεία Σανατορίων Μελισσίων Πεντέλης» εἰς ἔκτακτον Γενικὴν Συνέλευσιν τὴν 9ην Ἰανουαρίου 1930, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 6 μ.μ. ἐν τοῖς ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καψάλη ἀρ. 4α γραφείοις τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων. Θέμα ἡμερησίας διατάξεως: «Μείωσις τοῦ ἑταιρικοῦ κεφαλαίου».

Σύμφωνα πρὸς τὸν νόμον καὶ τὸ καταστατικόν, πᾶς κάτοχος 25 μετοχῶν δικαιοῦται ὅπως παραστῇ εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε διὰ πληρεξουσίου, ὑποχρεοῦται ὅμως νὰ καταθέσῃ τὰς μετοχάς αὐτοῦ 5 τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ὁρισθείσης διὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Συνελεύσεως εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρείας ἢ εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἢ παρ' οἱαδήποτε ἐν Ἑλλάδι ἀνωνύμῳ τραπεζιτικῇ ἑταιρείᾳ καὶ νὰ προσάγῃ πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν καταθέσεως εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Ἑταιρείας κ. Π. Καλμούχου, Ἁγ. Κωνσταντίνου 18, ὁμοῦ μετὰ τοῦ σχετικοῦ πληρεξουσίου, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ἀντιπροσωπευθῇ διὰ τρίτου προσώπου.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἀριθ. Ἐντάλ. 84
Ἀριθ. Δικογρ. 163)929

ΕΝΤΑΛΜΑ ΦΥΛΑΚΙΣΕΩΣ

Ἐν ὀνόματι τοῦ Νόμου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ὁ παρὰ τοῖς ἐν Μυτιλήνῃ Πλημμελειοδίκαις Ἀνακριτὴς Βου Τμήματος. Ἐπειδὴ ὁ Φώτιος Χρήστου Ζωροθέου ἢ Κεχαγιᾶς, γεννηθεὶς καὶ κατοικῶν εἰς Τελώνια, ἐτῶν 16, σιδηρουργὸς καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος κατηγορεῖται ἐπὶ κλοπῇ 31.175 δραχμῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὑψηλοῦ, λαβούσῃ χώραν κατὰ τὸ ἀπὸ 20—26 Μαΐου 1929 χρονικὸν διάστημα, ἤτοι ἐπὶ κακουργήματι προβλεπομένῳ καὶ τιμωρουμένῳ ἀπὸ τ' ἄρθρα 371, 374 § 9 καὶ 376 § 1 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀνακρίσεων ὑπάρχουν ὑπόνοιαι κατὰ τοῦ κατηγορουμένου τούτου ἐπὶ τῇ ἐκτεθείσῃ πράξει.

Διὰ ταῦτα

Ἀκούσαντες καὶ τὴν γνώμην τοῦ παρὰ τοῖς ἐνταῦθα Πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελέως. Ἰδόντες καὶ τὰ ἄρθρα 207 καὶ 229 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας. Ἐντελλόμεθα τὴν προφυλάκισιν τοῦ εἰρημένου κατηγορουμένου. Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 22 Νοεμβρίου 1929. Ὁ Ἀνακριτὴς Χρ. Μπενάκης. Ὁ Γραμματεὺς Δ. Καρπέτας. Ἀκριβὲς ἀπόσπασμα. Μυτιλήνη αὐθημερόν. Ὁ Γραμματεὺς Δημ. Καρπέτας.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ κ. κ. ΜΕΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΛΑΥΡΙΟΥ

Προκειμένου νὰ ληφθῶσι σοβαρώταται ἀποφάσεις διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἑταιρείαν Λαυρίου, προσκαλοῦνται οἱ κάτοχοι μετοχῶν τῆς ἐν λόγῳ Ἑταιρείας ὅπως ἀνυπερθέτως προσέλθωσι τὴν προσεχῆ Δευτέραν 23ην τρέχοντος καὶ ὥραν 5ην ἀπογευματινὴν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ χρηματιστοῦ κ. ΜΙΧΑΗΛ Α. ΓΑΛΑΝΟΥ, ὁδὸς Σοφοκλέους, Στοὰ Ραζῆ.

ΟΜΑΣ ΜΕΤΟΧΩΝ

ΔΕΧΟΜΕΘΑ
ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΟΨΕΩΣ
» ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ
εἰς ΔΡΑΧΜΑΣ καὶ εἰς ΞΕΝΟΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ
ὑπὸ τοὺς συμφερωτέρους ὅρους.
Η ΑΜΕΡΙΚΑΝ
ΕΞΠΡΕΣ ΚΟΜΠΑΝΥ ΙΝΚ.
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Σταδίου ἀρ. 236
Πλατεῖα Συντάγματος
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44
ΕΔΡΑ ΕΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΤΗΝ ΥΦΗΛΙΟΝ

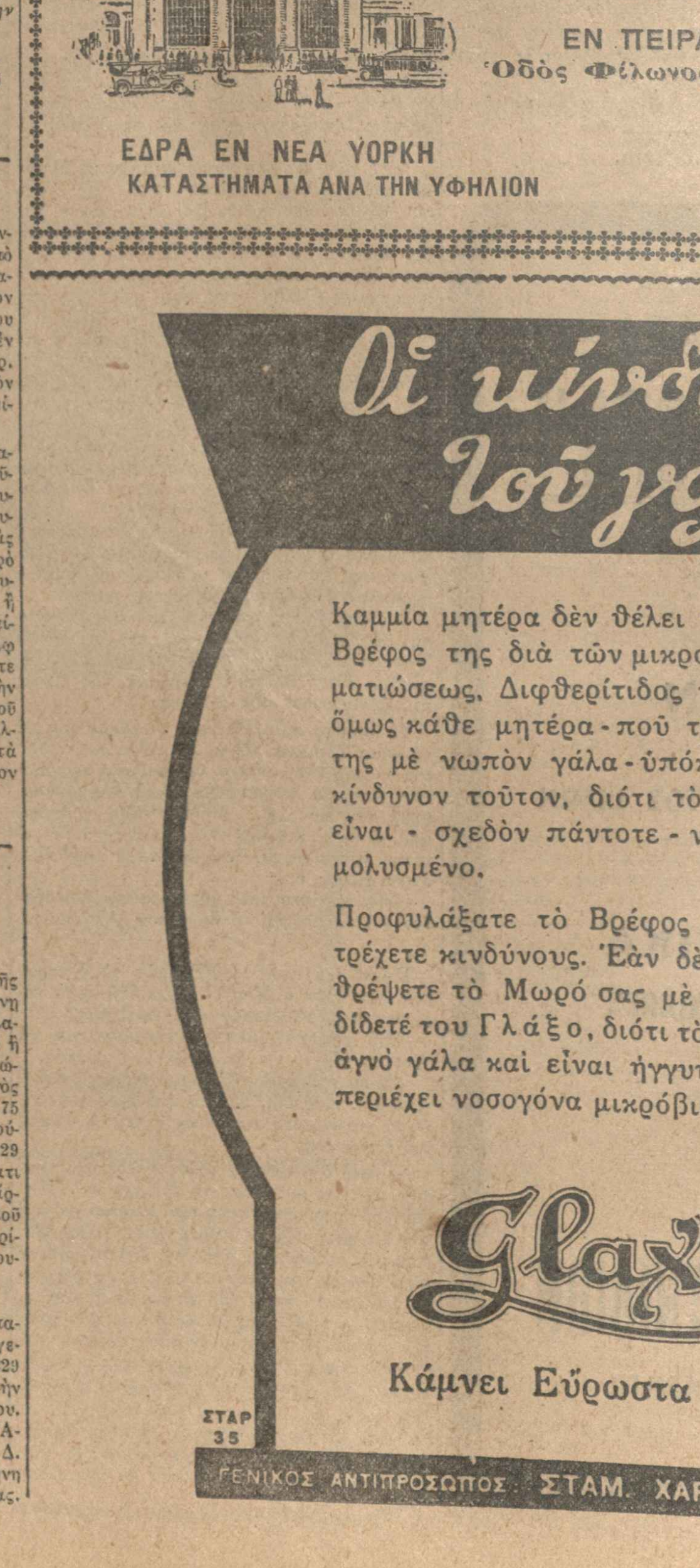

Οἱ κίνδυνοι τοῦ γάλακτος

Καμμία μητέρα δὲν θέλει νὰ μολύνῃ τὸ Βρέφος της διὰ τῶν μικροβίων τῆς Φυματιώσεως, Διφθερίτιδος ἢ Ἰλαρᾶς, καὶ ὅμως κάθε μητέρα - ποῦ τρέφει τὸ μωρό της μὲ νωπὸν γάλα - ὑπόκειται εἰς τὸν κίνδυνον τοῦτον, διότι τὸ κοινὸν γάλα εἶναι - σχεδὸν πάντοτε - νοθευμένο καὶ μολυσμένο.

Προφυλάξατε τὸ Βρέφος σας. Μὴ διατρέχετε κινδύνους. Ἐὰν δὲν δύνασθε νὰ θρέψετε τὸ Μωρό σας μὲ μητρικὸ γάλα δίδετέ του Γλάξο, διότι τὸ Γλάξο εἶναι ἁγνὸ γάλα καὶ εἶναι ἠγγυημένον ὅτι δὲν περιέχει νοσογόνα μικρόβια.

Glaxo
Κάμνει Εὔρωστα Βρέφη

ΣΤΑΡ 35
ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: ΣΤΑΜ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ, ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 52 - ΑΘΗΝΑΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

[Ἀνώνυμοι ἐπιστολαὶ ἢ ὑπογεγραμμέναι μὲ ψευδώνυμον οὔτε ἐνεργοῦνται, οὔτε τυγχάνουν ἀπαντήσεως. Πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ εἶναι ὑπογεγραμμέναι εὐαναγνώστως μὲ τὸ ὀνοματεπώνυμον καὶ νὰ περιέχουν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῶν ὑποθέσεων, περὶ ὧν ζητοῦνται πληροφορίαι. Τὸ Τμῆμα Ἐπαρχιῶν θὰ τηρῇ ἀπόλυτον ἐχεμύθειαν, δημοσιεῦον τὴν ἀπάντησιν ὑπὸ τὰ στοιχεῖα ἢ τὸ ψευδώνυμον ποῦ θὰ ὁρίσῃ ὁ ἀπευθυνόμενος. Πᾶσαι αἱ πληροφορίαι παρέχονται εἰς τοὺς ἀπευθυνομένους εἰς τὸ Τμῆμα Ἀλληλογραφίας τῆς «Πρωΐας» **ἀπολύτως δωρεάν.**]

κ. Π. Ι. Ἀναστασίου, Λουτρὰ Αἰδηψοῦ.—Ἔχετε καταχωρηθῇ εἰς τὸ παράρτημα Αἰδημίου, ὑπ' αὐξ. ἀριθ. 13.

κ. Δ. Ν. Κουφοῦ, Λουτρὰ Αἰδηψοῦ.—Ὁ φάκελλός σας εἶνε πλήρης πρὸς καταχώρησιν εἰς τὸ β' ψύλλον τοῦ συμπληρωματικοῦ.

κ. Ν. Μ., Κερπινήν.—Δὲν ἔφθασαν μέχρι τοῦ ἀριθμοῦ αὐτοῦ. Προήχθησαν μόνον 40.

κ. Γ. Ἀθανασίου, Λ. Βαθέος.—Τὴν ἀπάντησιν τῆς ὑπηρεσίας ἐλάβομεν χθές. Τὰ ἀντίγραφα κλπ. ἐστάλησαν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπόν σας.

Τακτικὸν ἀναγνώστην, Ἀρναίαν.—Ἡ μετάθεσις ἐκοινοποιήθη.

κ. Δ. Κρητικὸν Κέρκυραν.—Ἡ προπαρασκευαστικὴ σχολὴ Τ.Τ.Τ. Θεσσαλονίκης θὰ καταργηθῇ. 2) Ἐθελοντὰς δέχονται. 3) Ἀεροπορικῆς σχολῆς καὶ ἀνωτάτης γεωπονικῆς μόνον ἔχομεν, τοὺς ὁποίους καὶ σᾶς στέλλομεν.

κ. Ἐλ. Παπαδοπούλου, Χαλκίδα.—Ἡ αἴτησίς σας ἔλαβεν ἀριθμὸν γενικοῦ μητρώου Μ. 65997)17—12—29.

κ. Δ. Κ. Φ., Ἀμαρούσιον.—Νὰ ὑποβάλετε σχετικὴν αἴτησιν εἰς τὴν διεύθυνσιν στρατολογίας ὑπουργείου Στρατιωτικῶν.

κ. Χ. Σεραντούζογλου, Σέρρας.—Ἡ δήλωσίς σας ἀπερρίφθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3597 πράξεως, διότι δὲν προσεκομίσατε τὸ πρωτότυπον τῆς δηλώσεως ἐκκαθαρίσεως, ἀλλ' ἀντίγραφον αὐτοῦ.

κ. Ν. Γιαβελλῆν, Σαλαμῖνα.—Αἰτήσεις γίνονται δεκταὶ μέχρι 20 Ἰανουαρίου. Ἐξετάσεις θὰ γίνουν τὸν Μάρτιον. Ἀποστέλλομεν σχετικὴν ἐγκύκλιον.

κ. Γ. Στρούζαν, Πάτρας.—Ὁμοίως.

κ. Δ. Α., Καρδίτσαν.—Ὁμοίως.

κ. Β. Βασιλειάδην, Μεσολόγγιον.—Κατόπιν ἐνεργειῶν μας ἡ ὑπόθεσίς σας παρεπέμφθη εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐκδίκασιν.

Τακτικὸν ἀναγνώστην, Βαθὺ Σάμου.—Ἡ αἴτησίς σας ἀπερρίφθη διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 83 ἀποφάσεως διότι δὲν εἴχατε ἐπισυνάψει ἐπίσημον ἔγγραφον τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους. Φροντίσατε νὰ τὸ ὑποβάλετε μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως τῆς ὑποθέσεως.

Ἔφεδρον ἀνθυπασπιστήν, Ἐλάτειαν.—Δὲν ἐψηφίσθη ἀκόμη τὸ νομοσχέδιον. Ἅμα ψηφισθῇ θὰ ἠμπορέσετε νὰ τακτοποιήσετε τὸ ζήτημά σας.

Α. Κουπρίνε

Ἡ Ζάλη

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μέσα στὸν κλεισμένο χῶρο μὲ τὴν ἀτμοσφαῖρα βαρειὰ ἀπὸ τὶς ἀναπνοὲς τῶν ἀνθρώπων, ἡ Ἑλένη ἔνοιωσε πῶς θὰ λιποθυμήσῃ.

Ὁλοένα τὸ κούνημα τοῦ πλοίου ἐγίνονταν ἰσχυρότερο. Κάθε φορὰ ποὺ ἡ πλώρη ἐσηκώνονταν ἀπὸ ἕνα κῦμα κ' ὕστερα βυθιζόταν πάλι, ἡ Ἑλένη ἄκουε τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου νὰ τρίζουν καὶ νὰ σπάζουν ἀπάνω τους μὲ μανία τ' ἀγριεμένα κύματα. Τὸ ἴδιο πράσινο σύννεφο ἐσκέπασε τὰ μάτια της, ὅπως καὶ πρωτήτερα. Τὸ μέτωπό της ἐπάγωσε κ' ἔνοιωσε τὶς δυνάμεις της νὰ τὴν ἐγκαταλείπουν. Ἔσκυψε πάλι ἔξω ἀπὸ τὴν κουπαστὴ γιὰ ν' ἀνακουφισθῇ, ἀλλὰ δὲν εἶδε παρὰ τὴν σκοτεινὴν ἔκτασι γεμάτη ἀπὸ ἄσπρα κύματα.

Σ' ἐκείνη τὴν θλιβερὴ κατάστασι ποὺ βρισκόταν, ἐσκεπτόνταν χωρὶς νὰ θέλῃ, ὅτι ἐὰν ὑπῆρχε τρόπος νὰ πεθάνῃ τὴν ἴδια στιγμή, θὰ προτιμοῦσε τὸν θάνατο ἀπὸ αὐτὴν τὴν φρικώδη αἴσθησι τῆς σιγανῆς ἀγωνίας. Ἀλλὰ μὴ ἔχοντας πιὰ οὔτε θέλησι, οὔτε ἐπιθυμία, ἦταν ἀνίκανη νὰ καταφύγῃ σ' αὐτὴν τὴν βίαιη λύσι.

V

Καὶ πάλιν ὁ ὑποπλοίαρχος τὴν ἐπλησίασε. Αὐτὴ τὴ φορὰ ἐστάθηκε μὲ σεβασμὸ καὶ εἰς ἀπόστασιν, ἀνοίγοντας τὰ πόδια του γιὰ νὰ κρατήσῃ τὴν ἰσορροπία του.

—Γιὰ τὸ Θεό, μὴν εἶσθε θυμωμένη, μὴ παρεξηγῆτε τὰ λόγια μου, εἶπε μ' εὐγενικὸ τρόπο. Εἶμαι καταλυπημένος ποῦ σᾶς ἔκαμα τόσον κακὴν ἐντύπωσιν.. Ἄλλωστε, ἴσως φταίω ἐγώ, τὸ παραδέχομαι, ἀλλὰ εἰλικρινῶς δὲν μπορῶ νὰ σᾶς βλέπω νὰ ὑποφέρετε. Σᾶς παρακαλῶ μὴ ἀρνηθῆτε νὰ σᾶς βοηθήσω. Εἶμαι τῆς ὑπηρεσίας ἀπόψε ἕως τὸ πρωΐ. Ἡ καμπίνα μου θὰ εἶναι ἐλεύθερη. Μὴ φοβᾶσθε, ὑπάρχουν καθαρὰ σεντόνια... καὶ ὅ,τι χρειασθῆτε. Θὰ σᾶς στείλω τὴν καμαριέρα... Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς βοηθήσω.

Δὲν ἔδωσε καμμίαν ἀπάντησι, ἀλλὰ στὴν ἰδέα ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ ξαπλωθῇ σ' ἕνα καλὸ κρεββάτι, νὰ μείνῃ πλαγιασμένη, ἀκίνητη, ἔστω καὶ γιὰ μισὴν ὥρα, αἰσθάνθηκε ἀληθινὴ εὐχαρίστησι. Τώρα πιὰ δὲν εὕρισκε τίποτε τὸ ἀποκρουστικὸ στὸ λιμοκοντορίστικο ἐξωτερικὸ τοῦ καπετάνιου, οὔτε καὶ ἡ πρότασίς του τὴν δυσαρέστησε.

—Σᾶς παρακαλῶ, δόστε μου τὸ χέρι σας, κ' ἐλᾶτε νὰ σᾶς ὁδηγήσω στὴν καμπίνα μου, τῆς εἶπε. Θὰ σᾶς στείλω τὴν καμαριέρα, θὰ κλειδώσετε ἀπὸ μέσα καὶ θὰ μπορέσετε νὰ γδυθῆτε ἐὰν θέλετε.

Αὐτὸς ὁ Ρωμηὸς εἶχε κάτι εὐχάριστο στὴ φωνή του, μαζὶ μὲ εἰλικρίνεια καὶ σεβασμό. Εἶχεν ἀκριβῶς ἐκεῖνο τὸν τόνο ποῦ δὲν προκαλεῖ τὴν δυσπιστία καὶ ποῦ τὸν μεταχειρίζονται ὅταν θέλουν νὰ ποῦν ψέμματα στὶς γυναῖκες οἱ ἡδονόληπτοι γόητες, οἱ πεπειραμένοι, ποῦ εἶχαν κάμει μὲ εὐκολία μυριάδες ἐφημέρων σχέσεων. Ἐπὶ πλέον, ἡ θέλησις τῆς Ἑλένης εἶχεν ἐκμηδενισθῇ ἀπὸ τὴν φρικτὴ αἴσθησι τῆς ζάλης.

—Ἄ! ἂν ξέρατε πόσον ὑποφέρω! ἐπρόφερε μὲ κόπο, σχεδὸν χωρὶς νὰ κινῇ τὰ παγωμένα χείλη της.

—Ἐλᾶτε, ἐλᾶτε, εἶπεν ἁπαλά.

Τὴν ἐβοήθησε νὰ σηκωθῇ κρατῶντας την ἀδελφικὰ καὶ μὲ λεπτότητα. Ἐκείνη δὲν ἔφερε καμμιὰν ἀντίστασι.

Ἡ καμπίνα τοῦ ὑποπλοιάρχου ἦταν πολὺ μικρὴ καὶ ἁπλῆ. Τὸ κρεββάτι καὶ ἕνα μικρὸ γραφειάκι μόλις καὶ ἄφιναν χῶρο σ' ἕνα σκαμνάκι. Ἀλλὰ ὅλα ἦσαν καινούργια καὶ κοκέτικα. Ἀπάνω στὸ κρεββατάκι ἡ ἀνασηκωμένη κουβέρτα ἄφινε νὰ φαίνωνται ὁλοκάθαρα χωρὶς καμμιὰ τσάκισι, καὶ ἄσπιλης λευκότητος σεντόνια.

Μιὰ ἠλεκτρικὴ λάμπα μὲ κρυστάλλινο γλόμπο, κάτω ἀπὸ τὸ πράσινο ἀμπαζοὺρ ἐσκόρπιζε ἕνα ἁπαλό, γλυκὸ φῶς. Κοντὰ στὸν καθρέπτη ἕνα βάζο ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ ναρκίσσους.

—Σᾶς παρακαλῶ... Γιὰ τὸ Θεό, εἶπεν ὁ ὑποπλοίαρχος, ἀποφεύγοντας νὰ κυττάζῃ στὰ μάτια τὴν Ἑλένη, μὴ δειλιάζετε, θεωρῆστε πῶς εἶσθε σπίτι σας, θὰ βρῆτε ἐδῶ ὅ,τι χρειάζεσθε γιὰ τὴν τουαλέττα σας. Τὸ σπίτι μου εἶναι δικό σας. Εἶναι καθῆκον σ' ἐμᾶς τοὺς ναυτικοὺς νὰ ἐξυπηρετοῦμε τὸ ὡραῖον φῦλον.

Ἄρχισε νὰ γελᾷ γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι τὰ τελευταῖα του λόγια δὲν ἦταν παρὰ μιὰ φιλικὴ ἀστειότητα, λεγμένη χωριάτικα ἀπὸ ἕναν ἁπλὸν ἄνθρωπο.

—Μὴ φοβᾶσθε τίποτε, σᾶς παρακαλῶ, εἶπε καθὼς ἔφευγε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Εἰς πλεῖστα τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένων ἡμερησίων φύλλων, ἀνεγνώσαμεν μετ' ἐκπλήξεως διαμαρτυρίας τῆς Φιλοδασικῆς Ἑνώσεως Ἀθηνῶν διὰ τὴν ἀπειλουμένην δῆθεν καταστροφὴν τῶν δασῶν μας λόγῳ τῆς ὑλοτομίας νεοφύτων ἐλάτων διὰ τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν ὡς δένδρων Χριστουγέννων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας θεωρεῖ ἑαυτὸ ὑπόχρεον νὰ δηλώσῃ, ὅτι δὲν ἐξαρτᾶται ἐξ αὐτοῦ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἐθίμου τῆς ἑορτῆς τοῦ δένδρου τῶν Χριστουγέννων. Ἡ ἑορτὴ αὕτη ἰδίως διὰ τὰ μέλη τῶν ἐνταῦθα ξένων παροικιῶν, θεωρεῖται μία ἀνάγκη τὴν ὁποίαν ὤφειλε τὸ Ὑπουργεῖον νὰ πληρώσῃ κατὰ τρόπον μὴ βλαπτικὸν τῶν δασῶν. Διὰ τοῦτο ἀπηγόρευσε τὴν κοπὴν δένδρων εἰς τὴν Πάρνηθα καὶ τὴν περιφέρειαν Ἀττικῆς ἐν γένει, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ ἐξ ἐλάτης δάση εἶνε ἐξηντλημένα καὶ ἀπεφάσισεν ἄνευ τῆς παρεμβάσεως ὑλοτόμων ἢ ἄλλων ἐπιχειρηματιῶν νὰ προμηθεύσῃ διὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας του τὰ ἀναγκαιοῦντα δένδρα. Ταῦτα θὰ προέλθουν ἐκ τῶν ἐκτεταμένων δασῶν Βυτίνης εἴτε ἀπὸ κορυφὰς ὑλοτομουμένων ἐλάτων συμφώνως πρὸς τὸ ὑπάρχον διὰ τὸ δάσος τοῦτο διαχειριστικὸν σχέδιον εἴτε ἀπὸ νεαρὰς ἐλάτας εὑρισκομένας εἰς πυκνὰς συστάδας αἵτινες χάριν αὐτῆς τῆς ἀναπτύξεως τοῦ δάσους θὰ ἔπρεπε νὰ ἀραιωθῶσιν ὅπως γίνεται εἰς ὅλα τὰ καλλιεργούμενα δάση τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου.

Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι, ὅπως ἐκανόνισε τὰ πράγματα τὸ Ὑπουργεῖον, οὐδεμία καταστροφὴ θὰ γίνῃ εἰς τὰ δάση, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ πληροφορηθῇ καὶ ἡ Φιλοδασικὴ Ἕνωσις Ἀθηνῶν, ἐὰν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς διαμαρτυρίας της ἀπηυθύνετο πρὸς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας)

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

Πωλεῖται πολυτελὴς πολυκατοικία ἀντὶ 2.150.000 δραχμῶν μὲ ἐτήσιον εἰσόδημα 336.000 δραχμῶν, ἤτοι δίδει καθαρὸν εἰσόδημα 12 ο)ο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 2,150.000 δρχ.

Ἐπίσης ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι εὐκαιρίαι πωλουμένων οἰκιῶν καὶ οἰκοπέδων.

Πληροφορίαι: Γραφεῖα Κτηματικῶν Συναλλαγῶν κ. Στεφ. Μπολοβίνου, ὑπὸ τὸ Δημοτικὸν Θέατρον 18—19.

ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ καὶ ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ τῆς ὀκᾶς εἰς τὸ Χαρτοπωλεῖον Πέτρου Κριάλη, Σοφοκλέους 7 (Στοὰ Πάππου).

KELLY FLEXIBLE CORD
ΤΑ ΣΤΕΡΕΩΤΕΡΑ καὶ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΤΕΡΑ
Γενικὸς ἀντιπρόσωπος δι' ὅλην τὴν Ἑλλάδα: ΧΑΡ. ΜΑΡΕΝΤΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 11α—ΑΘΗΝΑΙ
Ἀντιπρόσωπος Ἀθηνῶν-Πειραιῶς ΒΙΚΤΩΡ ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ 8β—ΑΘΗΝΑΙ
ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ: Χρ. Σταυρόπουλος γωνία Δώρου — Βερανζέρου [illegible] — ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ [illegible] λεωφόρος [illegible]
«ΦΑΜΑ» Πανεπιστημίου 47

ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΩΚ
ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΗ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΑΛΙΤΖΙΑΔΗ
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΟΔΟΣ ΓΡΑΒΙΑΣ (ὄπισθεν Ἁγ. Διονυσίου) ΤΗΛ. 9-05
ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Χαλκοκονδύλη 4 (Πλατεῖα Βάθης) Τηλ. 58-77
[illegible] Ἀκαδημίας
ΚΩΚ ΔΙΑ ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ & ΘΕΡΜΑΣΤΡΕΣ
ΔΙ' ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΑ & ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ
ΣΠΑΣΜΕΝΟΝ ΔΙΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ
Παραδόσεις κατ' οἶκον ἐντὸς σφραγισμένων σάκκων τῶν 40 ὀκάδων.

ΠΑΤΩΜΑΤΑ
ΔΡΥΪΝΑ (PARKERT)
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ E. L. BRUCE Cº
MEMPHIS, TENN U. S. A.
Τὰ πολυτελέστερα, στερεώτερα καὶ οἰκονομικώτερα ὅλων τῶν ἄλλων [illegible] Μπετόν.
ΕΜΜ. ΚΑΡΥΠΙΝΑΚΗ [illegible]
ΟΔΟΣ ΑΓΓΕΛΟΥ ΒΛΑΧΟΥ (πλησίον Μητροπόλεως)

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς ἐπαναληπτικὸν δημόσιον διαγωνισμὸν δι' ἐνσφραγίστων προσφορῶν ἡ προμήθεια ἑνὸς αὐτοκινήτου βοθροκαθαριστῆρος μεθ' ὅλων τῶν ἐξαρτημάτων καὶ ἀνταλλακτικῶν, ἐνεργηθησόμενον τὴν 28ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου 1929 ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐν τῷ Δημοτικῷ Καταστήματι συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, διακηρύξεως καὶ λοιπῶν σχετικῶν, ὧν οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν καθ' ἑκάστην 9—12 π. μ. προσερχόμενοι εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Γενικῆς Γραμματείας τοῦ Δήμου.

Προσφοραὶ γενήσονται δεκταὶ μέχρι τῆς 11ης πρωϊνῆς ὥρας ἀκριβῶς τῆς ἡμέρας τοῦ διαγωνισμοῦ.

Θεσσαλονίκη τῇ 9)12)929.

Ὁ Δήμαρχος
Ν. ΜΑΝΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γνωστοποιεῖ ὅτι τὴν 23 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 11 π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν τῷ καταστήματι τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἐμμέσων φόρων καὶ Μονοπωλίων δημοπρασία βιβλιοδετήσεως τῶν ἐντύπων καὶ βιβλίων τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Πληροφορίας δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσι παρὰ τοῦ Τμήματος Φορολογίας Καπνοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν 12—1.

Δημοσιευθήτω διὰ τῶν λαβουσῶν ἔγγραφον ἐντολὴν ἐφημερίδων.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν)

ΑΡΘΡΙΤΙΣΜΟΣ
ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΟΙ
Θεραπεύονται μόνον μὲ τὸ
GICHTICIN
Ζητήσατε εἰς τὰ φαρμακεῖα.
Ἀντιπροσωπεία ΦΡ. ΜΑΡΧ
ΑΘΗΝΑΙ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 7

Ὁ Παθολόγος Δερματολόγος ἰατρὸς κ.
Ι. Ν. ΑΝΝΙΝΟΣ
δέχεται ἐν τῇ νέᾳ Κλινικῇ τοῦ ὁδὸς Ἀβέρωφ 7α, παρὰ τὸ ξενοδοχεῖον «Ἀκρόπολ»

ΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

ΚΛΕΙΣΙΜΟΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ ΣΑΚΚΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ 18)12)29.

Ἀεροπορικῶς διὰ Πάτρας-Βρινδήσιον 8.30' π.μ.
«Ὕδρα» 6 π. μ. Ἀργολικόν.
«Πτερωτή» 11 π.μ. Αἴγινα, Μέθανα, Πόρον.
«Ναυκρατοῦσα» 2 μ. μ. Πάτρας, Πρέβεζαν, Πάργαν, Κέρκυραν, Ἁγίους Σαράντα, Αὐλῶνα, Δυρράχιον.
«Μιαούλης» 2 μ. μ. Ἡράκλειον, Ρέθυμνον, Χανιά.
«Κάρυστος» 2 μ. μ. Χανιά, Ρέθυμνον, Ἡράκλειον.
«Ἀετός» 2 μ. μ. Πάτρας, Ζάκυνθον, Ἀργοστόλιον, Ληξούριον.
«Ζέφυρος» 2 μ. μ. Χαλκίδα, Βόλον, Θεσσαλονίκην, Καβάλλαν, Δεδεαγάτς.
«Πέτρος» 2 μ. μ. Πάτρας, Ἀστακόν, Μύτικα, Λευκάδα, Πρέβεζαν, Κόπραιναν, Ἀμφιλοχίαν.
«Ναυσικᾶ» 2 μ. μ. Ἰτέαν, Βιτρινίτσαν, Γαλαξείδιον.
«Κ. Τόγιας» 2 μ. μ. Κέαν, Κύθνον, Σῦρον, Σέριφον, Σίφνον, Κίμωλον, Μῆλον.
«Μαίρη» 2 μ. μ. Σῦρον, Τῆνον, Μύκονον, Ἰκαρίαν, Σάμον.
«Τῆνος» 2 μ. μ. Σῦρον, Τῆνον, Μύκονον, Ἰκαρίαν, Σάμον, Τηγάνι.
«Σέριφος» 2 μ. μ. Σῦρον, Παροναξίαν καὶ ἄγονον γραμμήν.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΚΕΔΙΒΙΕ
ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Τὸ ἀτμόπλοιον
“RODA„
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ, 20 Δεκεμβρίου 3 μ.μ. κατ' εὐθεῖαν ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΝ.
Τὸ ἀτμόπλοιον
“RASHID„
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ, 20 Δεκεμβρίου 2 μ.μ. κατ' εὐθεῖαν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΖΑΝ Ρουμανίας.
ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ: ΑΔΕΛΦΟΙ ΜΑΡΙΝΟΙ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ὁδ. Κοραῆ 1, Τηλ. Ν. 52-5
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΑΙ: Λεωφ. Μιαούλη 28 Τηλ. 84

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΙΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ ΚΗΦΙΣΣΙΑΣ 4

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μικρὰ κατοικία μὲ ἰδιαιτέραν εἴσοδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μουρούζη ἐκ τεσσάρων δωματίων, λουτροῦ καὶ λοιπῶν χρειωδῶν.
Πληροφορίαι παρὰ τῷ δικηγόρῳ κ. Ν. Χούντρα, Στοὰ Πεσμαζόγλου 11—12 π. μ. καθ' ἑκάστην καὶ παρὰ τῷ θυρωρῷ τῆς ἐπὶ τῆς λεωφόρου Κηφισσίας οἰκίας τοῦ κ. Πεσμαζόγλου.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ κατοικία μὲ ἰδιαιτέραν εἴσοδον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἡρώδου Ἀττικοῦ ἐκ τεσσάρων δωματίων καὶ λουτροῦ. Πληροφορίαι παρὰ τῷ δικηγόρῳ κ. Ν. Χούντρα Στοὰ Πεσμαζόγλου 11—12 π.μ. καθ' ἑκάστην καὶ παρὰ τῷ θυρωρῷ τῆς ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Κηφισίας οἰκίας τοῦ κ. Πεσμαζόγλου.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μέγα κατάστημα (παρὰ τὸ Κολωνάκι) ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ κατάλληλον δι' Ἐδωδιμοπωλεῖον ἢ Γαλακτοπωλεῖον. Πληροφορίαι παρὰ τῷ δικηγόρῳ κ. Ν. Χούντρα, Στοὰ Πεσμαζόγλου 11—12 π.μ. καθ' ἑκάστην καὶ παρὰ τῷ θυρωρῷ τῆς ἐπὶ τῆς Λεωφ. Κηφισσίας οἰκίας κ. Πεσμαζόγλου.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μεγάλη ἀποθήκη λιθόκτιστος καὶ ἐστρωμένη διὰ πλακῶν κατάλληλος δι' ἔπιπλα ἢ δι' ἄλλης οἱασδήποτε φύσεως ἐμπόρευμα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ ἀντ. μηνιαίου μισθώματος δύο χιλιάδων (2.000) δραχμῶν.
Πληροφορίαι παρὰ τῷ δικηγόρῳ κ. Ν. Χούντρα, Στοὰ Πεσμαζόγλου, 11—12 π. μ. καθ' ἑκάστην καὶ παρὰ τῷ θυρωρῷ τῆς ἐπὶ τῆς Λεωφ. Κηφισσίας οἰκίας Πεσμαζόγλου.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ἀπαρτμὰν ἐξ ἑπτὰ δωματίων, χώλλ, δωματίου ὑπηρεσίας, λουτροῦ, γκάζ, ἠλεκτρικοῦ καὶ λοιπῶν ἀντὶ 4500 δρ., ὁδὸς Ἀχαρνῶν καὶ Κεφαλληνίας 107. Πληροφορίαι παρὰ τῷ κ. Γ. Χρυσανθοπούλῳ, ὁδὸς Σατωβριάνδου 12.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ δύο δωμάτια εἰς τὸν β' ὄροφον ἐν τῇ Στοᾷ Πεσμαζόγλου, παραδιδόμενα ἀμέσως, ἀντὶ δύο χιλιάδων (2000) δραχμῶν μηνιαίως. Πληροφορίαι παρὰ τῷ δικηγόρῳ κ. Νικ. Χούντρα, Στοὰν Πεσμαζόγλου 11—12 π.μ. καθ' ἑκάστην.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

ΖΗΤΕΙΤΑΙ οἰκία πρὸς ἀγορὰν προσοδοφόρος ἀξίας 3.000.000 δρχ. εἰς ἀκτῖνα 1000 περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς Ὁμονοίας, Μεσῖται ἀποκλείονται. Πληροφορίαι: Ταμεῖον Συντάξεων Σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, Μέγαρον Πούλου ἀπὸ 11—12 1)2 καθ' ἑκάστην.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ δωμάτιον ἐπιπλωμένον, ἠλεκτροφώτιστον, ἐλεύθερον, εἰς θέσιν κεντρικήν, δι' ἕνα κύριον, ἢ δύο ἀνεπίπλωτα διὰ δύο κυρίους. Πληροφορίαι 8.30'—10 μ. μ. Λογιστήριον τῆς «Πρωΐας».

ΤΑ ΝΕΑ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ
“BRITANNIA„
ὑπερέχουν ὅλων. Ἐπισκεφθῆτέ μας καὶ δὲν θὰ ζημιωθῆτε.
Εὐρωπαϊκὴ Ἀγορά
ΔΗΜ. Σ. ΧΟΥΒΑΡΔΑ
Ὁδὸς Ἐμμ. Μπενάκη (πρώην Προαστείου) 13 β.

ΣΩΚΡ. ΛΟΥΪΖΙΔΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ
Συφιλιδικῶν — Οὐρολογικῶν — Γυναικολογικῶν Νοσημάτων
Σπουδάσας ἐν Παρισίοις εἰς τὰ Νοσοκομεῖα (ST. LOUIS, NECKER, LARIBOISIERE).
Δέχεται ἐν τῷ νέῳ θεραπευτηρίῳ του 9—1 π. μ. καὶ 4—8 μ.μ. καὶ ἐπὶ συνεντεύξει.
34 ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΥ 34
(Στοὰ Σ. Λουϊζίδου, Ὁμόνοια)
Ἰδιαιτέρα αἴθουσα διὰ Κυρίας
Εἰς δὲ τὸν Πειραιᾶ λειτουργεῖ παράρτημα τοῦ ἐν Ἀθήναις θεραπευτηρίου.
174 — Ὁδὸς Ἀλκιβιάδου — 174

Γ. ΠΟΛΥΚΑΡΠΙΔΗΣ
Ἰατρός
Εἰδικὸς ἀφροδισιολόγος, ἐπὶ μακρὸν ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ κ. Γ. Φωτεινοῦ. Δέχεται 8—12 καὶ 4—8 μ. μ. — Ζήνωνος 3. Ὁμόνοια

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΑΙ ΕΠΑΝΕΙΛΗΜΜΕΝΑΙ ΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΡΧΗΓΩΝ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν περιάγεται ἡ βιομηχανία μας ἡ ὁποία μετὰ ζωτικότητος ἀπό τινος ἀνεπτύσσετο ἐν τῷ τόπῳ καὶ ὅτι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἀντιθέτως ὅλως τὰ δημόσια οἰκονομικὰ εὑρίσκεται εἰς σημεῖον οὐχὶ πολὺ εὐάρεστον, εἰς σημεῖον πολὺ ἀπέχον ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐ-…ρήθη ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸ ἐκλογικὸν πρόγραμμα, ὅτι μετὰ τετραετίαν θέλει ἀλλάξει τὴν Ἑλλάδα. …ικὴ μας ἀντιπολίτευσις, νὰ εἶνε βεβαία ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ ἐξακολουθήσῃ …ευομένη κατὰ τὸν ὀφειλόμενον τρόπον ὅπως οὐδὲν παρεμβάλλῃ κώλυμα εἰς ἔργον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ …ῃ εἰς ὅ,τι ὑπεσχέθη ἡ Κυβέρνησις. … δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ πολιτι-… ὅστις νὰ ἔχῃ φθόνον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἔργου τὸ ὁποῖον ἐνῷ θὰ ὠφελήσῃ τὸν … θὰ παράσχῃ καὶ εἰς τινας διαδόχους … σημερινῆς Κυβερνήσεως εὐμενεστέρας συνθήκας ἵνα ἐπιτελέσωσι καὶ αὐτοὶ ἔργον των καὶ τὸ καθῆκόν των πρὸς … Πατρίδα.

Η ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΕΡΙ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Καὶ ταῦτα τὰ ὀλίγα εἶχον νὰ εἴπω σχε-… πρὸς τὰς πολιτικὰς δηλώσεις τὰς …ας ἔκαμεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερ-…ως. Ἀλλὰ δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς …ο. Ἠθέλησεν ἀπὸ τοῦ βήματος νὰ ἐ-…φέρῃ ὁμιλίαν ἡ ὁποία ἐγένετο ἐν ἰ-… συναντήσει παρ' αὐτῷ πρὸς τὸν … διακανονισμοῦ ἄλλου ζητήματος. … ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως …νεν ἀναγκαῖον νὰ πράξῃ τοῦτο ἵνα … ἀμφιβολίας τινὰς αἱ ὁποῖαι δυνατὸν ἐγεννήθησαν εἰς τὸν κόσμον τὸν ἰδικόν … καὶ εἰς τὰ ἄλλα τὰ συγγενῆ πρὸς τὸ … τῶν Φιλελευθέρων κόμματα. Ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι ἡ δημοσία συζήτησις ἐπὶ … θέματος δὲν προέκυψεν ἐξ ἐμοῦ, διότι … δύο στενωτάτων φίλων μου, παρὰ … ὁποίων ἔχω ἀπόλυτον πεποίθησιν ὅτι … ἠδύνατο δημοσίᾳ ν' ἀνακοινωθῇ, οὐ-… ἄλλος ἐκ τῆς μερίδος τῆς ἰδικῆς μου … γνωρίζῃ τι περὶ τῆς ἰδιαιτέρας ἐκείνης …λίας, ἀλλ' ἡ διάδοσις προῆλθεν ἐκ φύλ-… δημοσιογραφικοῦ στενώτατα συνδε-…νου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἰδιαιτέ-…ς πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνή-…ως. Τοῦτο λέγω μόνον ἵνα μὴ νομισθῇ … ἐκ τῆς μερίδος ταύτης ἐπιδιώκεται ἰ-…αίτερός τις σκοπὸς εἰς τὴν διάδοσιν τῆς …αιτέρας μας συνομιλίας. Θὰ ἐνθυμῆται ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, κα-… καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, …ινες παρέστησαν εἰς τὰς κοινὰς συνε-…σεις, ὅτι ἡ ἐκ μέρους μου ἐπιδειχθεῖσα …φορία δὲν ἀφεώρα ποσῶς τὸ ζήτημα …ο, ἀλλὰ περιεστρέφετο εἰς ἄλλο ζήτη-… περὶ τοῦ ὁποίου ἐνώπιον ὅλων τῶν κυ-… μετὰ τῶν ὁποίων συνεδριάσαμεν ἐξέ-… καὶ ἀνέπτυξα σαφῶς καὶ εἰλικρινῶς … σκέψεις μου.

Η ΟΜΑΛΗ ΔΙΑΔΟΧΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Ἡ δυσφορία ἡ ἰδική μου ἀφεώρα εἰς …νοίας ἢ φόβους διὰ τὴν κανονικὴν δια-…χὴν τῶν Κυβερνήσεων συμφώνως πρὸς … ὅρους τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύ-…τος. Καὶ ἐὰν κρίνω καὶ ἐξ ὅσων ἐλέ-…θησαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν ἐκείνην, ὀ-…λω νὰ εἴπω ὅτι τοιαύτη ὑπόνοια δὲν ὑ-…χε μόνον παρ' ἐμοί, ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλ-… ἐξεδηλώθησαν τοιαῦται. Καὶ δὲν εἶνε …ν ἡ περίστασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁποίαν …εννοήθημεν μετὰ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας περι-…πτώσεις ἐπέστησα ἰδιαιτέρως τὴν προσο-…χὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Κύ-…οι βουλευταί, ἀνεξαρτήτως οἱωνδήποτε …ῶν τὰς ὁποίας ἔχω περὶ τοῦ Πολιτεύ-…ματος, περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ τύπου, διότι …δεὶς ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχει ὁ ὁποῖος δὲν …εται κατ' οὐσίαν ὑπὸ δημοκρατικῶν …χῶν, διότι καὶ ἀπὸ μακροῦ εἴχομεν πολί-…τευμα οὐσιαστικῶς δημοκρατικόν, καὶ ἡ τελευταία συνταγματικὴ Βασιλεία ἦτο πολίτευμα συνταγματικώτατα δημοκρατικόν, ἡ ἐξωτερικὴ παράστασις τοῦ Πολιτεύματος δὲν ἠμπόδισε τὴν Ἑλλάδα νὰ διάγῃ κατ' οὐσίαν δημοκρατικῶς καὶ νὰ διαπνέεται ὑπὸ γνησίου κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ μὲ διαψεύσῃ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰς ὅσα λέγω.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Παρακαλῶ. Πῶς εἶνε δυνατὸν ἐνῷ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ Βασιλεία δὲν ἦτο δημοκρατικὴ νὰ περιμένετε νὰ συμφωνήσω.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Ὅτι καὶ σεῖς δὲν εἶσθε ὑπὲρ τῆς ἰδέας τῆς ἐξωτερικῆς μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος εἰς τοῦτο μόνον ἐπεκαλέσθην ὑμᾶς ὅτι δὲν θὰ μὲ διαψεύσητε. Τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸν τύπον τῆς ἐξωτερικῆς παραστάσεως, ἀλλ' ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὰς πράξεις ἡμῶν. Καὶ τοῦτο πρέπει νὰ ἀσφαλίσωμεν καὶ εἶνε περίεργον ὅτι ἔρχεται ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ μᾶς λέγει ὅτι δύναται νὰ ὑπάρξῃ φόβος ὅταν ἔλθετε σεῖς εἰς τὴν ἀρχήν. Καὶ θέλων τούτους τοὺς λόγους νὰ συγκαλύψῃ λέγει νὰ προβῶμεν εἰς ἓν δημοψήφισμα. Ἀλλ' ἐὰν νομίζετε ὅτι ὑπάρχει τοιοῦτος φόβος ἐὰν ἓν κόμμα ἔλθῃ εἰς τὴν ἀρχήν, κόμμα τὸ ὁποῖον πολὺ καλῶς γνωρίζετε τί πιστεύει, πιστεύει μόνον τὴν λαϊκὴν θέλησιν καὶ ἐὰν θέλῃ ἓν πολίτευμα τὸ θέλει νὰ πηγάζῃ ἐκ τῆς εὐσυνειδησίας καὶ τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ, οὐδέποτε ἐσκέφθη τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ ἔχῃ πολίτευμα ἰδικόν του, καὶ ὅταν, λέγω, σεῖς νομίζετε ὅτι ἐμποδίζεται ἐκ τούτου ἡ ἄνοδος τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν ἀρχὴν ὡς νὰ δύναται νὰ λέγεται ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δυνάμεθα νὰ προβῶμεν εἰς δημοψήφισμα. Δὲν νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις ἡ ὁποία ἐπανελήφθη ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ σχετικῶς πρὸς μίαν ἰδιαιτέραν ὁμιλίαν τὴν ὁποίαν εἴχομεν μετὰ τοῦ κ. προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὅτι πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσῃ κανένα. Καὶ ὅταν ἐρρίφθη εἰς δημοσιότητα μία παράδοξος συμφωνία ἀμφοτέρων τῶν παρατάξεων ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὅτι δὲν ἔγινε δεκτὴ ἡ πρότασις. Ταύτην τὴν πεποίθησιν ἐσχημάτισα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἐν τῷ Τύπῳ. Ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ὁ Τύπος ἀπεφάνθη ὅλως ἀνεπηρεάστως ἀπὸ πάσης ἐκ μέρους ἐμοῦ ἐπιδράσεως ἀκόμη καὶ διότι μετ' οὐδενὸς ἐπεκοινώνησα καὶ ἦσαν ἀληθῶς διάφοροι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι προσέβαλαν τὸ δημοψήφισμα ὡς ἀντισυνταγματικόν. Ὁ κ. πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι κατὰ τύπους δύναται νὰ εἶνε ἀντισυνταγματικὸν ἀλλ' ἐν τῇ οὐσίᾳ δύναται νὰ ἀποβῇ συνταγματικώτατον ὅταν εἶνε καὶ τὸ Λαϊκὸν κόμμα σύμφωνον. Εἰς τοῦτο εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος διότι ὅταν ἐκ συμφώνου ἀποφαίνεται ὁ λαὸς τοῦτο εἶνε ἀπολύτως συνταγματικόν, διότι πραγματικῶς ἐπεζητήθη διὰ τούτου ἡ θέλησις τοῦ λαοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶνε τοῦτο μέσον ἐκδηλώσεως τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ ἐκτὸς δὲ τούτου πᾶν ἄλλο μέσον εἶνε ἀνώμαλον. Διὰ τοῦτο ἂν ποτε περιμένετε περίστασιν νὰ ζητήσωμεν τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ θὰ εἶμαι ἀπολύτως σύμφωνος μὲ τὸν κ. πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

ΔΥΣΚΟΛΟΝ ΝΑ ΓΙΝΗ ΑΜΕΣΩΣ ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Ἀλλὰ σήμερον ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι οὔτε οἱ ὅροι ὑπὸ τοὺς ὁποίους εἶνε δυνατὴ ἡ διενέργεια τοῦ δημοψηφίσματος πραγματοποιοῦνται πρὸ παντὸς δὲ ὀφείλω νὰ σημειώσω ὅτι καὶ ἡ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην διεξαγομένη συζήτησις δὲν εἶνε συντελεστικὴ διὰ τὸν ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον καὶ διὰ τὰ μεγάλα προβλήματα τὰ ὁποῖα ἔχομεν πρὸ ἡμῶν νὰ λύσωμεν. Ἔχομεν πρὸ ἡμῶν καὶ περὶ τούτου πρὸ παντὸς πρέπει πάντες ν' ἀσχοληθῶμεν, τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ ἡ ὁποία δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ κ. προέδρου τῆς Κυβερνήσεως οὔτε πρὸς τὰς δικαίας ἐλπίδας καὶ τὰς τόσας διὰ τὸ μέλλον πεποιθήσεις του. Ἔχω ὑπ' ὄψιν ὁμιλίαν γενομένην ἐσχάτως ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κ. πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως παρεμβαίνων εἰς ὁμιλίαν τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐδήλωσεν ὅτι «ὑπάρχει μία μερὶς τοῦ λαοῦ πεινῶσα» ἐγὼ δὲ θὰ προσθέσω ὅτι ὑπάρχουν καὶ πολλαὶ ἄλλαι μερίδες τοῦ λαοῦ αἱ ὁποῖαι δυσχερῶς, δυσχερέστατα διάγουν τὰ τοῦ βίου. Ὅταν λοιπὸν εὑρισκόμεθα πρὸ τοιούτων προβλημάτων πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ὁποίων καταβάλλει μεγάλας φροντίδας, εἶνε ἀληθές, ἐπωφελῶς διὰ τὸν λαόν, θὰ ἦτο ὄχι μόνον ἀδιαφορία πρὸς αὐτὸν ἀλλ' ἔνδειξις περιφρονήσεως τοῦ λαοῦ ἐὰν ἡμεῖς ἠθέλαμεν νὰ συζητήσωμεν δι' ἀκαδημαϊκοὺς μόνον λόγους περὶ δημοψηφίσματος καὶ τῶν τοιούτων. Καὶ λέγω ὅτι ὁ κ. πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μᾶλλον ἀκαδημαϊκῶς διὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐντύπωσιν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν γνωρίζω τίνες ὑπόνοιαι τῷ ἐγεννήθησαν, ἠθέλησε νὰ διαλύσῃ ταύτας. Καὶ θεωρῶ ὅτι τὴν συζήτησιν αὐτὴν ὅταν τοιαύτην ἔχωμεν κατάστασιν ἀπὸ κοινοβουλευτικῆς ἀπόψεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τοιαύτην ἔχομεν κατάστασιν ἀπὸ οἰκονομικῆς θέσεως τοῦ λαοῦ ἀφ' ἑτέρου δὲν νομίζω ὅτι ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ τὴν φέρῃ καὶ νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ πιστεύω ὅτι μᾶλλον δι' ἄλλους λόγους τὴν ἔφερε, ὄχι διὰ νὰ δοθῇ ἐνταῦθα σοβαρὰ ἀπάντησις. Κύριε πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, τὸ Λαϊκὸν κόμμα δὲν ἔχετε ἀφορμὴν νὰ πιστεύετε ὅτι σᾶς ὤθησεν εἰς τὴν ὁμιλίαν αὐτήν, διότι τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἔθεσε μίαν ἀρχὴν νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν κοινοβουλευτισμὸν εἰς τὴν κανονικὴν πορείαν, διέγραψε μίαν πορείαν κατὰ ποῖον τρόπον ὁ τόπος αὐτὸς θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὁμαλὴν κατάστασιν. Καὶ τόσον εἶνε βέβαιον ὅτι αὐτὴν τὴν πορείαν ἠκολούθησεν ὥστε νὰ εὑρεθῇ εἰς θέσιν ἀπὸ κοινοῦ καὶ ὑποψήφιον πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας νὰ ὑποστηρίξῃ ἵνα ὁ τόπος ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὁμαλὴν κατάστασιν. Δὲν ἔχετε ἀφορμήν τινα ἐκ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Τί μὲ μέλει περὶ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς τοῦ πολιτεύματος εἰς περίστασιν κατὰ τὴν ὁποίαν κατορθώσετε νὰ φέρετε ἕνα βίον κοινοβουλευτικόν. Περὶ τούτου ὡμίλησα καὶ θὰ σᾶς ὁμιλήσω διότι καὶ ἀκόμη ἡμεῖς καθωρίσατε ἀπὸ τοῦδε καὶ κατὰ τίνα τρόπον πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ αὔριον τὸ σύστημα τὸ ἀναλογικόν.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Χθὲς ἐνομίζατε ὅτι διὰ τὴν ἐπικράτησιν ὑμῶν ἦτο ἐπιβεβλημένον τὸ σύστημα τὸ πλειοψηφικόν, σήμερον ἔρχεσθε καὶ καλλιεργεῖτε τὴν ἰδέαν ὅτι πρέπει νὰ εἶνε τὸ ἐκλογικὸν σύστημα τὸ ἀναλογικόν. Διατὶ τάχα τοῦτο; Διατὶ τάχα λέγω ἂν καὶ τώρα αἱ ῥοπαὶ τῶν πνευμάτων δύνανται νὰ στραφῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον πρὸς ὑμᾶς κόμμα καὶ νὰ φέρωσι τὸ ἡμέτερον εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος διατὶ θὰ θελήσετε νὰ μεταβάλετε τοῦτο;

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἔχω νὰ σᾶς κάμω τὴν δήλωσιν ὅτι ἂν εἶσθε ἀντίθετος πρὸς τὸ ἀναλογικὸν δὲν θὰ τὸ εἰσαγάγω.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Καὶ ἡμεῖς δὲν ἔχομεν γνώμην;

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Κύριε πρόεδρε, ἐτόνισα τοῦτο διότι καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐν τῇ διασκέψει ἐκείνῃ καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἑσπέραν ἐξεδηλώθη ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ἐθεώρησαν αὐτὴν ὡς εἰλημμένην ἀπόφασιν. Ἐφόσον δὲν ἔχετε ὑμεῖς αὐτὴν τὴν εἰλημμένην ἀπόφασιν παύω κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὴν συζήτησιν αὐτήν. Ἂς ἀφίσωμεν κ. πρόεδρε αὐτὰς τὰς συζητήσεις αἱ ὁποῖαι δὲν προάγουν οὔτε τὸ ἔργον τὸ ἰδικόν σας οὔτε τὸ ἔργον τὸ ἰδικόν μου. Τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἐξεδήλωσε ποίας ἔχει τὰς σκέψεις καὶ ποίαν πολιτικὴν ἀσκεῖ. Καὶ ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διακόψῃ τὴν ὁμαλὴν ἐργασίαν εἰς τὰ δύο σώματα καὶ τοῦτο εὐτυχῶς δὲν ὑπῆρξε μακρὸν καὶ σήμερον ἐπανέρχεται ἵνα ἐπιτελέσῃ τὸν σκοπὸν διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ πολιτεύματος καὶ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ λυθοῦν σπουδαῖα καὶ μεγάλα προβλήματα, διὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ εἴπω ὅτι μέχρι σήμερον δὲν εἴδομεν ἀκόμη τὸ φωτεινὸν σημεῖον τῆς ἀγνωρίστου Ἑλλάδος. Βεβαίως ἔχω καὶ ἐγὼ μεγάλην πίστιν ἐπὶ τὴν ζωτικότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἀλλοίμονον ἐὰν δὲν εἴχομεν τοιαύτην πίστιν, δὲν θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ κυβερνήσωμεν ἕνα λαὸν διὰ τὸν ὁποῖον θὰ ἀπελπιζώμεθα ἀλλὰ θὰ εἴμεθα καὶ ἀγνώμονες πρὸς αὐτὸν τὸν λαὸν ὁ ὁποῖος ἔδειξε πάντοτε τὴν ζωτικότητα καὶ τὴν πεποίθησιν ἐπὶ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ. Ἂς ἀφίσωμεν τὰς τοιαύτας συζητήσεις, παρακεκινδυνευμένας τὴν στιγμὴν αὐτὴν καὶ μὴ ἐχούσας κανένα νὰ ἐξυπηρετήσουν σκοπὸν καὶ ἂς ἐπιδοθῶμεν εἰς ἐκεῖνα τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀληθῶς καὶ ἡμᾶς θὰ ἀποδείξουν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἀξίους τῆς ἐντολῆς ἐκείνου ἀλλὰ καὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ἀκάματον.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κ. Παπαναστασίου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πολὺ δικαίως ἐτόνισεν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐμφανίσεως νέας Κυβερνήσεως. Κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ ἰδική μας θέσις δὲν πρόκειται νὰ ὑποστῇ καμμίαν μεταβολὴν ἀπέναντι τῆς Κυβερνήσεως. Αἰσθάνομαι δὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν διότι ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων παρ' ὅλας τὰς καταβληθείσας προσπαθείας καὶ μάλιστα περισσότερον ἀπὸ ἐμέ, ὅπως καταλάβῃ ἀνώτερον ἀξίωμα, ἐπροτίμησεν ὅπως συνεχίσῃ τοὺς ἀγῶνας του ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ ὑπευθύνου κυβερνήτου. Ἐὰν κατεβλήθησαν αἱ προσπάθειαι τὰς ὁποίας ἀνέφερα, τοῦτο δὲν προῆλθεν ἀπὸ σκοπὸν ἀχρηστεύσεως τοῦ ἀξιοτίμου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Ὀφείλονται εἰς τὴν ἀντίληψιν τὴν ὁποίαν ἔχομεν ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ σήμερον κάποια ἀνωμαλία δὲν ἔγκειται εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠθέλησε νὰ ὑποστηρίξῃ ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν δυσκολίαν τῆς διαδοχῆς τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ εἰς τὴν ὑπερβολικὴν συγκέντρωσιν δυνάμεως καὶ ἐξουσίας εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐπαύσαμεν νὰ ὑποστηρίζωμεν ὅτι χάριν τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος παρίσταται ἀνάγκη μεταβολῆς τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, ἐπανόδου δηλαδὴ εἰς τὸ ἀναλογικὸν σύστημα. Ἐλυπήθην δὲ πολὺ διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὅτι διὰ τοιοῦτον ζήτημα τόσον σοβαρόν, τόσον συνδεόμενον μὲ ὁλόκληρον τὴν πολιτικὴν ζωὴν τοῦ τόπου, εἶνε διατεθειμένος νὰ ἀποφασίσῃ μετὰ πάροδον ἑνὸς ἢ δύο ἐτῶν, καὶ ἐλυπήθην ἀκόμη περισσότερον διότι ἐξήτησεν ἐπὶ τοῦ μεγάλου τούτου ζητήματος τὴν γνώμην μιᾶς κολοσσιαίας πλειοψηφίας, τῆς σημερινῆς, ἀπὸ τὴν γνώμην μιᾶς μειοψηφίας ἀντιπολιτευομένης τὴν Κυβέρνησιν. Ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἀνεκοίνωσε σήμερον τὰς τελευταίας σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἀναφορικῶς εἰς τὴν προστασίαν τῆς βιομηχανίας. Εἴμεθα σύμφωνοι εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς βιομηχανίας, εἴμεθα ἰδιαιτέρως σύμφωνοι εἰς τὴν σκέψιν ἡ ὁποία ἀνεκοινώθη ὅπως ἡ ὀργάνωσις τῆς βιομηχανίας ῥυθμισθῇ καλύτερον, διότι ἐφ' ὅσον ἡ βιομηχανία εἶνε ὠργανωμένη κατὰ τρόπον ἀναρχικόν, εἶνε φυσικὸν αἱ δαπάναι νὰ εἶνε ὑπερβολικαὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ μὴ δύναται ἡ ἡμεδαπὴ βιομηχανία νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν ξένων βιομηχανιῶν.

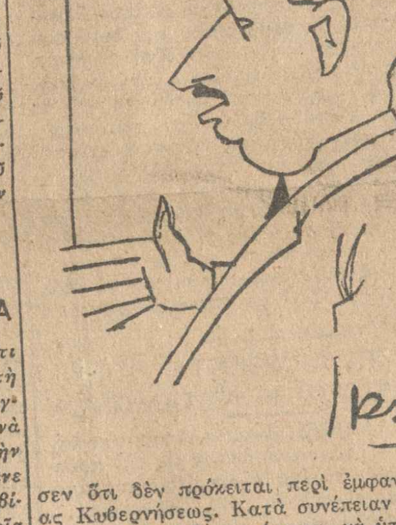

Η ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἠθέλησε νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ ἄλλου ζητήματος, τοῦ πολιτειακοῦ. Ἡ πρότασις περὶ δημοψηφίσματος, ἐὰν εἶχε καμμίαν σκοπιμότητα, ἐὰν δὲν ἦτο τελείως ἀτυχής, τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἀπὸ μιᾶς καὶ μόνον ἀπόψεως, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως νὰ καθορίσῃ τὸ Λαϊκὸν κόμμα τὴν θέσιν του σαφῶς, ἀναφορικῶς εἰς τὸ πολιτειακὸν ζήτημα, νὰ ὁμιλήσῃ εἰλικρινῶς, διότι μόνον ἐὰν τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἐκδηλώσῃ σαφῶς ὅλας του τὰς σκέψεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ πολιτειακοῦ...

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Τόσαι εἶναι αἱ ἐλεύθεραι σας δημοκρατικαὶ σκέψεις, ὥστε νὰ μᾶς ὑποχρεώνετε νὰ ἐκθέσωμεν τὰς σκέψεις μας πρὸς σᾶς; Εἰς τὸν λαὸν θὰ τὰς ἐκδηλώσωμεν.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἶπεν ὅτι, ὅ,τι τὸν ἐνδιαφέρει κυρίως, τὸ εἶπεν καὶ ἄλλοτε, τὸ ἐπαναλαμβάνει καὶ σήμερον καὶ ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ τὸ κυριώτερον ἄρθρον τοῦ προγράμματος τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει πρωτίστως τὸ Λαϊκὸν κόμμα εἶνε ἡ γνησία ἐκδήλωσις τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος εἰς τὸ ὁποῖον τὸ Λαϊκὸν κόμμα θεωρεῖ ἑαυτὸ ὑποχρεωμένον νὰ ὑποτάσσεται πάντοτε.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Νὰ σᾶς εἴπω...

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Κύριε Ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐπειδὴ μὲ προκαλεῖτε, ὀφείλω νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ὑπάρχουν στιγμαὶ εἰς τὰ Ἔθνη κατὰ τὰς ὁποίας οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες ὀφείλουν νὰ ἡγοῦνται καὶ νὰ παρασύρουν τοὺς λαοὺς εἰς τὰς λύσεις τῆς σωτηρίας. Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἐγὼ σέβομαι τὴν πλειοψηφίαν καὶ πάντοτε τὴν ἐσεβάσθην. Ἀλλὰ δὲν ἐδίστασα νὰ πράξω ὅ,τι ἐξήρτατο ἀπὸ ἐμὲ καὶ ὅπως εἰς μίαν δεδομένην κρίσιμον στιγμὴν ἀκολουθήσῃ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μίαν σωτηρίαν ὁδὸν δι' αὐτόν.

Ι. ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΙΔΗΣ. Ὄχι μὲ κουμπούρες.

Α. ΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Καὶ μὲ κουμπούρες ἐν ἀνάγκῃ. Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι τὸ δόγμα τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Πῶς προσαρμόζει πρὸς αὐτὸ τὸ δόγμα τὸ Λαϊκὸν κόμμα τὴν πολιτικήν αὐτοῦ; Ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ καθιέρωσις τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος δὲν ἔγινε μὲ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ· ἡμεῖς τὸ ἀμφισβητοῦμεν. Τὸ δημοψήφισμα τοῦ 1924 ἀπέδειξεν μεγίστην πλειοψηφίαν δημοκρατικήν. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν δεχθῶμεν, διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸ Λαϊκὸν κόμμα ὅτι τὸ δημοψήφισμα ἦτο ἐλαττωματικόν, κακῶς καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἠμπορεῖ σήμερον νὰ γίνῃ λόγος μετὰ μίαν πενταετίαν περὶ ἐνστάσεων κατὰ τοῦ δημοψηφίσματος ἐκείνου μάλιστα μετὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1926 καὶ 1928. Βεβαίως δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ δι' αὐτὸ ποίαν σκοπιμότητα, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος περὶ ὑποταγῆς εἰς τὴν λαϊκὴν θέλησιν, ποίαν σκοπιμότητα τυχὸν θὰ εἶχεν ἡ διεξαγωγὴ ἑνὸς δημοψηφίσματος; Νὰ ἀποδείξῃ ἂν θέλῃ τώρα ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὴν Δημοκρατίαν; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ κόμμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἐπεδίωκε μίαν τοιαύτην διευκρίνισιν, ἀρνούμενον καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν τοῦ 26 καὶ τοῦ 28, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπεδίωκεν, λέγω, νὰ διεξαχθῇ ἕνα δημοψήφισμα, τὸ κόμμα ἐκεῖνο ἀσφαλῶς λογικῶς σκεπτόμενον θὰ ἔπρεπε νὰ θέλῃ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Καὶ ἐρωτῶ τὸ Λαϊκὸν κόμμα, ἐπιδιώκει τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος; Ἐὰν τὴν ἐπιδιώκῃ, τότε εἶναι ἐν πλήρει τάξει ἔχον ὅλας τὰς ἐπιφυλάξεις— ἀλλὰ τότε πολὺ ὀρθῶς ἐλέχθη ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἂν ὑπάρχῃ καμμία ἀνωμαλία, ἡ ἀνωμαλία αὐτὴ δὲν προέρχεται ἀπὸ τὰ κόμματα τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς αὐτὰς τὰς πτέρυγας. Ἠμπορεῖτε νὰ εἴπητε ὅτι μάλιστα ἀναγνωρίζω ὅτι ἡ πλειοψηφία ἦτο καὶ εἶνε δημοκρατική, ἀλλ' ἐγὼ ἐπιδιώκω νὰ γίνω πλειοψηφία καὶ ὡς πλειοψηφία νὰ ἀνατρέψω τὴν Δημοκρατίαν. Τοῦτο ἠμπορεῖτε νὰ τὸ εἴπητε. Τὸ Δημοκρατικὸν πολίτευμα σᾶς ἐξασφαλίζει ἐλευθερίαν δράσεως. Ἀλλ' ὀφείλετε νὰ τὸ εἴπητε καθαρά, διὰ νὰ τὸ γνωρίζῃ ὁ λαός. Διότι ἀπὸ μὲν τὸ ἕνα μέρος ἀναγνωρίζετε τὴν ἀνάγκην τῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμαλότητος, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔχετε ἐπιφυλάξεις καὶ παρέχετε ὡς ἐκ τούτου τὴν ἐντύπωσιν ὅτι πράγματι προτίθεσθε ὅταν ἔλθετε εἰς τὴν ἐξουσίαν νὰ ἀνατρέψητε τὴν Δημοκρατίαν.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Ἐγὼ ἔχω τὰς ἐπιφυλάξεις καὶ σεῖς κάμετε ἐπιφυλάξεις ἀπέναντι τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Νομίζω ὅτι δὲν ἀφίνετε νὰ λειτουργήσῃ ἐλευθέρως τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα. Διὰ τίνα λόγον φοβεῖσθε τὴν ἄνοδον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν ἀρχήν, ἐὰν ὁ λαὸς τὸ θέλῃ;

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Σᾶς λέγω καὶ ἐγὼ ἐὰν τὸ θελήσῃ ὁ λαὸς κ. Τσαλδάρη, ἀλλὰ ἂν τὸ θελήσῃ, πρέπει νὰ ξεύρῃ τί πρόκειται νὰ κάμετε.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Κύριε Παπαναστασίου ἐθέσατε μίαν βάσιν διὰ τὸ λαϊκὸν κόμμα ἡ ὁποία ἀληθῶς εἶνε ἀκριβής, εἶνε ἡ μόνη ἐπὶ τῆς ὁποίας πιστεύει ἀκραδάντως, ὅτι τὸ λαϊκὸν κόμμα δὲν εἶνε προδιατεθειμένον εἰς οὐδεμίαν πρᾶξιν πολιτειακὴν νὰ προβῇ, οὔτε τὴν ἐλαχίστην αὐθαιρεσίαν, ἀλλὰ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν νὰ ἔχῃ μόνον τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, ἡ ὁποία θὰ τὸν ὁδηγήσῃ.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Πολὺ καλά, ἐπιθυμῶ ὅμως τὰ πράγματα νὰ εἶνε πλέον σαφῆ· σεῖς ἀναγνωρίζετε ὅτι δὲν θὰ ἐπιχειρήσητε τι παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἡμεῖς σᾶς ἐρωτῶμεν πῶς ἐκδηλουμένην αὐτὴν τὴν θέλησιν, κύριε ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Διότι ἔχομεν ἕνα Σύνταγμα τὸ ὁποῖον καθορίζει τὸν τρόπον τῆς ἐκδηλώσεως τῆς λαϊκῆς θελήσεως, θέτει ὅρια διὰ τὴν ἐκδήλωσιν αὐτῆς τῆς λαϊκῆς θελήσεως.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Τότε νὰ κατηγορήσητε τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

ΚΡΙΝΕΙ ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΩΣ ΠΡΑΞΙΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΝ

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Μὰ τὸν κατηγορῶ κ. Τσαλδάρη. Ἡμεῖς ἔχομεν ἕνα Σύνταγμα τὸ ὁποῖον θέτει ὡρισμένα ὅρια εἰς τὴν πολιτικὴν δρᾶσιν. Καὶ ἐφ' ὅσον τίθενται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα ὡρισμένα ὅρια, ἐρωτῶμεν τὸ Λαϊκὸν κόμμα, θὰ τὰ σεβασθῇ; Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μᾶς εἶπε: Στραφεῖτε πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἰς αὐτὸ ἔχει δίκαιον. Καὶ κατὰ τοῦτο βεβαίως ἡ πρότασις τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἶνε ἀτυχής. Εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὅτι ἐὰν συμφωνήσωμεν ὅλοι, μπορεῖ νὰ ἀποταθῶμεν εἰς τὸν λαόν. Ἀλλὰ μήπως ἡμεῖς εἴμεθα ἰδιοκτῆται αὐτοῦ τοῦ τόπου, ὥστε ἡμεῖς οἱ 5 - 10 ἄνθρωποι καὶ ὅλη ἡ Βουλὴ νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ παραβιάζωμεν ὅταν θέλωμεν τὸ Σύνταγμα; Ἐγὼ νομίζω ὅτι τοιοῦτον δικαίωμα δὲν ἔχει ἡ Βουλή. Ἡ πρᾶξις εἶνε αὐτόχρημα ἀντισυνταγματική, εἶνε αὐτόχρημα ἐπαναστατικὴ καὶ κατὰ συνέπειαν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δηλώσωμεν ὅτι κατὰ μιᾶς τοιαύτης πολιτικῆς ἐπαναστατικῆς θὰ ἀντιταχθῶμεν πάσῃ δυνάμει, δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἶπεν ὅτι δὲν τὸν ἐνδιαφέρει ποία εἶνε ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις τοῦ πολιτεύματος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχει ἕνα περισσότερον λόγον νὰ ἄρῃ ὅλας τὰς ἐπιφυλάξεις.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Εἶπα ὅτι ὅλοι διαπνεόμεθα ἀπὸ δημοκρατικὰς ἰδέας καὶ ὅτι καὶ ἡ συνταγματικὴ βασιλεία εἶχε δημοκρατικὰς ἰδέας.

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Δι' ἡμᾶς Δημοκρατία, ἡ καθαρὰ Δημοκρατία, δὲν ἀποτελεῖ ἐξωτερικὴν μορφήν, δι' ἡμᾶς εἶνε καὶ οὐσία, καὶ ἂν ἠγωνίσθημεν διὰ τὴν Δημοκρατίαν, ἠγωνίσθημεν διότι ἡ καθιέρωσις ἦτο ζήτημα ἠθικῆς ὑποστάσεως καὶ ἀξιοπρεπείας τοῦ ἔθνους, ἦτο ζήτημα ἀσφαλείας τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνικῶν δικαίων. Δι' αὐτὸ ἠγωνίσθημεν ὑπὲρ αὐτῆς. Δὲν εἴχομεν κανένα προσωπικὸν λόγον ἐναντίον τῶν μελῶν τῆς Δυναστείας. Δὲν θέλω νὰ ἐπαναφέρω εἰς τὴν σημερινὴν συζήτησιν ὅλα ἐκεῖνα τὰ γεγονότα, τὰ αἴτια τὰ ὁποῖα μᾶς ἤγαγον νὰ διεξαγάγωμεν τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ ἀλλαγῆς τοῦ πολιτεύματος. Συνοπτικῶς μόνον λέγω, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς ὤθησεν εἶνε ἡ πεποίθησις τὴν ὁποίαν ἐσχηματίσαμεν ὅτι μὲ τὸν διαδοχικὸν μοναρχικὸν θεσμὸν δὲν ἐξησφαλίζετο ἡ ἠθικὴ ἀνόρθωσις τοῦ ἔθνους, ἡ ἱκανοποίησις τῶν δικαίων του καὶ τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν. Μᾶς ἐνίσχυσεν εἰς τὸν ἀγῶνα μας ἀκόμη ἡ πεποίθησις ὅτι ὁ λαὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα εἶνε ὥριμος νὰ ἀποκτήσῃ ἕνα πολίτευμα περισσότερον ἀσφαλίζον τὴν αὐτοκυβέρνησιν αὐτοῦ. Καὶ ἡ αἰσιοδοξία ἡ ὁποία διαπνέει τὸν ἀξιότιμον κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἀπολύτως δικαιολογημένη. Ἡμεῖς εἴμεθα ἀκόμη περισσότερον αἰσιόδοξοι καὶ ἀκριβῶς δι' αὐτὸν τὸν λόγον, διότι ἔχομεν μεγαλυτέραν πεποίθησιν εἰς τοὺς θησαυροὺς τῶν ἀρετῶν τοὺς ὁποίους κρύβει μέσα του ὁ λαός, εἴμεθα ῥιζοσπαστικώτεροι. Θέλομεν συστηματικὴν προστασίαν ὅλων τῶν τάξεων τῶν βιοπαλαιστῶν, θέλομεν ἐφαρμογὴν πολιτικῆς κατευθυνομένης εἰς διαρκῆ ἐξύψωσιν τῆς κοινωνίας εἰς ἀνώτερα, ἀνθρωπινώτερα ἐπίπεδα.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΖΑΒΙΤΣΙΑΝΟΥ

Ὁ κ. Κ. ΖΑΒΙΤΣΙΑΝΟΣ ἐξαίρει ἐν ἀρχῇ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς τὴν Βουλὴν καὶ λέγει συνεχίζων: Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐξήτασε πρωτίστως τὸ ζήτημα τὸ πολιτειακὸν ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς προτάσεως τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Ὑπῆρξα ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπίστευσαν ὅτι ἡ βασιλεία, ἡ συνταγματική, ἡ δημοκρατική, ἦτο τὸ πολίτευμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἁρμόζει εἰς τὴν χώραν ταύτην. Τὸ ὑπεστήριξα πάντοτε αὐτό. Ἀσθενὴς ἦλθον ἐδῶ καὶ διεκήρυξα ὅτι κατὰ τὴν πεποίθησίν μου ἡ μεταβολὴ τοῦ πολιτεύματος ὑπῆρξεν ὕψιστον πολιτικὸν λάθος. Ἀλλὰ συγχρόνως ἐδήλωσα ὅτι ἂν λάθος ὑπῆρξεν αὐτό, ἔγκλημα κατὰ τῆς πατρίδος θὰ ἦτο ἡ διαιώνισις τῶν ἀγώνων τῶν καθεστωτικῶν. Καὶ διεκήρυξα ἔκτοτε καὶ ἐξακολουθῶ νὰ διακηρύσσω πάντοτε ὅτι τὸ πολίτευμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεβλήθη ἔχομεν ὑποχρέωσιν ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ προστατεύσωμεν διὰ νὰ τὸ καταστήσωμεν ἰσχυρόν. Διὰ τὴν ἡσυχίαν τοῦ τόπου ἐθεώρησα ὡς ἀτυχῆ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ὄχι μόνον διότι ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἀπορροφημένος ἀπὸ γενικώτερα καὶ μᾶλλον ζωτικὰ δι' αὐτὸν ζητήματα, δὲν ἔχει ποσῶς διάθεσιν νὰ παρακολουθήσῃ τοιαῦτα δημοψηφίσματα, ὄχι μόνον διότι ἡ περίστασις, ἡ στιγμὴ δὲν εἶνε κατάλληλος, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ δημοψήφισμα αὐτό, καὶ ἂν ἤθελε γίνει, δὲν ἤθελε λύσει τὸ ζήτημα. Ἡ πρότασις ἦτο ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀτυχής. Πρότασις τοιαύτη διὰ νὰ εἶνε ἐπιτυχὴς πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ μίαν καθολικωτέραν ἐντύπωσιν, ὅτι ἂν τὸ δημοψήφισμα δὲν ἤθελεν ἀποβῇ σύμφωνον πρὸς τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἡ μεταβολὴ τοῦ πολιτεύματος θὰ ἦτο κατορθωτὴ ἄνευ ἀνωμαλιῶν καὶ ἐξεγέρσεων. Τοιαύτην πεποίθησιν, κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε ὑμεῖς οὔτε ἄλλος τις ἦτο δυνατὸν νὰ ἐμπνεύσῃ. Ἀρκεῖ δὲ ἡ τοιαύτη ἀμφιβολία διὰ νὰ μὴ εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ τὸ δημοψήφισμα.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην ὅταν τοῦ ἐπρότεινα τὸ δημοψήφισμα τοῦ εἶπα: «Γνωρίζεις πολὺ καλὰ ποῖον εἶνε ἐκ τῶν προτέρων τὸ ἀποτέλεσμα. Πρόκειται νὰ εὕρωμεν ἕνα τρόπον ὄχι διὰ νὰ δοκιμάσωμεν τὴν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, τὴν ὁποίαν γνωρίζομεν πολὺ καλὰ διὰ τῶν ἐπανειλημμένων ἐκλογῶν καὶ δημοψηφισμάτων, ἀλλὰ διὰ νὰ δώσωμεν εἰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα μίαν εὐκαιρίαν διὰ νὰ προσέλθῃ πρὸς τὴν Δημοκρατίαν.» Τοῦ λέγω λοιπόν: Τί θέλετε νὰ κάμωμεν; Νὰ κάμωμεν ἓν δημοψήφισμα;

Κ. ΖΑΒΙΤΣΙΑΝΟΣ. Ἐγώ, ὡς εἶπον, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι οὔτε κἂν ζήτημα ὑπάρχει. "Ἂν ἀναγνωρίσωμεν τὴν ἀρχὴν ὅτι ἄνευ οὐδεμιᾶς συνταγματικῆς διατάξεως δυνάμεθα νὰ ἐνεργῶμεν δημοψηφίσματα τί θὰ ἐμποδίσῃ αὔριον τὸ Λαϊκὸν κόμμα καὶ οἱονδήποτε ἄλλο ἂν ἤθελεν ἡττηθῇ εἰς τὸ δημοψήφισμα νὰ εἴπῃ μετὰ πάροδον καιροῦ «καὶ μὲν τότε ἡττήθην, ἀλλὰ τώρα θὰ κάμωμεν ἕνα νέον δημοψήφισμα, διότι εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ γνώμη τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ μετεβλήθη καὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἕνα δεύτερον δημοψήφισμα διὰ ν' ἀποδειχθῇ τί θέλει πάλιν ὁ λαός». Ἡ γραμμὴ λοιπὸν εἶνε ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἄστοχος.

Ἐπικροτεῖ, καταλήγων τὰ μέτρα διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς βιομηχανίας καὶ λέγει ὅτι πρέπει νὰ συναισθανθῶμεν ὅλοι ὅτι ἡ κρίσις τὴν ὁποίαν διατρέχομεν εἶνε κυρίως τῆς πίστεως ἡμῶν.

ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ

Ὁ κ. Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ λέγει ἐν ἀρχῇ ὅτι συμφωνεῖ εἰς τὰ ὑπὲρ τῆς βιομηχανίας μέτρα δι' ὧν θὰ ἐνισχυθῇ ἡ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσις καὶ συνεχίζει: Ἐλπίζω ὅτι εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν δὲν θὰ παρεμβάλῃ προσκόμματα ἡ τόσον ἀκαίρως προκληθεῖσα συζήτησις τοῦ δημοψηφίσματος. Ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ λαὸς θὰ θεωρήσῃ τὴν συζήτησιν αὐτὴν ὡς ἁπλοῦν καὶ τυχαῖον, λυπηρὸν ὅμως πάντως ἐπεισόδιον. Καὶ ὅτι ὑπῆρξε λυπηρὸν ἐπεισόδιον τὸ ἀπέδειξεν ἡ σημερινὴ συνεδρίασις. Ἡ πρότασις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία—τὸ ἀνεγνώρισε δὲ αὐτὸς οὗτος σήμερον — εἶνε ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος πρὸς τὸ Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἀναθεώρησιν εἰμὴ μετὰ πάροδον πενταετίας καὶ περιορίζει ταύτην ἐπὶ τῶν μὴ θεμελιωδῶν μόνον διατάξεων. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν θὰ ἐδυσκολευόμην νὰ θέσω κατὰ μέρος τὴν τυπικὴν ἀνωμαλίαν ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἐξυπηρετηθῇ πρακτική της σκοπιμότης. Θὰ ἐδικαιολόγουν ἴσως τὴν ἀνακίνησιν ἐὰν ἐμέριμνα καὶ ἐπεισθῇ προηγουμένως ἡ Κυβέρνησις περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς προτάσεώς της καὶ κατὰ τὴν συνομιλίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ Πρόεδρος αὐτῆς μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἐλαμβάνετο ἀπόφασις ἀμέσου τοῦ δημοψηφίσματος διενεργείας, ἐὰν ὁ λαὸς ἤθελεν εὑρεθῇ οὐχὶ ἐνώπιον προτάσεως, ἀλλὰ προκηρύξεως δημοψηφίσματος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐνηργεῖτο ἐντὸς βραχυτάτης προθεσμίας. Θὰ εἶχε τότε λόγον ἡ ἀνακίνησις καὶ θὰ ἐλησμονεῖτο ἡ παρατυπία, διότι τὴν ἀντισυνταγματικότητα τῆς προτάσεως θὰ ἐκάλυπτεν ἡ ὁμόθυμος θέλησις τοῦ Ἔθνους ἐπιθυμοῦντος νὰ ἴδῃ ἐκριζούμενον καὶ τὸ τελευταῖον ἴχνος ἐπιφυλάξεως καὶ ἐμπεδουμένην τὴν γαλήνην εἰς τὸν τόπον. Ὅσοι ἔθιξαν τὴν ἰδέαν νέου δημοψηφίσματος ὡρμήθησαν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἀποκαταστάσεως πλήρους ἁρμονίας εἰς τὴν πολιτικὴν ζωὴν διευκρινίσεως κυρίως τῆς θέσεως τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἰς αὐτήν. Διότι ὅτι μένει τώρα ἀμφίβολον δὲν εἶναι ἡ λαϊκὴ θέλησις, ἀλλὰ πῶς θὰ ἑρμηνεύσῃ τὴν λαϊκὴν θέλησιν τὸ Λαϊκὸν κόμμα πλειοψηφοῦν τυχὸν εἰς τὰς ἐκλογάς. Θὰ θεωρήσῃ τὴν ψῆφον τοῦ λαοῦ ὡς ἁπλῆν ἐκδήλωσιν προτιμήσεως πρὸς τὰς πολιτικὰς τοῦ δοξασίας τὰς ἐκδηλουμένας ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ πολιτεύματος ἢ θὰ ἀποδώσῃ εἰς αὐτὴν καθεστωτικὴν ἔννοιαν. Ἐὰν ἐγίνετο καθαρὰ νομιμόφρων δήλωσις ὅτι οἱ ἐκλογικοὶ ἀγῶνες δὲν θὰ ἔχουν τοῦ λοιποῦ ἔνδειξιν καθεστωτικὴν θὰ ἐπερίττευεν ἡ ἀνωμαλία τοῦ δημοψηφίσματος. Τὴν δήλωσιν ὅμως ταύτην ἀποφεύγει καὶ καλῶς γνωρίζει ὅτι τὸ νὰ θεωρηθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν ὡς ἁπλῆ ἔνδειξις τῶν πολιτειακῶν τοῦ λαοῦ φρονημάτων θὰ εἶνε παρερμηνεία τῆς θελήσεώς του, διότι πρὸς ἑρμηνείαν τοιαύτην θὰ ἀπῃτεῖτο νὰ ἐκφράσῃ ἀπὸ τοῦδε τὴν ἀντίληψίν του ταύτην καὶ νὰ δηλώσῃ σαφῶς ὅτι ἡ ψῆφος τοῦ λαοῦ τὸ ὑποχρεώνει ἢ ἐπιτρέπει εἰς αὐτὸ νὰ ἀνακινήσῃ τὸ ζήτημα τοῦ πολιτεύματος. Τηροῦν ἤδη σιγὴν δὲν θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα, ἀφοῦ ἐρχόμενον εἰς τὴν ἐξουσίαν, νὰ ὑποβάλῃ τὸν τόπον εἰς νέας πολιτειακὰς δοκιμασίας. Ἡ δυσκολία τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅπως προβῇ εἰς καθαρὰς δηλώσεις μᾶς κάμνει νὰ παραβλέπωμεν τὰς παρατυπίας πρὸς ἐνέργειαν νέου δημοψηφίσματος. Τὸ λάθος τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ὅτι ἔρριψε τὴν ἰδέαν αὐτὴν ἄνευ προπαρασκευῆς καὶ τὴν ἄφησε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν δημοσιότητα ὡς ἁπλῆ αὐτῆς πρότασις.

Διότι εὔλογον ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ τὸ αἴσθημα, ὅτι δὲν ἔχουν λήξει αἱ πολιτειακαὶ διαφοραί, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ πολιτεύματος εὑρίσκεται ἀκόμη ἐν ἐκκρεμότητι τὴν ὁποίαν ἀναγνωρίζει τὸ Φιλελεύθερον κόμμα καὶ ἡ Κυβέρνησις. Ἂν δὲν φοβοῦμαι ἤδη τὴν παρεξήγησιν ταύτην, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ὡριμότητα τῆς κοινῆς γνώμης, ἱκανῆς νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀλήθη τῶν γεγονότων σημασίαν.

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Κύριοι βουλευταί, περὶ δύο πραγμάτων ὡμίλησα εἰς τὴν Βουλήν, περὶ τοῦ ζητήματος τῆς μερίμνης διὰ τὴν βοήθειαν τῆς βιομηχανίας καὶ περὶ τῆς ὁμιλίας τὴν ὁποίαν εἶχον μὲ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Εὐτυχῶς διὰ τὸ πρῶτον μέρος φαίνεται ὅτι εὑρισκόμεθα ὅλοι σύμφωνοι. Ἀλλὰ διὰ τὸ ἄλλο ζήτημα ἐπιθυμῶ ἀκόμη νὰ εἴπω ὀλίγας λέξεις. Μὲ κατηγόρησαν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων, ἰδίως τῶν δημοκρατικῶν καὶ τῶν προσχωρησάντων εἰς τὴν δημοκρατικὴν παράταξιν, ὅτι ἀκαίρως ἔσπευσα νὰ φέρω τοιοῦτον ζήτημα καὶ ἐκινδύνευσα νὰ ζημιώσω. Κατὰ τὸν ἀρχηγὸν τῆς δημοκρατικῆς ἑνώσεως κινδυνεύω νὰ ζημιώσω καὶ εἰς τὸ μέλλον διότι εἶνε ἐνδεχόμενον ἀπὸ τὴν πρότασιν αὐτὴν νὰ θελήσῃ μίαν ἡμέραν τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ ἐπωφεληθῇ διὰ νὰ κάμῃ δημοψήφισμα. Δὲν δέχομαι τὴν κατηγορίαν αὐτήν. Ὅσα εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν, ἀποδεικνύουν ὅτι αἱ ἀνησυχίαι τὰς ὁποίας ἔχω εἰς τὴν ψυχήν μου καὶ τὰς ὁποίας ἠθέλησα νὰ διαλύσω διὰ τῆς συνομιλίας μου αὐτῆς, ὅτι αἱ ἀνησυχίαι ὑπάρχουν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνου, ἀνησυχίαι περὶ τῶν διαθέσεων τοῦ λαϊκοῦ κόμματος.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Εἰς τὴν ψυχήν μου δὲν ὑπάρχει καμμία ἀνησυχία, εἰς ἄλλους εἶνε δυνατὸν νὰ γεννηθοῦν ἀνησυχίαι.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Κύριοι, τὸ ζήτημα κατ' ἐμὲ τίθεται οὕτω: Τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἀναγνωρίζει τὸ πολίτευμα ἢ δὲν τὸ ἀναγνωρίζει; Δὲν ἐτόλμησα νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, νὰ διατυπώσω τὴν ἀξίωσιν ὅπως τὸ Λαϊκὸν κόμμα διὰ πράξεως του ἀναγνωρίσῃ τὸ πολίτευμα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ἀρκετόν. Ἐπροτίμησα τὴν ὁδὸν τοῦ δημοψηφίσματος διότι ἐνόμιζα ὅτι θὰ ἦτο εὐπροσδεκτότερον τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα. Θὰ μοῦ εἴπετε: καὶ διατί κάμνετε αὐτὴ τὴν κουβέντα μὲ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος; Διότι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κατὰ τὰς δύο συνεδριάσεις εἰς τὰς ὁποίας παρίστασθε καὶ σεῖς καὶ ὅταν ἐφύγατε μοὶ ἔθιξε πάντοτε τὸ ζήτημα. Μοῦ εἶπε: Ἐδῶ ἡ διαδοχὴ ἡ ἐνδεχομένη τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι πάντοτε ὁμαλή. Καὶ εἶπον εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος: τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ γεννᾷ ἀνησυχίας διὰ τὴν ἐνδεχομένην μεταβολὴν τῶν κυβερνήσεων; Εἶνε ἀκριβῶς ἡ πολιτικὴ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Καὶ ἡ ἀποχὴ ἀκόμη τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀπὸ τὰς συνεδριάσεις δι' ὃν λόγον ἐγένετο ἦτο φύσεως τοιαύτης, ὥστε νὰ γεννᾷ ἀνησυχίας καὶ νὰ δημιουργῇ ἐκείνας ἀκριβῶς τὰς ἀνησυχίας ποὺ ἔχει ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Καὶ τοῦ εἶπον: Ἰδοὺ τὸ μέσον, ἐλᾶτε νὰ συμπράξωμεν νὰ κάμωμεν ἕνα δημοψήφισμα καὶ νὰ ἐρωτήσωμεν τὸν ἑλληνικὸν λαόν, μὲ τὴν πεποίθησιν φυσικὰ ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα θὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι θὰ τερματισθῇ ὁριστικῶς πλέον τὸ καθεστωτικὸν ζήτημα. Τί τὸ κακὸν εὑρίσκετε εἰς αὐτό;

ΔΕΝ ΕΖΗΜΙΩΣΕΝ Η ΠΡΟΤΑΣΙΣ

Ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν λέγει ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ τοιοῦτο δημοψήφισμα χωρὶς νὰ ἀποτελέσῃ ἐπανάστασιν καὶ ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἔχω νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὁ ὁποῖος εἶπε: μήπως τάχα ἡμεῖς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων ἔχομεν κτῆμα τὸ Σύνταγμα ὥστε νὰ ἀποφασίσωμεν περὶ αὐτοῦ χωρὶς νὰ ἐρωτήσωμεν τὸν λαόν; Ἔ, κύριοι, εἶνε μία φράσις αὐτὴ ἡ ὁποία εἶνε ἐστερημένη περιεχομένου. Ἡμεῖς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων εἴμεθα τὰ πρόσωπα εἰς τὰ ὁποῖα ὁ λαὸς αὐτὸς ἔδωκεν ἀπὸ μακροῦ χρόνου τὴν ἐμπιστοσύνην του. Εἴμεθα τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὅταν συμφωνήσωμεν νὰ συστήσωμεν εἰς τὸν λαὸν ἕνα πρᾶγμα, ὁ λαὸς θὰ εἴπῃ ὅτι ἔχει τὴν ἐμπιστοσύνην του καὶ θὰ τὸ δεχθῇ. Ἔπειτα μήπως εἶπον νὰ ἀποφασίσωμεν ἡμεῖς ἄνευ τῆς γνώμης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ; Εἶπον τοιοῦτόν τι; Εἶπον ὅτι ἡμεῖς οἱ ἀρχηγοὶ τῶν πολιτικῶν κομμάτων ἠμπορούσαμεν νὰ ἔλθωμεν καὶ νὰ εἴπωμεν: Ἔχομεν ἕνα Σύνταγμα τὸ ὁποῖον—πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ὅτι δὲν συμφωνῶ ὅτι ἔκαμε καλὰ νὰ μᾶς δέσῃ τὰ χέρια—τὸ ὁποῖον δὲν μᾶς ἐπιτρέπει τὸ δημοψήφισμα καὶ ὅμως ἔχομεν τὴν γνώμην ὅλοι ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς ἡμᾶς νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν νὰ ἔλθῃ νὰ εἴπῃ ἄλλη μιὰ φορὰ ὅτι θέλει τὸ πολίτευμα τὸ σημερινόν. Ποῖον θὰ εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματος τούτου εἶμαι ἐκ τῶν προτέρων βέβαιος. Εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ἐπὶ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ψήφων ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας θὰ ἀποφανθοῦν 700.000 τοὐλάχιστον καὶ ὑπὲρ τοῦ μοναρχικοῦ πολιτεύματος 300.000.

Ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως μοῦ λέγει ὅτι ὁ κόσμος εἶνε ἥσυχος, διατί νὰ ἐμβάλλῃς ἀνησυχίας; Ζητῶ ἐγὼ νὰ ἐμβάλω ἀνησυχίας μὲ τὴν συνομιλίαν ἡ ὁποία παρὰ τὴν θέλησίν μου ἦλθεν εἰς τὴν δημοσιότητα; Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος πιστεύει ὅτι ἀδιάκριτος φίλος μου θὰ τὴν ἀνεκοίνωσε. Ὡμολόγησεν ὅμως ὅτι τὸ εἶπε καὶ αὐτὸς εἰς δύο πρόσωπα καὶ γνωρίζει πολὺ καλὰ ὅτι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ εὕρωμεν ποῖος εἶνε ὁ ἀνακοινώσας. Δύναμαι ὅμως νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ὁ διευθυντὴς τῆς φιλικῆς μου ἐφημερίδος εἰς τὴν ὁποίαν ἐδημοσιεύθησαν ἦλθε καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι ὁ κ. Τσαλδάρης εἶπε τὸ καὶ τό. Τί τρέχει; Δὲν γνωρίζω τίποτε ἀπήντησα. Ὅπως βλέπετε ἐγνώριζε τὴν συνομιλίαν ἀπὸ ἄλλην πηγήν. Ἂς εἶνε, ἀνεξαρτήτως τοῦ πόθεν προῆλθεν ἡ ἀνακοίνωσις θέλω νὰ εἴπω ὅτι δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν πρότασίν μου ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ πράγματος. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε τὸ πρᾶγμα ἀνεκοινώθη. Ἐλᾶτε τώρα νὰ ἴδωμεν τί ἐζημίωσεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

“ΕΓΩ ΥΠΗΡΞΑ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΕΝΟΧΟΣ ΔΙΟΤΙ ΕΔΙΧΑΣΘΗ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ„

Κύριοι πρέπει νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς εἴπω ὅτι **ΕΓΩ ΥΠΗΡΞΑ Ο ΚΥΡΙΟΣ ΑΙΤΙΟΣ ΔΙΟΤΙ ΕΔΙΧΑΣΘΗ Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΛΑΟΣ** κατὰ τὸν μέγαν πόλεμον. Δὲν θέλω νὰ θίξω κανένα. Ἔχω ἥσυχον ὅμως τὴν συνείδησίν μου ὅτι κατὰ τὸν διχασμὸν αὐτὸν δὲν ἤμουν ὁ ἐπαναστάτης. Ἄλλος ἦτο ὁ ἐπαναστάτης. Ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ θίξω αὐτὸ τὸ ζήτημα αὐτὴν τὴν στιγμήν. Ἀναγνωρίζω μόνον ὅτι ἐγὼ καλῶς ἢ κακῶς εἶμαι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπροκάλεσε τὸν διχασμὸν αὐτόν. Καὶ πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι καὶ τώρα ποὺ εἶμαι στὴν Ἑλλάδα καὶ ὅταν ἔλειπα μακρὰν αὐτῆς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἀπησχόλησε καὶ μὲ ἀπασχολεῖ καὶ ἀποτελεῖ τὸν διάπυρον πόθον μου καὶ θὰ μὲ κάμῃ εὐτυχῆ εἶνε, πρὶν κλείσω τὰ μάτια μου νὰ ἰδῶ ὅτι αὐτὸ τὸ χάσμα ἐγεφυρώθη καὶ ὅτι **Η ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΟΥ ΕΠΡΟΚΑΛΕΣΕ** διὰ μεγάλους λόγους τοὺς ὁποίους θὰ ἐκτιμήσῃ ἡ ἱστορία, ἐξηλείφθη. Πῶς ἠμπορεῖτε νὰ μὲ κατηγορῆτε ὅτι πρὶν ἡ ἐπιχειρήσω τὸ μεγάλο ταξεῖδι κάμνω ὅ,τι μπορέσω διὰ νὰ γνωρίζω ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν ὑφίσταται; Πῶς δύνασθε νὰ μὲ κατηγορήσητε δι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα; Αὐτὸ ἐπρότεινα εἰς τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Τώρα μοῦ λέγετε: καὶ τί ἡ ἀνάγκη; Μήπως ὑπάρχει ζήτημα; Ἔ βέβαια, ἂν θέλουμε νὰ ποῦμε ὅτι δὲν ὑπάρχει ζήτημα διότι ἡ μεγάλη πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ θέλει τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα εἴμεθα σύμφωνοι. Ἀλλ' ἂν πιστεύετε ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀνησυχίαι διὰ τὴν ἐνδεχομένην διαδοχὴν κυβερνήσεως δημοκρατικῆς ὑπὸ κυβερνήσεως λαϊκῆς, ἂν ἰσχυρίζεσθε ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ἀνησυχία εἰς τὰ πνεύματα τοῦ πολλοῦ κόσμου, πλανᾶσθε, ἢ πλανᾶτε τοὺς ἄλλους. Διότι πολὺς κόσμος γνωρίζει τοῦτο: ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα διὰ δηλώσεως ἀκόμη τελευταίως τοῦ ἀρχηγοῦ του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποχῆς εἰς συνέντευξιν τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς βουλγαρικὴν ἐφημερίδα ἐξέφρασε καὶ πάλιν τὴν προτίμησιν του ὑπὲρ τοῦ μοναρχικοῦ πολιτεύματος. Τοῦτο δὲν θὰ ἦτο ἀνησυχητικὸν διότι τὴν πολιτειακὴν προτίμησιν του ἐκφράζει καὶ ὁ κ. Ζαβιτσιάνος χωρὶς νὰ φοβούμεθα, διότι εἶπεν ὅτι θεωρεῖ ἔγκλημα κατὰ τῆς πατρίδος τὴν διαιώνισιν τῶν καθεστωτικῶν ἀγώνων.

ΤΙ ΤΟΝ ΑΝΗΣΥΧΕΙ

Ἀλλ' ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἶπεν ὅτι θὰ τὸ φέρωμεν νομίμως. Τί σημαίνει κύριοι αὐτό; Ὅλοι τὸ γνωρίζομεν τί σημαίνει. Εἶναι ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον ἀνησυχεῖ ὁ κ. Καφαντάρης: εἰς μίαν ἐνδεχομένην περίστασιν καθ' ἣν τὰ πράγματα θὰ ἐπήγαιναν κακά, τὰ πράγματα τὰ κυβερνητικά, καὶ ὁ κόσμος θὰ ἀπεγοητεύετο ἀπὸ τὴν δρᾶσιν τῶν δημοκρατικῶν κομμάτων καὶ θὰ ἔλεγεν «ἂς φέρωμε καὶ αὐτοὺς νὰ ἰδοῦμε». Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνησυχεῖ πολὺ δικαίως εἶναι τοῦτο: ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα θὰ καλέσῃ τὸν λαὸν νὰ κάμῃ δημοψήφισμα, τὸ ὁποῖον γνωρίζετε πόσην σημασίαν ὅταν γίνεται ἀπὸ ἕνα κόμμα ἠθικὴν καὶ οὐσιαστικὴν ἔχει. Καμμίαν ἀπολύτως. Αὐτὸ εἶναι λοιπὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἀνησυχεῖ. Αὐτὸ εἶναι τὸ ὁποῖον ἠθέλησα νὰ καθορίσω διὰ τῆς προτάσεώς μου αὐτῆς. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως μοῦ λέγει ὅτι δίδω ὅπλα εἰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα ὅταν ἔλθῃ εἰς τὰ πράγματα. Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ τὸ ἰσχυρισθῆτε σοβαρῶς. Ἐὰν τὸ Λαϊκὸν κόμμα μονομερῶς θελήσῃ νὰ μεταβάλῃ τὸ πολίτευμα γίνεται ἐπαναστάτης. Καὶ τότε ἀνοίγονται ὅλοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ Αἰόλου διὰ τὰ ἀπολυθῇ καὶ πάλιν πρὸς τὸν ἑλληνικὸν κόσμον ἡ τρικυμία. Αὐταὶ λοιπὸν ἦσαν αἱ ἀνησυχίαι μου καὶ δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἀμφισβητήσητε ὅτι δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα ἔχων αὐτὰς τὰς ἀνησυχίας, ὅταν συνωμίλησα φιλικῶς μὲ τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ μοῦ εἶπε τὰς ἰδικάς του ἀνησυχίας διὰ τὴν διαδοχήν, νὰ τοῦ εἴπω ἕνα γενικὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου νὰ θέσωμεν ἐκποδὼν τὰς ἀνησυχίας αὐτάς: τὴν ἐνέργειαν τοῦ δημοψηφίσματος. Δυστυχῶς δὲν ὑπέθετον ὅτι παρῃμήνευον τὰς διαθέσεις τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Τὸ Λαϊκὸν κόμμα δὲν πρόκειται νὰ δεχθῇ τὴν πρότασιν ταύτην ἢ πρέπει νὰ θεωρήσω ὅτι ἐπιφυλάσσεται ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος;

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Ἐπιφυλάσσομαι.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἐγὼ θὰ εἶμαι εὐτυχὴς νὰ ἀναμείνω τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ ἔχω ἀπόλυτον πεποίθησιν ὅτι, ἐὰν τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἀποφασίσῃ νὰ δεχθῇ τὰς προτάσεις μου, ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν δημοκρατικῶν κομμάτων καὶ τῶν κομμάτων τῶν προσχωρησάντων εἰς τὴν δημοκρατίαν θὰ δεχθοῦν ὅτι ἔχομεν κάθε συμφέρον νὰ διεκπεραιώνωμεν αὐτὸ τὸ δημοψήφισμα καὶ νὰ τελειώνωμεν.

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ

ΘΑ ΣΥΝΕΝΩΣΗ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥΣ

Τώρα μοῦ ἐλέχθη ὅτι ἡ πρότασίς μου αὐτὴ ἐπροξένησε κάποιαν ἀνησυχίαν καὶ σημαίνει ἀδιαφορίαν καὶ περιφρόνησιν πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ νὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὰ ἔργα του. Κύριοι, μὴ νομίζετε ὅτι ἔκαμα αὐτὴν τὴν πρότασιν διὰ νὰ ταράξω τὸν λαόν. Μήπως ὅλη μου ἡ διαγωγὴ δὲν εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ στερεώσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ πράγματά της πηγαίνουν καλὰ καὶ ὅτι δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τρικυμίας πολιτικάς; Ἀλλ' αὐτὸ πρέπει νὰ μὲ κάμῃ νὰ μὴ βλέπω τί θὰ ἐπακολουθήσῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ μὲ πλειοψηφίαν τὸ Λαϊκὸν κόμμα; Καὶ ἐπρότεινα τὴν διεξαγωγὴν ἑνὸς δημοψηφίσματος ἀπὸ κοινοῦ ἀπὸ τὰς δύο παρατάξεις, διότι ἤθελα νὰ ῥυθμισθῇ ἡ θέσις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ νὰ ξεκαθαρισθῇ ὅτι εἶνε κόμμα τὸ ὁποῖον ἐρχόμενον εἰς τὴν ἀρχὴν μετὰ τὰς ἐκλογὰς θὰ ἐργασθῇ ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ πολιτεύματος. Διότι εἶνε φανερὸν ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν διευκρινισθῇ αὐτὴ ἡ στάσις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὁσαιδήποτε διαιρέσεις καὶ ἂν χωρίζουν ἡμᾶς, ἡμᾶς τὰ δημοκρατικὰ κόμματα, ὁσαιδήποτε ἀντιθέσεις καὶ ἂν μᾶς χωρίζουν, ὅταν θὰ φθάσωμεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἐκλογάς, εἰς τὰς ὁποίας θὰ σκεπτώμεθα ὅτι κατερ-

(Ἡ συνέχεια εἰς τὴν 6ην σελίδα)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΠΟΙΪΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Οἰνοπνευματοποιΐας Πειραιῶς μετὰ χαρᾶς σπεύδει ὅπως φέρῃ εἰς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων κ.κ. Μετόχων, ὅτι αἱ βάσει τῆς ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1929 μετὰ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ συναφθείσης συμβάσεως κοινοπραξίας, ἀρξάμεναι διαπραγματεύσεις πρὸς τελικὸν διακανονισμὸν τῆς πρὸς τὸν Αὐτόνομον Σταφιδικὸν Ὀργανισμὸν ὀφειλῆς τῆς ἡμετέρας Ἑταιρείας ἀνερχομένης εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 16.000.000 ἐτερματίσθησαν, τὸ δὲ σχετικὸν συμβόλαιον διαλαμβάνον τοὺς ὅρους τῆς μετατροπῆς τῆς ὡς ἄνω ὀφειλῆς εἰς δάνειον μακρᾶς διαρκείας, ὑπεγράφη τὴν 14ην τρέχ. μηνὸς ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Κοινοπραξίας ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ κ. Β. Σιμωνίδου καὶ τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἑταιρείας, ἀμφοτέρων δεόντως ἐξουσιοδοτημένων πρὸς τοῦτο, ὑπὸ τῶν Διοικητικῶν αὐτῶν Συμβουλίων.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποδίδει ἐξαιρετικὴν σημασίαν εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς μετὰ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ προαναφερθείσης ἐπωφελοῦς διὰ τὰ συμφέροντα τῆς Ἑταιρείας συμβάσεως, δεδομένου ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη πραγματοποιεῖται ἐν συνεχείᾳ τῶν ἐπιτευχθέντων πραγματικῶν αἰσίων ἀποτελεσμάτων, ὀφειλομένων εἰς τὴν ῥιζικὴν ἀναδιοργάνωσιν ἁπασῶν τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Ἑταιρείας καὶ σημαντικὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων τῆς ἀποδόσεως τῆς ὅλης ἐκμεταλλεύσεως, τόσον ἀπὸ βιομηχανικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἐμπορικῆς ἀπόψεως.

Λαμβανομένου ἐξ ἄλλου ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας καταβληθεῖσαι ἐντατικαὶ προσπάθειαι πρὸς ἐπίτευξιν διακανονισμοῦ τῶν πρὸς τρίτους ὀφειλῶν αὐτῆς, ΕΚ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΑΥΤΗΣ ΠΟΡΩΝ, ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον φρονεῖ ὅτι διὰ τῆς συνάψεως τῆς ὡς ἄνω μετὰ τοῦ Αὐτονόμου Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ συμβάσεως, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν ἐπιτευχθέντων εὐνοϊκοτάτων ἀποτελεσμάτων τῆς ἐπιχειρήσεως, ὁλοκληροῦται ἡ πραγματοποίησις τοῦ ἀνορθωτικοῦ προγράμματος ὅπερ ἄνευ τῆς ἀναλήψει τῆς Διοικήσεως τῆς Ἑταιρείας ἔθηκε τοῦτο.

Συνεπῶς μετὰ πλήρους καὶ δεδικαιολογημένης αἰσιοδοξίας ἀποβλέπει εἰς τὸ εὐοίωνον μέλλον τῆς Ἑταιρείας, ἐπιφυλασσόμενον ὅπως εἰς τὴν προσεχῆ Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Μετόχων προβῇ εἰς λεπτομερεστέρας σχετικὰς ἀνακοινώσεις.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ Δ. ΠΟΥΡΗΣ

ΠΡΩΤΑ ΩΡΑ 5η

ΥΠΕΓΡΑΦΗ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑΝ ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟΝ ΡΩΣΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Ο ΚΑΡΑΧΑΝ ΑΝΑΧΩΡΕΙ ΕΙΣ ΚΩΝ)ΠΟΛΙΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 17. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).—Κατόπιν τῶν παραταθεισῶν συνεννοήσεων διὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ τουρκορρωσσικοῦ συμφώνου φιλίας καὶ συμμαχίας, τὸ κείμενον τούτου κατωρθώθη τέλος νὰ μονογραφηθῇ σήμερον ἀπὸ μέρους τῆς Τουρκικῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἐνταῦθα εὑρισκομένου Ρώσσου ἐπιτρόπου ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Καραχάν.

Ὁ Ρῶσσος ἐπίτροπος ἀναχωρεῖ αὔριον ἐξ Ἀγκύρας ἐπιστρέφων ἐνταῦθα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ, 17. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας). — Τὸ τουρκορρωσσικὸν σύμφωνον ὑπεγράφη τὴν ἑσπέραν.

Η ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΥΚΛΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΧΘΕΣΙΝΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΣ ΕΝ ΤΗ ΒΟΥΛΗ

ΟΥΔΕΝ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Ἡ ἐντύπωσις ὅλων τῶν πολιτικῶν κύκλων ἐκ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεως διὰ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Βενιζέλου περὶ ἐνεργείας νέου δημοψηφίσματος διὰ τὸ πολίτευμα ὑπῆρξεν ὅτι ἡ μὲν πρότασις, ἄστοχος καθ' ἑαυτήν, προεκάλεσε μίαν ἄσκοπον ἀπασχόλησιν τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος, ὅτι συμπέρασμα δὲ τῆς συζητήσεως οὐδὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ, ὡς προεβλέπετο ἄλλως τε. Οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐκφέρουν τὰς οἰκείας ἕκαστος γνώμας του, κατόπιν τῶν ἀγορεύσεων τοῦ κ. Βενιζέλου. Ἡ ὅλη ὅμως συζήτησις εἰς οὐδὲν ἀπέληξε πρακτικὸν ἀποτέλεσμα ἐφ' ὅσον ὁ κ. Βενιζέλος δὲν ἔλαβε παρὰ τοῦ κ. Τσαλδάρη τὴν δήλωσιν ἣν ἐπεδίωκε περὶ ἄρσεως τῶν ἐπιφυλάξεων τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος διὰ τὸ πολίτευμα.

Ἀντιθέτως δέ, ὁ κ. Βενιζέλος ὁ ἴδιος ὑπεχρεώθη νὰ προβῇ εἰς τὴν κατηγορηματικὴν δήλωσιν ὅτι ἐγγυᾶται τὴν ὁμαλὴν διαδοχὴν τῆς κυβερνήσεώς του ὑπὸ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ κόμμα τοῦτο ἔλθῃ πλειοψηφοῦν, μολονότι, ὡς εἶπε, θὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν νὰ μὴ πραγματοποιηθῇ ἡ τελευταία αὐτὴ περίπτωσις, καταπολεμῶν τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος «δι' ὅλων τῶν δημοκρατικῶν δυνάμεων». Προκληθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Τσαλδάρη νὰ διευκρινίσῃ τὰς τελευταίας λέξεις τῆς φράσεώς του, ἐδήλωσεν ὅτι ἐννοεῖ τὰς «πολιτικὰς» ἀποκλειστικῶς δυνάμεις τῆς δημοκρατικῆς παρατάξεως, ἀποκλείων ῥητῶς τὰς στρατιωτικάς. Ἡ δήλωσις αὐτὴ καὶ μόνον, ἐξ ὅλης τῆς χθεσινῆς συζητήσεως, λαμβάνεται ὑπὸ σημείωσιν ἀπὸ μέρους τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος.

Κατὰ τὰ λοιπά, ἡ συζήτησις δὲν πρόκειται νὰ ἔχῃ καμμίαν πρακτικὴν συνέχειαν.

Η ΑΝΤΙΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ ΚΑΙ ΘΡΑΚΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Κατόπιν τῆς γνωσθείσης κινήσεως τῶν Μακεδόνων καὶ Θρακῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν, σύντονοι κατεβλήθησαν ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς χθὲς προσπάθειαι παρὰ τοῦ ἀμέσου περιβάλλοντος τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅπως κατευνασθοῦν οὗτοι. Οὕτως διεμηνύθη πρὸς αὐτοὺς μέσῳ τοῦ κ. Σοφούλη καὶ εἶτα τοῦ κ. Παπαδάτου, ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν ἐπρόκειτο ὁπωσδήποτε, ὡς ἄλλωστε εἶχε δηλώσει ἀπὸ προχθές, οὔτε τὴν αὐστηρὰν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπομνήματός των ἐπιστολήν του νὰ φέρῃ εἰς τὴν δημοσιότητα, οὔτε κἂν νὰ προκαλέσῃ ψηφοφορίαν δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως, ὅπως ὑπὸ τύπον ἀπειλῆς εἶχε γραφῇ εἰς τὸν κυβερνητικὸν Τύπον, ὥστε νὰ εὑρεθοῦν οἱ Μακεδόνες καὶ Θρᾷκες ἀντιπρόσωποι εἰς δύσκολον θέσιν νὰ ἐκδηλώσουν σαφῶς τὰς ἀντικυβερνητικὰς διαθέσεις των.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐδέχθη χθὲς τριμελῆ ἐπιτροπὴν τῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης μετὰ τῆς ὁποίας συνεζήτησε διὰ μακρῶν ἐπὶ τῶν εἰς τὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημα περιλαμβανομένων αἰτημάτων ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βορείου Ἑλλάδος. Ὁ κ. Βενιζέλος ἐδήλωσεν ἀμέσως πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι ἐκ «παρεξηγήσεως» δὲν ἐδέχθη προχθὲς τὴν ἀντιπροσωπείαν αὐτῶν, ὑποπτευθεὶς ὅτι ἐπρόκειτο νὰ τῷ ὁμιλήσουν διὰ τὴν κυβερνητικὴν μεταρρύθμισιν ζητοῦντες ἱκανοποίησιν προσωπικῶν των βλέψεων. Συνεπείᾳ δὲ τῆς παρεξηγήσεως ταύτης συνέταξε καὶ τὴν αὐστηρὰν ἐπιστολήν του.

Ἐπείσθη ὅμως χθὲς ὅτι εἶχε κακὰς πληροφορίας περὶ τῆς κινήσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῆς βορείου Ἑλλάδος καὶ τῶν πραγματικῶν ἐλατηρίων αὐτῆς. Κατόπιν δὲ τούτου ἐδήλωσεν ὅτι εἶνε πρόθυμος νὰ συζητήσῃ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν βορείων ἐπαρχιῶν καὶ παρεκάλεσε νὰ τῷ ὑποβληθῇ σχετικῶς νέον ὑπόμνημα, μετὰ μελέτην τοῦ ὁποίου θὰ καλέσῃ τὴν ἐπιτροπὴν εἰς ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν.

Μετὰ τὰς διαβεβαιώσεις αὐτὰς καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης ἐδήλωσαν ὅτι ἡ ὅλη κίνησίς των δὲν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν κατάληψιν ὑπουργικῶν ἢ ἄλλων θέσεων, ἀλλ' ἀπεσκόπει εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν περιφερειῶν των.

Κατόπιν τῶν ἀμοιβαίων αὐτῶν ἐξηγήσεων τὸ ζήτημα ἐχαρακτηρίσθη ὡς τερματισθέν.

Παρὰ ταῦτα, ἡ δημιουργηθεῖσα γενικώτερον ἐκ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου ἐντύπωσις ἦτο ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος ὑπεχρεώθη, συνεπείᾳ τῆς στάσεως τῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης νὰ δειχθῇ διὰ πρώτην φορὰν ὑποχωρητικὸς ἔναντι τῶν φίλων του καὶ νὰ δεχθῇ συμβιβασμούς.

Χαρακτηριστικὸν ἄλλως τε εἶνε καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Προέδρου τῆς Γερουσίας — κατόπιν τῆς προχθεσινῆς ἀναδείξεως τοῦ μὴ κυβερνητικοῦ ἀριστίνδην γερουσιαστοῦ κ. Καραπάνου — ὁ κ. Βενιζέλος ἐδήλωσε χθὲς ὅτι θὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν φίλων του προηγουμένως.

Η ΒΥΘΙΣΙΣ ΤΟΥ ΡΥΜΟΥΛΚΟΥ

ΤΙ ΔΙΕΠΙΣΤΩΣΕΝ Η ΑΝΑΚΡΙΣΙΣ

Ὑπεβλήθη χθὲς τὸ πόρισμα τῆς ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως ἀναφορικῶς μὲ τὴν καταβύθισιν ἐντὸς τοῦ λιμένος Πειραιῶς ῥυμουλκοῦ ὑπὸ τοῦ βοηθητικοῦ «Πάραλος».

Ἐκ τοῦ πορίσματος διαπιστοῦται ὅτι οὐδεμίαν ἀπολύτως εὐθύνην ὑπέχει ὁ κυβερνήτης τῆς «Παράλου» ὅστις ἐτήρησεν ἀπολύτως τὸν κανονισμὸν πρὸς ἀποφυγὴν συγκρούσεων, ἀλλὰ μόνον ὁ κυβερνήτης τοῦ ῥυμουλκοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν ἐσύριξεν, ὡς ὤφειλεν, ἐξερχόμενος τῆς πρώρας ἐμπορικοῦ πλοίου, ὅπερ τὸ ἀπέκρυπτεν ἀπὸ τὴν χειρίζουσαν «Πάραλον».

ΑΠΕΦΥΛΑΚΙΣΘΗΣΑΝ

ΟΙ ΕΝ ΠΡΟΦΥΛΑΚΙΣΕΙ ΕΡΓΑΤΑΙ

Τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν διὰ βουλεύματός του διέταξε τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν 17 ἀπεργῶν τοῦ ἐργοστασίου χημικῆς βιομηχανίας, οἱ ὁποῖοι εἶχον συλληφθῆ ἐπὶ ἀντιστάσει κατὰ τῆς ἀρχῆς, χαρακτηρίσαν τὸ ἀδίκημά των εἰς βαθμὸν πλημμελήματος.

Η ΝΑΥΠΗΓΗΣΙΣ

ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΝΤΙΤΟΡΠΙΛΛΙΚΩΝ

Σήμερον πρόκειται ν' ἀναχωρήσουν δι' Ἰταλίαν πρὸς παρακολούθησιν τῆς ναυπηγήσεως τῶν δύο νέων ἀντιτορπιλλικῶν μας εἰς τὰ ναυπηγεῖα Ντάρντο ὁ πλοίαρχος κ. Τούμπας, ὁ ἀρχιναυπηγὸς κ. Πάντος καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος κ. Μπαλτατζῆς.

ΑΠΕΦΥΛΑΚΙΣΘΗΣΑΝ

ΟΙ ΕΝ ΠΡΟΦΥΛΑΚΙΣΕΙ ΦΟΙΤΗΤΑΙ

Τὸ Συμβούλιον τῶν Πλημμελειοδικῶν συνελθὸν χθὲς τὴν ἑσπέραν ἐξέδωκε βούλευμα διὰ τοῦ ὁποίου διέταξε τὴν ἀπόλυσιν ἄνευ ἐγγυήσεως ὅλων τῶν ἐν προφυλακίσει διατελούντων φοιτητῶν. Ἡ ἀποφυλάκισις τῶν ἐν λόγῳ φοιτητῶν ἐγένετο ἀμέσως.

ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΑΥΤΟΚΤΟΝΙΑΣ

Ἀπεπειράθη νὰ αὐτοκτονήσῃ εἰς τὴν Κηφισιὰν δι' ἀγνώστους λόγους ὁ 23ετὴς Ε. Τριανταφυλλάκης, λαβὼν δόσιν βερονάλ. Ἐν ἀφασίᾳ μετεφέρθη εἰς τὸν «Εὐαγγελισμόν».

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Πολλοὶ ἀστυφύλακες συνεκρότησαν χθὲς συγκέντρωσιν διαμαρτυρίας διὰ τὰς μικρὰς αὐξήσεις τῶν μισθῶν των. Ὁ Ἄγγλος ἀρχηγὸς κ. Κοὺκ ἐζήτησε τὴν ἀπόταξιν τῶν ἀστυφυλάκων τούτων, δηλώσας ὅτι ἄλλως θὰ παραιτηθῇ.

— Κατὰ τηλεγράφημα ἐκ Θεσσαλονίκης ὁ φονεὺς τοῦ Ι. Τσαγγάρη κατεδικάσθη εἰς 6 ἐτῶν εἱρκτήν.

—Ὑπὸ τοῦ Κακουργιοδικείου ἠθωώθη ὁ περίφημος ἐμπρηστὴς Φέλιξ Βιτάλ.

—Καθ' ἃ ἀνεκοίνωσεν ὁ κ. Μαρῆς ἡ πληρωμὴ τοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους θ' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς αὔριον, ἢ τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς Παρασκευῆς.

— Οἱ φοιτηταὶ συγκεντρωθέντες χθὲς ἀπεφάσισαν νὰ συνεχίσουν τὴν ἀπεργίαν.

ΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΙΤΕΤΡΑΩΡΟΥ

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Η ΣΥΖΗΤΗΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 5ης σελίδος)

χόμενοι διηρημένοι, εἶνε δυνατὸν νὰ δώσωμεν μίαν τυπικὴν καὶ σχετικὴν μόνον πλειοψηφίαν εἰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα ὥστε ἐρχόμενον εἰς τὰ πράγματα νὰ θέσῃ πάλιν ἐπὶ τάπητος τὸ καθεστωτικὸν ζήτημα καὶ νὰ ἐξαπολύσῃ ὅλους τοὺς κινδύνους κατὰ τῆς ἡσυχίας τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, θὰ συνεννοηθῶμεν, θὰ κάμωμεν ὅλας τὰς ἀναγκαίας παραχωρήσεις ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον διὰ νὰ μὴ γεννηθῇ αὐτὸς ὁ κίνδυνος. Ἔχει λοιπὸν συμφέρον καὶ τὸ Λαϊκὸν κόμμα, δὲν ἔχει μόνον καθῆκον πρὸς τὴν χώραν, ἀλλὰ ἔχει συμφέρον ἄμεσον, πολιτικόν, τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ θελήσῃ νὰ διευκρινισθῇ αὐτὸ τὸ ζήτημα κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον.

ΝΑ ΓΙΝΗ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

Ἐγὼ θὰ ἔλεγα, ἐὰν ἠμποροῦσα νὰ ἀκουσθῶ, δηλαδὴ ἐὰν φιλικῶς ἡ γνώμη μου ἠκούετο: Κύριοι νὰ κάμωμεν ἕνα πρακτικὸν καὶ νὰ εἴπητε ἐὰν ἔχωμεν καὶ ἐνδοιασμούς τινὰς ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς τοῦ δημοψηφίσματος κατὰ τὸ 1924 καὶ μετὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1926 καὶ 28 μολονότι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς κατὰ πλειοψηφίαν ἐξεφράσθη ἤδη ὑπὲρ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, νὰ ἀναγνωρίσωμεν αὐτὸ καὶ νὰ θεωρήσωμεν τερματισθέντα τὸν ἀγῶνα. Αὐτὸ θὰ ἦτο τὸ καλύτερον. Ἀλλ' ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ διεξαγάγωμεν τὸ δημοψήφισμα τί θὰ μᾶς ἐπείραζε ἐὰν τὸ ἐκάμναμεν κατὰ τὰς ἑορτὰς ἐπὶ παραδείγματι τοῦ Πάσχα, νὰ ἐπηγαίνατε ὅλοι στὰς ἐπαρχίας σας νὰ φροντίσετε διὰ τὸ δημοψήφισμα καὶ μίαν ὡρισμένην Κυριακὴν νὰ ἐκαλεῖτο ὁ λαὸς νὰ εἴπῃ διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν γνώμην του; Ἐὰν ὑπάρχῃ λόγος νὰ ἀνησυχῇ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι ἀκριβῶς αἱ ἐπιφυλάξεις, αἱ μὴ σαφεῖς ἐκδηλώσεις τοῦ λαϊκοῦ κόμματος.

ΤΟ ΕΚΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ

Καὶ ἔρχομαι μὲ ὀλίγας λέξεις εἰς τὸ ζήτημα τὸ ἀναλογικόν. Διετύπωσα τὰς γνώμας μου ἄλλοτε, ὅταν ἦλθον μάλιστα εἰς τὴν ἐξουσίαν κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος ἐπροκάλεσεν ἀμφισβητήσεις καὶ πιθανῶς εὐλόγους περὶ τοῦ ἐὰν ἦτο νόμιμον τὸ διάταγμα τὸ νομοθετικὸν διὰ τοῦ ὁποίου ἐπανῆλθεν εἰς ἰσχὺν τὸ πλειοψηφικόν. Ἐπέμεινα τότε διὰ τὸ πλειοψηφικόν, διότι ἐπίστευον ὅτι εἰς ὃ σημεῖον εὑρίσκοντο τὰ πράγματα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐὰν δὲν κατωρθοῦτο ἡ συγκρότησις μιᾶς ἰσχυρᾶς Κυβερνήσεως, ἡ κατάστασις τοῦ τόπου δὲν θὰ ἦτο καθόλου ῥόδινη.

Ἀλλ' ὅτε ἤμην εἰς τὴν Γενεύην καὶ μετέβην πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν προοδευτικῶν, ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ ὁμιλήσωμεν διὰ τὸ ζήτημα καὶ τοῦ εἶπον: Ἄκου δῶ, δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ ποὺ εἶχον τὴν γνώμην ὅτι τὰ ἐκλογικὰ συστήματα ἐναλλάσσονται ἑκάστοτε ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Δὲν ἠξεύρομεν ποία θὰ εἶνε ἡ πολιτικὴ κατάστασις κατὰ τὸ τέλος τῆς 4ετίας αὐτῆς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐμένα μοῦ ἀρκεῖ ἡ τετραετία αὐτὴ διὰ νὰ ἐφαρμόσω τὸ πρόγραμμά μου καὶ βλέπομεν.

Ἐὰν ὁ κ. Τσαλδάρης ἀνθίσταται, δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὸ πλειοψηφικόν, ἀλλ' ἔχω καθῆκον νὰ παράσχω τὴν πληροφορίαν ὅτι δὲν πρέπει τὸ λαϊκὸν κόμμα νὰ πιστεύσῃ ὅτι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τὸ πλειοψηφικὸν σύστημα διὰ νὰ παγιδευθῇ ἡ Δημοκρατία.

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ 1915

Καὶ πρέπει νὰ κάμω μίαν ἐξήγησιν διότι προεκλήθην ἀπὸ τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Μεταξὺ τῆς βασιλευομένης δημοκρατίας οἵα ἀσκεῖται εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἂν θέλετε καὶ εἰς τὸ Βέλγιον, μεταξὺ τῆς βασιλευομένης δημοκρατίας καὶ τῆς ἄλλης τῆς προεδρευομένης, τῆς ἄλλης τῆς αἱρετῆς δημοκρατίας, ἡ ἀπόστασις κατ' ἐμέ, δὲν εἶνε μεγάλη, ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν πρόκειται τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ τελευταία βασιλεία, ἡ προτελευταία ἂν θέλετε, ἡ βασιλεία δηλαδὴ τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου ἦτο δημοκρατικὴ βασιλεία. Ἠξεύρετε δὲ οἱ εἰς τὴν Βουλὴν αὐτὴν εὑρισκόμενοι τὸ τί ἔγεινεν ὅτε κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1915 εὑρέθην εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ἐζήτησα τὴν ἐπιστράτευσιν διὰ νὰ ἐπιτεθῶ κατὰ τῆς Βουλγαρίας ἂν αὕτη ἐπετίθετο κατὰ τῆς Σερβίας. Ὁ ἀποθανὼν βασιλεὺς ἐδέχθη μετὰ σπουδῆς τὴν ἐπιστράτευσιν ἀλλὰ δὲν ἐδέχθη ὅτι πρέπει νὰ πᾶμε εἰς βοήθειαν τῶν Σέρβων. Καὶ ὅταν ἐγὼ ἐδήλωσα ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑποβάλλω τὴν παραίτησίν μου διὰ νὰ ἔλθῃ ἄλλη κυβέρνησις νὰ κάμῃ τὴν ἐπιστράτευσιν, ἐχάλασε τὸν κόσμον νὰ μὲ πείσῃ. Μοῦ εἶπε: «Ἐσὺ τὰ λὲς αὐτὰ ποὺ ξέρεις ἀπὸ στρατιωτικά; Εἶνε δυνατὸν νὰ χάσωμεν 24 ὥρες καὶ νὰ μᾶς προλάβῃ ἡ Βουλγαρία εἰς τὴν ἐπιστράτευσιν; Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ τὸ κάμωμεν αὐτό;» Καὶ μὲ ὑπεχρέωσε νὰ ὑπογράψω ἐγὼ τὸ διάταγμα τῆς ἐπιστρατεύσεως ἐνῷ 3 ἡμέρες προτήτερα εἶχε καλέσει τὸν πρέσβυν τῆς Βουλγαρίας εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ νὰ τοῦ εἴπῃ ὅτι: «ἀπὸ τὸ Βερολῖνον μοῦ γράφουν ὅτι ἐσεῖς βιάζεσθε νὰ ἐπιτεθῆτε κατὰ τῆς Σερβίας διότι φοβεῖσθε ὅτι θὰ σᾶς ἐπιτεθῶ ἐγώ, διότι ἦλθεν ὁ Βενιζέλος εἰς τὴν ἀρχήν. Ἀλλὰ νὰ ξεύρετε ὅτι ἐγὼ δὲν θὰ ἀφίσω τὸν Βενιζέλον νὰ σᾶς κάμῃ πόλεμον». Ἂς μὴ εἴπουμε περισσότερα δι' αὐτό. Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ εἰπῆτε ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Κωνσταντίνου ἦτο βασιλεία ἐλέῳ Θεοῦ καὶ ταύτην ἐπεκαλέσθη ὅταν τοῦ εἶπον ὅτι πρέπει νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν λαϊκὴν θέλησιν. Δὲν θὰ εἶχον λοιπὸν ἐγὼ προτίμησιν σπουδαίαν μεταξὺ τῆς αἱρετῆς δημοκρατίας καὶ τῆς βασιλευομένης ἂν εἴχαμεν ἀληθῶς βασιλευομένην δημοκρατίαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς τῆς ἑλληνικῆς μοναρχίας. Ἀλλὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Ἑλλάδος εἴχομεν μοναρχικὸν πολίτευμα. Κατὰ τοῦ κινδύνου δὲ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ μοναρχικὸν πολίτευμα ἠμπορεῖ νὰ γνωρίζῃ τὸ Λαϊκὸν κόμμα ὅτι οἱ δημοκρατικοὶ θὰ ἀποτελέσουν πάντοτε ἑνιαῖον μέτωπον.

ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΤΣΑΛΔΑΡΗ

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Μᾶς εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Προοδευτικοῦ Κόμματος ὅτι ἐπανειλημμένως ἐπροτείναμεν νὰ κάμωμεν δημοψήφισμα. Ἐπίστευεν ὄντως οὗτος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτε μοῦ ἐπρότεινε τὸ δημοψήφισμα ὅτι ἦτο εἰς θέσιν ὡς πολιτικὸς ἀρχηγὸς νὰ διευθύνῃ καὶ τὸ δημοψήφισμα καὶ τὴν χώραν ἀκόμη κατὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ θελήσεις ἀπολύτως; Νομίζω ὅτι δὲν θὰ εὑρεθῇ ἐν πολιτικῇ ἀκριβείᾳ ἂν θελήσῃ νὰ ὑποστηρίξῃ τοῦτο ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ὁπόταν μίαν ἀκριβῶς ἡμέραν πρὶν μοῦ προτείνῃ ἐκεῖνο ἐνήργησε καὶ ὁ ἴδιος μετὰ τῶν ἄλλων πολιτικῶν ἀρχηγῶν οἱ ὁποῖοι εἶχον λάβει μέρος εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν καὶ ἦλθεν εἰς ἰδιαιτέραν συνεννόησιν μετὰ τῶν στρατιωτικῶν παραγόντων ὅπως μὴ ἐπέλθῃ αἰφνιδία διαταραχὴ τῆς ἀποφάσεως ἡ ὁποία εἶχε ληφθῇ σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπάνοδον τῶν ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν. Καὶ ἐτέθη ἀκριβῶς τότε ὑπὸ τῶν ἄλλων κ. ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων ἡ ἰδέα τῆς ἐνεργείας τοῦ δημοψηφίσματος ἵνα διασκεδασθῇ ἡ ἀντίδρασις ἡ ὁποία ἐγένετο κατὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν πινάκων, διότι θὰ ἐνεργήσωμεν δημοψήφισμα διὰ νὰ ἐξακριβώσωμεν ποία ἦτο ἡ θέλησις τοῦ λαοῦ ἐπὶ τοιούτου σπουδαίου γεγονότος. Δὲν νομίζω, κύριοι, ὅτι δύνασθε νὰ ἐπιμένετε. (Θόρυβος, φωναί).

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ. Δὲν ἔχετε δίκαιον.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Δὲν ἔχει ἀπολύτως καμμίαν σχέσιν.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Δὲν νομίζω ὅτι δύνασθε νὰ ἰσχυρίζεσθε ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὅτι τότε ἐκάματε σοβαρὰν πρότασιν τὴν ὁποίαν ἐγὼ θὰ ἠδυνάμην νὰ ἀποδεχθῶ χωρὶς τὸν κίνδυνον νὰ γίνω γελοῖος ἂν δὲν ἤθελον νὰ συντελέσω εἰς κωμικόν τι ἔργον, ὡς ἀπεκλήθη καὶ παρ' ἄλλου τινός, συμφώνως πρὸς τὰς ἰδέας ὑμῶν. Ἀλλά, κύριοι, τίθεται καὶ ἕνα ἄλλο ζήτημα. Μερικοὶ λέγουν, τὸ λέγει δὲ καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν: «κύριοι, βέβαια σεῖς προκαλεῖτε μίαν δυσχερῆ θέσιν τοῦ κόμματός σας διότι πῶς γνωρίζομεν ἡμεῖς πῶς θὰ ἑρμηνεύσητε τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ ἐὰν ποτὲ ὁ λαὸς σᾶς δώσῃ πλειονοψηφίαν νὰ διακυβερνήσετε τὴν χώραν. Εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ ἑρμηνεύσητε τὴν θέλησιν ἐκείνην ὅτι σᾶς παρέχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιχειρήσητε καὶ πολιτειακὰς μεταβολὰς καὶ ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι ἐδημιουργήσαμεν τὸ πολίτευμα τοῦτο εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ διατηρήσωμεν ἀπέναντι ἑνὸς τοιούτου ἐνδεχομένου. Διὰ τοῦτο δημιουργεῖτε τὴν θέσιν σας δυσχερῆ.» Δὲν δύναμαι, κύριοι, νὰ ἐννοήσω πῶς οἱ ταῦτα διϊσχυριζόμενοι θεωροῦν ὅτι πολιτεύονται ἐπὶ τῇ βάσει πολιτεύματος στηριζομένου εἰς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ.

Δὲν ὑπεστήριξα ποτὲ ὅτι τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἑρμηνεύω κατὰ τὰς ἐνδομύχους ἰδέας μου. Τοὐναντίον ἔθεσα τὸ ζήτημα πρὸ τοῦ λαοῦ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ὁ λαὸς νὰ εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ νὰ ἐκδηλώσῃ σαφῆ καὶ εἰλικρινῆ τὴν θέλησίν του. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὅταν ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐκλογῇ ὁ κ. πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔθετε πολιτειακὸν ζήτημα εἰς τὸν λαὸν ἀπέκρουον τὴν θέσιν τοῦ ζητήματος τούτου κατηγορηματικῶς. Εἶπα ὅτι δὲν δύνασθε νὰ ἐνεργῆτε ἐκλογὰς διὰ κυβέρνησιν καὶ νὰ ζητῆτε ὅπως ὁ λαὸς ἀποφανθῇ καὶ ὑπὲρ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος. Δὲν ἔχετε κανένα δεδομένον νὰ λέγετε ὅτι διὰ νὰ ἐξαγάγητε δῆθεν τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἐκ τῆς δυσχεροῦς θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ῥίπτετε τὴν γνώμην τοῦ δημοψηφίσματος διότι ὑποθέτετε ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα καταλαμβάνον τὴν ἀρχὴν θὰ ἑρμηνεύσῃ ἄλλως τὴν λαϊκὴν θέλησιν. Ἐὰν ὅμως θέλετε νὰ ἀποκλείσητε πᾶσαν ἐκδήλωσιν τῆς λαϊκῆς θελήσεως τότε σᾶς λέγω ὅτι δὲν πιστεύετε οὔτε εἰς τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα οὔτε εἰς τὴν λαϊκὴν θέλησιν τῆς ὁποίας εἶσθε ἀρνηταί. Διὰ τοῦτο εἶπα ὅτι δὲν γνωρίζω πρὸς τίνα σκοπὸν ὁ κ. πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἔθεσεν εἰς συνάφειαν καὶ εἰς ἐπαφὴν τὸ ζήτημα διὰ τὸ ὁποῖον ἐγὼ σαφῶς ὡμίλησα ἐνώπιον τοῦ κινδύνου διότι δὲν βλέπω παρασκευαζομένην ὁμαλὴν τὴν διαδοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἔχουν νὰ κάμουν τίποτε αἱ ἰδέαι μου τὰς ὁποίας ἔχω. Ὅταν θὰ τὰς ἐκδηλώσω, θὰ τὰς πολεμήσητε, ἐὰν τὰς ἐκδηλώσω ἀνωμάλως θὰ τὰς τιμωρήσητε, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐσυνήθισα νὰ ἐκδηλώνω ἀνωμάλως τὰς ἰδέας μου. Ὅλος ὁ πολιτικός μου βίος ἐστηρίχθη πάντοτε ἐπὶ ὁμαλῶν ἐνεργειῶν καὶ πάντοτε συνήργησα ὅπως ἐπανέλθῃ ὁμαλῶς ὁ πολιτικὸς βίος. Καὶ δύναμαι νὰ τὸ τονίσω καὶ ὅταν ἀκόμη εἶχον συμφέρον πολιτικὸν νὰ ὑποστηρίξω ἀνωμαλίαν τινὰ ἔπραξα ἀντιθέτως. Μὴ λοιπὸν θέλετε νὰ εὕρετε πρόφασιν τί θὰ βάλω μὲ τὸ μυαλό μου. Ἔχω καὶ ἐγὼ τὸ δικαίωμα νὰ σκέπτωμαι καὶ ὑπάρχει ἕνα νομικὸν ἀξίωμα ὅτι ἡ σκέψις δὲν κολάζεται. Σεβασθῆτε τα λοιπὸν μὲ τὰ δημοκρατικὰ φρονήματα τὰ ὁποῖα ἔχετε. Προστατεύσατε τὴν σκέψιν ἀλλὰ μὴ λέγετε ὅτι θὰ συνταχθῆτε ὅλοι νὰ ἐμποδίσετε τὴν ἄνοδον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος διότι ἔχει τοιαύτας καὶ τοιαύτας ἰδέας. Θὰ ἔχετε τὸ δικαίωμα ἐὰν ἐκδηλωθῇ κακῶς νὰ ἐπαναστατήσετε καὶ σεῖς.

ΦΩΝΑΙ. Ἆ, ἆ...

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΙΝ ΤΟΥ κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Νὰ ἐκδηλώσετε τὴν δύναμίν σας. Ἐὰν ὅμως τὸ λαϊκὸν κόμμα ἐπικαλεσθῇ ὅπως καὶ σεῖς ἐπεκαλέσθητε τὴν λαϊκὴν θέλησιν, διατί δὲν θέλετε νὰ εὑρεθῇ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν θέσιν ὅταν θὰ ἔλθῃ ποτὲ εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ σᾶς εἴπῃ καὶ αὐτό: Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως ἐλάτε ἐδῶ νὰ συνεργασθῶμεν, ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ λύσω αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Ἐὰν ὁ λαὸς θελήσῃ νὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὴν ἀρχὴν θὰ σᾶς κάμω αὐτὴν τὴν πρότασιν.

Θέλετε ἕνα τυπικὸν δημοψήφισμα διὰ νὰ διακωμωδήσητε καὶ τὰς ἰδέας μας καὶ τὸ πολίτευμα. Δὲν εἶμαι προδιατεθειμένος νὰ τὸ κάμω. Σᾶς τὸ λέγω τώρα καὶ ἔχετε τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν περιμένετε.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως προέβη περαιτέρω καὶ μὲ κατηγόρησεν ὅτι ἔδωσα καὶ συνέντευξιν εἰς ξένην ἐφημερίδα περὶ τῶν ἰδεῶν μου. Ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι ὁ Βούλγαρος δημοσιογράφος μὲ παρέστησε καὶ ἕτοιμον νὰ κάμω ἐπανάστασιν. Τί πταίω ἐγὼ ἐὰν τόσον κακῶς συνεννοεῖτο; Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ συμβῇ καὶ τοῦτο τὸ ὁποῖον ἔσχε τόσην ἐπιρροὴν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὥστε νὰ νομίσῃ ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβῃ μέτρα.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ὄχι μέτρα, σᾶς εἶπον τὰς ἀνησυχίας.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Θέλετε νὰ πολιτευώμεθα εἰλικρινῶς ἐδῶ μὲ τὸ πολίτευμα τὸ ὁποῖον ἔχομεν;

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ναί.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Ὑπάρχει μία λύσις. Νὰ ἀφήσετε νὰ λειτουργήσῃ ὁ κοινοβουλευτισμός, ἔχετε δὲ ἐκ μέρους μου τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι τὴν διαδοχὴν τῶν Κυβερνήσεων, τὴν ἐπικράτησιν τῶν κομμάτων δὲν τὴν συνδέω ποτὲ μὲ τὰ πολιτειακὰ ζητήματα καὶ εἰς τοῦτο πρέπει νὰ εἴπω ὅτι ὑπάρχει μία διαφορὰ μεταξύ μας, διότι σεῖς τὴν συνδέετε καὶ ἐγὼ σᾶς ἐπικρίνω διὰ τοῦτο. Ἀφήσατε νὰ πράξῃ ὅ,τι θέλει ὁ λαός. Τότε μόνον θὰ ἔχητε πολίτευμα καὶ κοινοβουλευτισμόν. Δὲν θέλετε νὰ πράξητε τοῦτο; Εἶνε περιττὸν νὰ κάμετε τὴν διακωμώδησιν τοῦ πολιτεύματος τὴν ὁποίαν κάμνομεν συζητοῦντες ταῦτα ἐδῶ.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Διατί διακωμώδησιν; Διαμαρτύρομαι.

ΤΑ ΛΕΧΘΕΝΤΑ ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Διακωμώδησις εἶνε αὐτό. Ἀνήκω εἰς κόμμα τὸ ὁποῖον εἰς τὴν πρόσφατον ἱστορίαν εὑρέθη τόσον ἀντίθετον ἀπέναντι τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἔχω ὑποχρέωσιν νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ζήτημα τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου. Δὲν ὑπερασπίζομαι, κύριοι, τὸ βασιλικὸν πολίτευμα, ὁμιλῶν περὶ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, ἀλλὰ νομίζω ὅτι χάριν τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχομεν τὴν ὑποχρέωσιν ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης νὰ ὁμιλῶμεν μεθ' ὅλης τῆς εὐλαβείας περὶ τῶν ἐκλιπόντων προσώπων καὶ μάλιστα περὶ βασιλέως ὁ ὁποῖος τοσαύτας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὴν Πατρίδα.

ΕΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

Ι. ΚΟΥΝΔΟΥΡΟΣ. Θὰ ὁμιλήσω ἐγὼ διὰ τὸν Κωνσταντῖνον.

Μ. ΜΑΝΤΑΣ. Ἐσὺ εἶσαι κατάλληλος.

Ὁ κ. ΠΑΠΑΣ (ὑφυπ. Ὑγιεινῆς) κάτι ἐπιχειρεῖ νὰ εἴπῃ.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἔχω τὴν ἀξίωσιν ἀπὸ τοὺς συναδέλφους μου ἐν τῇ Κυβερνήσει τοὐλάχιστον νὰ μὴ μοῦ παρεμβάλλουν δυσχερείας εἰς τὴν συζήτησιν.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Ὀφείλω νὰ ὑπομνήσω ἕνα πρᾶγμα, ὁπότε μόνον ἐκτιμῶνται ὁ θεσμὸς καὶ τὰ πρόσωπα, νὰ ἐνθυμήσω πρὸς ὑμᾶς τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους, ὁπότε ὅλον τὸ Ἔθνος εὑρίσκετο σύσσωμον, ὁποῖα θαύματα ἐπετέλεσε.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Σωστά.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Καὶ πόσον ἀκόμη εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν θαυμάτων αὐτῶν συνετέλεσεν ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ὑμεῖς νομίζετε καὶ μετὰ θάνατον ἀκόμη ἀποδιοπομπαῖον. Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνήσεως. Ὑπῆρξε βεβαίως ἀντίθεσις καὶ ἀντίθεσις ἰσχυρὰ μεταξὺ τῆς πολιτικῆς ὑμῶν καὶ τῆς πολιτικῆς τῶν ἄλλων κομμάτων. Ἦτο λάθος ὑμῶν ὅτι ἀπεδώσατε τὴν πολιτικὴν ἐκείνην εἰς τὸν βασιλέα καὶ δὲν τὴν ἀπεδώσατε εἰς τὰ ἄλλα κόμματα καὶ νὰ παλαίσετε κατὰ τῶν ἄλλων κομμάτων. Θὰ σᾶς ἔλεγον ἀκόμη ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῆς ἀνωμαλίας ἐκείνης ἔφθασεν εἰς τὸ ἔσχατον, διότι σεῖς, ὠθούμενος βεβαίως — θὰ σᾶς τὸ ἀναγνωρίσω — ἀπὸ ἐπιμόνους ἰδέας ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζατε τὸν ἀγῶνα τοῦ τόπου, ὠθήσατε τὰ πράγματα εἰς τὸ σημεῖον ὥστε νὰ ἐπέλθῃ μία διάστασις τοῦ ἔθνους. Διότι δὲν εἴχατε παρὰ ἕνα ἁπλούστατον πρᾶγμα νὰ κάμετε, ὅταν ὁ Βασιλεὺς ἐκεῖνος χρώμενος τοῦ δικαιώματος τὸ ὁποῖον ἀναντιρρήτως εἶχεν ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ δυνάμει τοῦ ὁποίου διέλυσε τὴν Βουλὴν τοῦ Μαΐου τοῦ 1915 καὶ ἠδύνατο νὰ τὴν διαλύσῃ διότι μία ἦτο ἡ κρίσις, ἡ κρίσις ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ, δὲν εἶχε τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, τὸ ὁποῖον ὑπεστήριζε τὴν ἀντίθετον ἰδέαν, παρὰ νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὰς ἐκλογὰς αἱ ὁποῖαι ἐνηργήθησαν τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1915.

Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναμαι τοὐλάχιστον νὰ φαντάζωμαι ἐγὼ ὅτι θὰ ἀπεφεύγετο ἡ διάστασις ἐκείνη ἡ ὁποία ἤγαγε τὸν τόπον αὐτὸν εἰς μίαν κατάστασιν ὥστε σήμερον ὅλοι νὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὰ ἐρείπια. Ὄχι κ. Πρόεδρε, ἂς μὴ ἐπανερχώμεθα εἰς μίαν ἐποχὴν ἡ ὁποία δὲν συντελεῖ εἰς τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ πράξωμεν σήμερον.

ΑΝΤΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Πρωθ.) Κύριοι βουλευταί, ἐὰν ὡμίλησα ἀνευλαβῶς περὶ τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, τοῦτο ὁμολογῶ ὅτι τὸ ἔκαμα χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω ἢ μᾶλλον κακῶς μὲ ἀντελήφθησαν. Δὲν συνηθίζω νὰ ὁμιλῶ ἀνευλαβῶς περὶ ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι τοιαύτην θέσιν κατέλαβον εἰς τὸν τόπον καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους συνδέεται ψυχικῶς μία μεγάλη μερὶς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, καὶ εἰδικώτερον τὸ Λαϊκὸν κόμμα. Διατί ὡμίλησα ἀνευλαβῶς περὶ τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου; Ἐγὼ εἶπον ὅτι ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος εἶπε: «Δὲν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὑποκύψω εἰς τὴν λαϊκὴν θέλησιν διότι ἐγὼ εἶμαι ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἔπειτα ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἐσωτερικοῦ ζητήματος θὰ ἤμην ὑποχρεωμένος νὰ ὑποκύψω εἰς τὴν λαϊκὴν θέλησιν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς μεγάλου ἐθνικοῦ ζητήματος εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐπιμείνω νὰ ἐπιβάλω τὴν πολιτικήν μου.» Νομίζετε ὅτι εἶπόν τίποτε ἀνευλαβὲς διὰ τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον; Ἐγὼ σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἂν ἐξοῦσεν ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος θὰ μὲ ἐχειροκροτοῦσε, διότι ὁ Βασιλεὺς δὲν ἐκράτει μυστικότητα διὰ τὸ ζήτημα αὐτό.

Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος μοῦ ὑπενθύμισε τώρα ποῖα θαύματα ἐπετέλεσεν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους. Δικαιοῦμαι νὰ τοῦ εἴπω. Ἂς ἐρωτήσῃ τὴν συνείδησίν του ποῖα θαύματα θὰ ἐπετύγχανεν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ κατὰ τὸν μεγάλον πόλεμον ἐὰν ἔμενεν ἡνωμένος.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Ἐγὼ δὲν σᾶς ὡμίλησα περὶ τῶν θαυμάτων, σᾶς ὡμίλησα περὶ τῶν καταστρεπτικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διχονοίας.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ τονίσητε τὸ σημεῖον τοῦτο. Διότι ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ βήματος τὴν προηγουμένην φορὰν ἐζήτησα νὰ πάρω εἰς βάρος μου τὴν αἰτίαν τῆς διχονοίας, σχεδὸν τὸ μεγαλύτερον μέρος. Ξεύρετε πολὺ καλὰ ὅτι ὅταν εἰς τὸ 1915 διεφώνησα τὸ πρῶτον μὲ τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον καὶ ἐκλήθη τότε ἡ κυβέρνησις τοῦ μακαρίτου Γούναρη διὰ νὰ διεξαγάγῃ τὰς ἐκλογὰς δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι ὁ λαὸς ὁ Ἑλληνικὸς ἦτο μαζί μου. Καὶ ἐν τούτοις ὑπέκυψα. Ἀλλὰ ὅταν πάλιν εἶδον ὅτι διὰ δευτέραν φορὰν ἤθελε νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν πολιτικὴν αὐτὴν εἶπον εἰς τὸν Βασιλέα ὅτι αὐτὸ δὲν γίνεται. Θέλετε νὰ ἀναλάβω τὴν εὐθύνην διὰ τὴν διαίρεσιν; Τὴν ἀναλαμβάνω».

Ἀλλὰ πρέπει νὰ εὕρωμεν ἕνα τρόπον διὰ νὰ τελειώσῃ τὸ ζήτημα αὐτό. Ἐὰν σεῖς ἠθέλατε νὰ εὕρωμεν ἕνα τρόπον διὰ νὰ τελειώσῃ τὸ ζήτημα ἔπρεπε ὅταν μοῦ εἴπατε κατ' ἀρχὰς ὅτι ὅταν θὰ κάμετε ἐκλογὰς ἢ ὅταν θὰ γίνουν ἐκλογαὶ δὲν θὰ θέσητε ζήτημα καθεστωτικὸν νὰ μὴν ἐρχόσαστε μετ' ὀλίγον νὰ ἀνακοινώσητε τὰ ἀντίθετα διὰ τοῦ Τύπου ἰσχυριζόμενοι: «Καλά, ἀλλὰ ὕστερα πῶς θὰ ἐμποδίσωμεν τὴν ἐκδήλωσιν τῆς λαϊκῆς θελήσεως;»

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Ἐὰν σεῖς μοῦ λέτε σήμερον νὰ ἐνεργήσω δημοψήφισμα κατὰ τὴν αὐτὴν γνώμην δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω καὶ ἐγὼ αὔριον ὅταν θὰ εἶμαι εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ ἐνεργήσω δημοψήφισμα. Δὲν σᾶς εἶπον τοιοῦτόν τι, ὥστε νὰ δικαιοῦσθε νὰ λέτε διὰ τὸ δημοψήφισμα αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἴπατε.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (Πρωθ.) Χαίρω πολὺ διὰ τὴν ἐξήγησιν, ἀλλὰ ἀκοῦτε ἐδῶ, κύριε ἀρχηγὲ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ξεκαθαρίσωμεν μερικὰ πράγματα καὶ θὰ σᾶς εἴπω ῥητῶς καὶ καθαρὰ ἂν ἤμην βέβαιος ὅτι μὲ μίαν κυβερνητικὴν μεταβολήν, ἡ ὁποία θὰ ἔφερε τὸ Λαϊκὸν κόμμα εἰς τὴν ἀρχὴν σεῖς θὰ ἦσθε ὁ ἀρχηγὸς ὄχι μόνον τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἀλλὰ καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία θὰ ἐγίνετο καὶ ὅτι δὲν θὰ ἦσθε ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως τὰς πρώτας μόνον ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ μέχρι τέλους τῆς παραμονῆς τοῦ κόμματος ἐκείνου εἰς τὴν ἀρχήν, δὲν θὰ εἶχον κανένα ἐνδοιασμὸν καὶ καμμίαν ἀνησυχίαν. Ἠξεύρω τὸν χαρακτῆρά σας. Ἐπεράσατε ὅλην σας τὴν ζωὴν ἐντὸς τῶν νόμων χωρὶς νὰ τοὺς παραβῆτε ποτέ, ἀναγνωρίζω ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τοὺς ἀντίποδας καὶ ὅτι ἐγὼ δυστυχῶς εὑρέθην εἰς τὴν ἀνάγκην συνηθέστατα νὰ κάμω ἐπαναστάσεις. Ὁμολογῶ ὅλην τὴν τιμὴν εἰς σᾶς.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Καὶ σεῖς ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἐν τῇ ὁποίᾳ εὑρίσκεσθε, χωρὶς νὰ θεωρῶ ὅτι ἡ ἡλικία μειώνει τὴν δύναμιν, δὲν πιστεύω νὰ τραπῆτε πλέον εἰς ἐπαναστάσεις.

ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΪΚΟΝ ΚΟΜΜΑ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Δὲν ὑπάρχει [illegible] εὑρεθῶ [illegible] τὴν ἀνάγκην [illegible] τὸ πρᾶγμα, βέβαιος [illegible] ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος [illegible] τοῦ Πολιτεύματος [illegible] ἕ-

2α ΕΚΔΟΣΙΣ

ΟΙ ΤΟΥΡΚΙΚΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΚΩΝ)ΠΟΛΙΣ, 17. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας). — Ἡ «Τζουμχουριέτ» γράφουσα περὶ τῆς ἐκδηλωθείσης ἐνταῦθα κινήσεως διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ξένων προϊόντων, τονίζει ὅτι ἡ κίνησις αὕτη τῶν Τούρκων δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς μποϋκοττὰζ κατὰ τῶν ξένων προϊόντων, ἀλλ' ἁπλῆ διάθεσις ἐνισχύσεως τῆς ἐγχωρίας βιομηχανίας.

να τοιοῦτον πρᾶγμα. Ἠξεύρω ὅμως ὅτι ἐὰν τὸ λαϊκὸν κόμμα ἤθελεν ἐπιτύχῃ νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ πράγματα, τὰ στοιχεῖα τὰ πλέον ζωηρὰ καὶ τὰ πλέον ἄκρα εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἐπικρατήσουν.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Λάθος.

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Σᾶς ἐρωτῶ λοιπὸν διὰ νὰ τελειώσω. Δέχεται τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ δηλώσῃ ὅτι εἰς περίστασιν καθ' ἣν θὰ ἤρχετο εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν ἤθελε διεξαγάγῃ δημοψήφισμα διὰ τὸ ζήτημα τοῦ καθεστῶτος; Δέχεται νὰ δηλώσῃ ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς τιμῆς του ὅτι ὁλόκληρον τὸ κόμμα, ὄχι μόνον ὁ κ. Τσαλδάρης, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν θὰ ἤρχετο εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν θὰ διενοεῖτο ποτὲ νὰ διεξαγάγῃ δημοψήφισμα περὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἂν δὲν εἶχε σύμφωνον τὴν γνώμην ὅλων τῶν πολιτικῶν κομμάτων τῆς χώρας; Δέχεται τὸ Λαϊκὸν κόμμα, ὅπως τὸ θέτω ἐγὼ τὸ ζήτημα αὐτό;

Ὁ κ. ΑΝΘΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ἐκ μέρους τοῦ Ἀγροτικοῦ κόμματος λέγει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Δημοκρατία εἶναι πλέον κτῆμα τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ὅτι ἡ συζήτησις περὶ δημοψηφίσματος εἶναι ἀσέβεια πρὸς τὸν ἑλληνικὸν λαόν.

Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἔδωκεν ἤδη τὴν ζητηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως ἀπάντησιν, ἀπάντησιν ἀρνητικὴν εἰς τὴν πρότασιν περὶ δημοψηφίσματος. Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ ἦτο εἰς ἡμᾶς γνωστὴ ἐκ τῶν προτέρων καὶ διότι ἦτο προβλεπομένη. Ἐπεκρίναμεν τὴν ἀναληφθεῖσαν κυβερνητικὴν πρωτοβουλίαν ὡς ἀνακίνησιν τοῦ καθεστωτικοῦ ζητήματος. Ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἡ πρότασίς της ἦτο ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν. Δὲν ἐλύθη μόνον πλειστάκις μέχρι τοῦδε τὸ ζήτημα τοῦ Πολιτεύματος, ἀλλὰ καὶ πλειστάκις ἔγιναν παρόμοιαι προτάσεις καὶ ἀπεκρούσθησαν. Ἐλύθη πλειστάκις τὸ καθεστωτικὸν ζήτημα ὄχι μόνον καθ' ἃ ἤδη εἶπον διὰ τοῦ δημοψηφίσματος τοῦ 1924, ἀλλὰ δι' ἀλλεπαλλήλων ἐκλογῶν, διὰ τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1924, διὰ τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1926, διὰ τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1929. Δύσκολον εἶνε νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι ἂν ὁ λαὸς κατὰ πλειονοψηφίαν ἀπέκλινεν ὑπὲρ τῶν πολιτειακῶν ἀπόψεων τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔδιδε τόσην κολοσσιαίαν πλειονοψηφίαν εἰς τὰ δημοκρατικὰ κόμματα κατὰ τὰς ἐκλογάς. Καὶ δὲν ἐδόθη ἡ πλειονοψηφία ὑπὸ σύστημα πλειοψηφικὸν τὸ ὁποῖον ἐνέχει πράγματι πολλάκις παγίδευσιν τῆς λαϊκῆς θελήσεως, ἀλλ' ἐδόθη καὶ διὰ τοῦ ἀναλογικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἀσφαλῆ τρόπον ἀριθμητικῆς ἐξακριβώσεως τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος.

Διὰ τοῦτο μάλιστα καταδικάζω τὴν δοθεῖσαν διαβεβαίωσιν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ὁποίαν δὲν φαντάζομαι ὅτι θέλει ἐμμείνῃ ὅτι ἀποκλείεται ἡ ἐπάνοδος εἰς τὸ ἀναλογικὸν ἄνευ τῆς συναινέσεως μιᾶς ὡρισμένης πολιτικῆς μερίδος. Τὴν ἀπόδειξιν τοῦ κύρους τῆς Δημοκρατίας τὴν ἔχομεν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς ἐπανειλημμένας ἡμῶν προτάσεις πρὸς ἐπανάληψιν τοῦ ἐνεργηθέντος ἐγκύρου δημοψηφίσματος, τὸ λαϊκὸν κόμμα ἀπέφυγεν ἐπιμελῶς τὴν πρόκλησιν. Καὶ εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος: Ἠθέλατε νὰ ἀποδεχθῶμεν τὴν ἐνέργειαν δημοψηφίσματος καθ' ἣν στιγμὴν ὁ στρατὸς ἐσπαράσσετο ἐκ τῆς ἐπαναφορᾶς τῶν ἀποτάκτων καὶ ἠπειλεῖτο κίνημα στρατιωτικόν; Εἶνε προφανὲς ὅτι ἐκ καλῆς πίστεως ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εὑρίσκεται εἰς βαθυτάτην πλάνην. Δὲν ὑπεβάλαμεν ἡμεῖς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καμμίαν πρότασιν δημοψηφίσματος. Τὴν πρότασιν τὴν ὑπεβάλαμεν πάντοτε εἰς ἐποχὰς ἠρέμους, κατὰ τὴν ψήφισιν λ. χ. τοῦ Συντάγματος.

Παρὰ τὴν ἐγκυρότητα τοῦ πολιτεύματος καὶ παρὰ τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν συγκεντρώνει ὁ δημοκρατικὸς κόσμος, ἔρχεται καὶ σᾶς λέγει: θέλετε ἀκόμη μίαν διευκρίνισιν; Νὰ τὴν δώσωμεν. Δὲν ἀποδέχεσθε; Σᾶς ἐπιβάλλεται ὅμως ἡ ὑποχρέωσις ἀπὸ τὸ συναίσθημα τῆς ὀφειλομένης συμβολῆς ἡμῶν διὰ τὴν γαλήνευσιν τῆς χώρας νὰ προβῆτε εἰς σαφεῖς δηλώσεις. Σκέπτεσθε ὄντως νὰ προβῆτε καὶ πότε εἰς τὴν ἀνακίνησιν τοῦ καθεστωτικοῦ ζητήματος; Διεκδικεῖτε καὶ διὰ τίνα λόγον τὸ προνόμιον τοῦ νὰ καθορίσητε σεῖς καὶ μόνον τὴν λαϊκὴν θέλησιν; Ἐπιφυλάσσετε εἰς ἑαυτοὺς καὶ μόνον τὸ δικαίωμα νὰ ὁρίσετε τὴν στιγμὴν τοῦ δημοψηφίσματος ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τῶν ἄλλων; Μὴ θέτοντες ἀπὸ τοῦδε καὶ κατὰ τὰς ἐκλογὰς ζήτημα πολιτειακὸν σκοπεῖτε νὰ θέσετε τοιοῦτον μετ' αὐτάς; Ὅλαι αὐταὶ αἱ δηλώσεις σας θὰ ἀποτελέσουν μίαν πλήρη πραγματικῶς ἀποσαφήνισιν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως.

Ὁ κ. Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ ἀπαντῶν εἰς τὴν δευτερολογίαν τοῦ κ. Καφαντάρη λέγει ὅτι α) σαφῶς καθώρισεν ὅτι ἡ πρότασις περὶ δημοψηφίσματος ἐγένετο ὅτε εὑρίσκετο ἡ Κυβέρνησις εἰς δυσχέρειαν νὰ δημοσιεύσῃ τοὺς πίνακας περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀποτάκτων. Εἰς οὐδεμίαν ἄλλην περίστασιν ἐγένετο πρότασις περὶ δημοψηφίσματος β) ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν ἔθεσε διαφόρους προτάσεις ὡς σκέψεις, λέγει, ἰδικάς μου εἰς ἃς καὶ ἀπήντησε μόνος του. Δυστυχῶς συχνὰ εὑρίσκομαι εἰς δυσχέρειαν μὲ τὸν κ. ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν, ὅστις ἀπαντᾷ εἰς συζητήσεις τὰς ὁποίας ἐγὼ δὲν ἔκαμα. γ) Εἶπεν ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἀχάριστος διότι τόσα κόμματα ἔρχονται νὰ κάμουν συγκαταβάσεις διὰ νὰ διευκολύνουν τὸ Λαϊκὸν κόμμα. Εἰς αὐτὸ ἀπαντῶ ὅτι ὄχι μόνον δὲν δέχομαι συγκαταβάσεις, ἀλλὰ λέγω ὅτι δὲν ἔχει κἂν δικαίωμα ἐπὶ πολιτικῶν ζητημάτων νὰ κάνῃ συγκαταβάσεις, διότι τὰ πολιτικὰ πράγματα εἶνε ζητήματα δημοσίου δικαίου. Ἐγὼ δὲ οὐδέποτε θὰ εὑρεθῶ εἰς θέσιν νὰ κάμω τοιαύτας συγκαταβάσεις. Ἐρωτῶ ὅμως ἂν ἔλθῃ εἰς τὰς ἐκλογὰς πλειοψηφοῦν τὸ Λαϊκὸν κόμμα τί θὰ κάμουν τὰ ἄλλα κόμματα;

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. Ἐὰν ἔλθῃ κατὰ τὰς ἐκλογὰς τὸ Λαϊκὸν κόμμα πλειοψηφοῦν ἐγὼ θὰ παραδώσω τὴν ἀρχὴν μὲ ὅλην τὴν εὐλάβειαν τὴν ὀφειλομένην εἰς συνταγματικοὺς πολίτας, ἂν ὅμως ἔπειτα τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἐπιχειρήσῃ νὰ μεταβάλῃ τὸ πολίτευμα, θὰ εὕρῃ ὅλα τὰ δημοκρατικὰ κόμματα ἡνωμένα.

Π. ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Εἶμαι ἀπολύτως ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὰς δηλώσεις αὐτάς.

Μεθ' ὃ [illegible] ἡ κάτωθι [illegible]: «Ἡ Βουλὴ [illegible] τὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως [illegible] ἡμερησίαν διάταξιν».

Ἡ Βουλὴ δι' ἀνατάσεως δέχεται τὴν πρότασιν.

Ψηφίζονται κατ' ἀρχὴν τὰ νομοσχέδια περὶ συστάσεως [illegible] τροποποιήσεως τοῦ καταστατικοῦ [illegible] Τραπέζης καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις εἰς τὴν 4.30' μ. μ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ 17ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΙΣ
Λονδίνου	374 25	375.—
Παρισίων	3.01—3.02	3 03
Ν. Ὑόρκης	76.571	76.771
Ἑλβετίας	14.901	14.941
Ἰταλίας	4.013	4 02
Ὁλλανδίας	30 941	31.033
Βρυξελλῶν	2.145	2.155
Βερολίνου	18.347	18 411
Βιέννης	10.793	10.831
Σόφιας	0.550	0 56
Βουκουρεστίου	0.471	0.479
Πράγας	2.280	2 295
Δηνάριον	1.347	1.355

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Κλείσιμον 16)12 — Κλείσιμον 17)12

ΛΟΝΔΙΝΟΥ		ΠΑΡΙΣΙΩΝ	
5 ο)ο 1881	70.—	5 ο)ο 1914	1790
5 ο)ο 1884	69.—	Τρ. Ἀθηνῶν	
4 ο)ο 1887	57 25	Τρ. Ἀνατολ.	329
4 ο)ο 1889	56.50	Οἴνων	316
5 ο)ο 1890	69 75	Λαυρίου	10
5 ο)ο 1893	69.—	Ἠλεκτρικῆς	142
4 ο)ο 1902	57.—	Σ.Π.Α.Π.	204
4 ο)ο 1907	84.—	Σιδ. Θεσσαλ.	325
5 ο)ο 1910	56 50		
5 ο)ο 1914	74.75		
7 ο)ο 1924	100.37		
6 ο)ο 1928	89.75		
Κτηματ.	85		
Παραγωγ.	83 50		

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 17.— Παρισίων 123.94, Ν. Ὑόρκη 4.8463, Ἑλβετία 25.21, Ἰταλίας 02.74, Ἱσπανίας 33.25, Ἄμστερνταμ 12.093, Στοκχόλμης 18.152, Βρυξελλῶν 34.90, Βουκουρεστίου 818, Βερολίνου 20.35 καὶ Βιέννης 34.45.

ΑΙ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ

ΤΙΤΛΟΙ	ΑΝΩΤ.	ΚΑΤ.	ΚΛΕΙΣΙΜΟΝ 17)12	ΚΛΕΙΣΙΜΟΝ 16)12
Ἐθνικῆς	57300	57000	57100	57300
Ἀθηνῶν	628	610	610	635
Ἀνατολῆς	1000	1000	1000	1005
Ἐμπορικῆς	750	750	750	751
Βιομηχανίας	370	360	364	360
Ἐθν. Ἀτμοπλ.	318	315	318	326
Οἰνοπνευμ.	438	420	438	417
Οἴνων	935	910	925	820
Ἠλεκτρ. Σιδ.	585	575	575	585
Ἠσαΐα	37	33	37	32
Πυριτιδοπ.	1565	1550	1550	1570
Λιπασμάτων	1445	1410	1440	1460
Ἔργον	248	248	248	248
Μακρῆ	770	730	760	745
Σ.Π.Α.Π.	612	606	610	615
Ἐριουργίας	238	235	238	231
Πειραϊκῶν	168	168	168	165
Χρώματα	393	393	393	393
Διαμαντοπ.	119	112	114	184
Καπνοῦ	291	285	291	278
Τέκτων	150	145	150	145
Ἠλεκτρικῆς	387	383	387	383
Ἀνταλλάξιμ.	878.—	876.—	877.—	880 —

ΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑΙ ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ

Ἀνταλλάξιμα 8 ο)ο. — Διαπραγματεύθησαν μεταξὺ τῶν 876 — 878 καὶ 877 (κλείσιμον).

Ἀνταλλάξιμα 6 ο)ο. — Διεπραγματεύθησαν μεταξὺ τῶν 728 καὶ 730 (κλείσιμον).

Ἑλλήνων Ὑπηκόων. — Διαπραγματεύθησαν μετρητοῖς μεταξὺ τῶν 409 καὶ 408 (κλείσιμον).

ΤΙΤΛΟΙ ΕΚΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Ἐκδοτικὴ 6765—6790, Χαρτοποιία Αἰγ[illegible] 290, Ἱπποδρόμου 400, Ἐμπόριον [illegible] 540, Φὶξ 80, Κάδμου 135.

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

Συνεπείᾳ [illegible] μέτρων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως [illegible] μείωσε χθὲς σχετικὴν ἀγοραστικὴν τάσιν καὶ βελτίωσιν τῶν τιμῶν.

ΔΕΛΤΙΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Κλείσιμον 17ης Δεκεμβρίου 1929

ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

ΕΙΣ ΧΡΥΣΟΝ		ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ	
5 ο)ο 1881	5300	2 1)2 ο)ο 1898	67.—
5 ο)ο 1884	5300	5 ο)ο 1900	63 —
4 ο)ο 1887	4290	1 ο)ο 1906	51.—
4 ο)ο 1889	4190	6 ο)ο 1917	78.50
5 ο)ο 1890	5140	6 ο)ο 1918	80.—
5 ο)ο 1893	4980	8 ο)ο Α.Β. 1919	83.—
2 1)2 ο)ο 1928	37000	8 ο)ο Γ.Σ. 1925	81.—
4 ο)ο 1902	4300	5 ο)ο 1920 π.	196.—
5 ο)ο 1907	1235	5 ο)ο 1920 μ.	215.—
4 ο)ο 1910	4225	6 1)2 ο)ο 1922	96.50
5 ο)ο 1914	5460	6 ο)ο 1926	92 25
7 ο)ο 1924	7530	8 ο)ο 1926	95.25
7 ο)ο 1924	37200	8 ο)ο 1927	408.—
8 ο)ο 1925	80000	Ἀνταλλ. 8 ο)ο	877.—
6 ο)ο 1928	6625	Ἀνταλλ. 6 ο)ο	358.—
		Βουλγαρ. 6 ο)ο	730.—

ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ

2.— ο)ο 1904	69.50	7.— ο)ο 1926	259.—
2.50 ο)ο 1912	68.50	7.— ο)ο 1925	262.—
2.50 ο)ο 1904	5700		

Γραφεῖον Γ. ΣΤΟΥΠΑΘΗ

ΜΕΤΟΧΑΙ

Τραπεζῶν	
Ἐθνικῆς	57100
Ἀθηνῶν	610
Ἀνατολῆς	1000
Λαϊκῆς	5750
Ἐμπορικῆς	750
Πειραιῶς	380
Βιομηχανίας	364
Οἰκονομίας	92
Κεντρικῆς	275
Κοσμαδοπούλ.	800
Θεσσαλίας	7.—
Χίου	715
Ἑλ. Ἐμπ. Πίσ.	208
Ἀγγλοαμερικ.	0 40
Καραβασίλη	8500
Σάμου	16
Λακωνίας	118
Κτηματικῆς	1915
Ἀτμοπλοΐων	
Κάππαρη	6.—
Ἀχαϊκῆς	110
Ἐθνικῆς	318
Παληοῦ	0.40
Μιχαληνοῦ	545
Χιακῆς	355
Γιαννουλάτου	135
Κροκοδείλου	280

Βιομηχανικ.	
Ἑρμῆς	200
Καπνοῦ	291
Ἀπόλλων	100
Βασιλειάδη	300
Πυριτιδοπ.	1550
Λιπασμάτων	1440
Χρωμάτων	393
Ἄγκυρα	35
Βιὸ	180
Παλλὰς	275
Ἀβεζᾶπ	28.—
Χρωμάτων	101
Κυλινδρομ.	30
Ψυγεῖα Ο-σ.	215
Ἀθηνᾶ	120
Παγ. Πατησ.	85
Ἀλεξόπουλοι	100
Σάντας	17.—
Κονσέρβαι	270
Ψυγ. Πειρ.	295
Ἀνατολὴ	115
Χημ. Βιομηχ.	105
Μακρῆ	760
Ἅλατος	98

Οἰνοποιητικ.	
Οἰνοποιΐας	438
Οἴνων	925
Καμπᾶ	339
Ἠσαΐα	37
Ἕνωσις	138
Γεωργ. Βιομ.	265
Κασταλία	26
Διάφοροι	
Ἠλεκτρικῆς	387
Ἑνιαίας	315
Τίτλ. Ἱδρυτ.	60
Ὑπεγγύων	4350
Κορίνθου	300
Γεν. Ἀποθ.	565
Ἐξαγ. Καπνῶν	4900
Ἀνθρακευτ.	
Ἀλιβερίου	78
Ἀνθρακωρ.	6.—
Επ. (κοιναί)	80
Επ. (προν.)	130
Λαυρίου	8.—
Ὠρωποῦ	61
Σιδ)μικαί	
Θεσσαλίας	975
Σ.Π.Α.Π.	610
Ἠλεκτρ. Σιδ.	575

Οἰκοδομικαί	
Ἡρακλῆς	700
Τιτὰν	3325
Ξυλείας	154
Τέκτων	150
Ἔρθα	455
Ἄτλας	67
Ἔργον	248
Κέκρωψ	280
Κύκλωψ	135
Ἐργοληπτική	114
Ὄλυμπος	190
ΑΚΤΕ	72
Πρώτη Οἰκοδ.	250
Καψαμπέλη	130
Ἐλλούλ	40
Ὑφαντουργ.	
Πειρ. Ἐπιχ.	168
Ἐριουργίας	238
Βερμίου	535
Ἔρια	118
Ἑλλην. Ταπητ.	100
Χρυσαλλὶς	114
Βάμβαξ	100
Ὑφαντουργ.	31
Ἀθηναΐς	195
Ἐμπειρίκος	155
Ναθαναὴλ	450
Φανελλοποιΐας	100

ΣΤΑΦΙΔΑΓΟΡΑ ΠΑΤΡΩΝ

ΠΑΤΡΑΙ 17. — Σταφιδαγορὰ [illegible] Δεκεμβρίου 2805, Ἰανουαρίου 2820.

Η ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ

Κατὰ τὴν διενεργηθεῖσαν χθὲς ἐκκαθάρισιν [illegible] κεμβρίου ἑ. ἔ. ἡ κίνησις τοῦ Ταμείου Μετοχῶν τοῦ Γραφείου Ἐκκαθαρίσεως [illegible] 39.669.290.20 [illegible] 6.624.000.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Σῖτος Χάρτ. Βίντερ Νο 1 Δολ. 5.58 [illegible] 100 χιλ. [illegible] ἕτοιμος (πολ.) [illegible] δολ. 4.20 [illegible] δολ. 4.85 [illegible]